

INST. MED. FARM.
Bibliotec. Centrală
Inv. Nr. 918.930

CĂLAUZA BIBLIOTECARULUI

AUG 1973

I. M. F. TIRGU-MUREȘ
BIBLIOTECA

01. SEP. 2023

1
1964

CĂLĂUZA BIBLIOTECARULUI

PUBLICAȚIE A COMITETULUI DE STAT PENTRU CULTURĂ ȘI ARTĂ

	Pag.
★	
Un eveniment cultural cu tradiție : LUNA CĂRȚII LA SATE — 1 februarie — 1 martie	1
ION POTOPIN : <i>Laudă cărții</i>	3
A. ROGOZ : <i>Anticipații despre carte</i>	4
Aron GRÜNBERG : <i>Schimbările de experiență — o formă eficientă a muncii metodice</i>	8
Nicolae RAUȘ : <i>Tineretul satelor și biblioteca</i>	12
ÎN LUNILE DE IARNĂ	
M. MILCU : <i>Ce a propus... ce a realizat</i>	17
A. M. MIHIȚ : <i>Fiecărui cursant — cartea potrivită</i>	18
Elena PRICOPE : <i>Întâlnirea colectivităților cu cititorii frunțași</i>	20
CONCURSUL NOSTRU	
Ion BELDEANU : <i>Cartea la Dolhasca</i>	21
Natalia TRASTEU : <i>Roadele unei colaborări</i>	22
PE TEME ACTUALE	
Paul KIRMAIER : <i>Bibliotecile în ajutorul universităților munci- toarești și al universităților populare</i>	24
Conf. univ. Al. BISTRIȚEANU : <i>Calificare superioară pentru bibliotecari</i>	27
Eugenia POPOVICI : <i>Stimularea interesului copiilor pentru litera- tura tehnico-științifică</i>	29
VĂ PREZENTĂM — VĂ RECOMANDĂM	
Liana MAXY : <i>Ce să citească (seară literară)</i>	31
I. M. ȘTEFAN : <i>Galilei — titan al cunoașterii (text pentru o ma- nifestare de masă cu prilejul aniversării a 400 de ani de la naștere)</i>	34
Recenzii	38
TRIBUNA BIBLIOTECARULUI	
Barbara FARKAS, Gheorghe KERTESZ, Stela URCAN : <i>Minimum de tehnică de bibliotecă — Părerii și observații</i>	44
BIBLIOTECONOMIE, BIBLIOGRAFIE, DOCUMENTARE	
C. GILEA, L. MOSCOVICI : <i>Ce ne spune statistica ? O anchetă la Biblioteca regională Iași (III)</i>	47
Ing. Maria ȘTEFAN : <i>Centrul de documentare tehnică pentru eco- nomia forestieră (CDF)</i>	49
Arh. Nicolae GABRIELLI, Paul CARAVIA : <i>Amenajarea biblio- tecelor</i>	52
★	
Cornellu-Drăgan DIMA : <i>Petrache Poenaru și problemele organi- zării bibliotecilor publice în Țara Românească</i>	58
Cărți și reviste de specialitate	60
★	
Biblioteca de stat „M. E. Saltikov-Scedrin“ a împlinit 150 de ani	64
★	
Calendar	cop. IV

ANUL XVII
nr. 1

IANUARIE
1964

41 000

● REDACȚIA : STR. Bis. AMZEI 5-7 ● — București — Telefon 13-04 04 ●

INDICE DE MATERII
AL REVISTEI
„CĂLĂUZA BIBLIOTECARULUI”

PE ANUL 1964

23. Biblioteca raională — Amenajarea spațiului (N. Gabrielli și P. Caravia). 5:307 (I); 6:358 (II)

ANIVERSĂRI ȘI COMEMORARI

24. 150 ani de la nașterea lui Jenny Marx, tovarășa de viață a lui Karl Marx. 2:126

25. 25 ani de la moartea matematicianului român Gh. Țițeica (1872—1939)

26. 25 ani de la moartea lui N. K. Krupskaja (1869—1939). 2:127

27. 400 ani de la moartea lui Michelangelo Buonarroti. (1475—1564) 2:127

28. Ștefan Gheorghiu — înflăcărat militant revoluționar al clasei muncitoare (1879—1914). 3:188

29. Taras Sevcenko (1814—1861). 3:188

30. Albert Einstein (1879—1955) (I. M. Ștefan). 3:190

31. William Shakespeare — un prieten al omului (Dan Grigorescu). 4:244

32. Shakespeare în România (Alexandru Dușu). 4:246

33. Camil Petrescu, 1894—1957 (Anca Noru). 4:248

34. Centenarul Universității București (Gh. Mihoc). 10:577

35. Coordonate ale personalității lui Creangă (Mihai Gafița). 12:729

Vezi și : 67, 68, 84, 137, 156, 327, 344

Vezi și : Eminescu — 75 de ani de la moartea poetului

BIBLIOGRAFIE

— metode de muncă

36. Necesitatea unui „dicționar de pseudonime” (Emil Manu). 2:94

37. Informarea bibliografică la Biblioteca centrală de stat (Alice Bulat). 2:95

38. Bibliografia regională — oglindă a dezvoltării economice și social-culturale a regiunii (Corneliu Dima-Drăgan). 7:397

39. Din activitatea bibliografică. 7:433

40. Realizări și perspective în domeniul bibliografiei de recomandare din țara noastră (W. Auerbach). 8:509

Vezi și : 122, 126

— Bibliografii și prezentări bibliografice

41. Fiecare gospodărie agricolă colectivă o unitate puternică, înfloritoare (bibliografie de recomandare) (Atanase Lupu și Elvira Moraru). 2:87

42. Pentru cercurile de studiere a economiei și organizării producției în G.A.C. 4:253

43. Fiecărei vârste cartea cea mai potrivită. Copilul și cartea (Viniciu Gafița). 3:156 (I); 5:299 (II)

44. Caragiale în critica literară contemporană (V. Căndea). 6:378

45. Lucrările economice în atenția bibliotecarilor (Eduard Bibiri). 7:439

46. Pagini despre insurecția armată antifascistă (bibliografie selectivă) (P. Vasile). 8:470

47. Literatura orientală în România (Ion Matei). 9:528

48. O bibliografie a bibliografiilor de tipărituri apărute în secolul al XVI-lea (Dinu A. Dumitrescu). 9:563

49. Cartea muzicală — mijloc de informare și educare artistică. (Emil Manu). 10:693

50. Contribuții la Bibliografia românească veche (Mihai Bordeianu). 10:624

Vezi și : 127, 132, 134, 160, 206, 207, 221, 271, 291

Vezi și : Scriitori din R.P.R., Note bibliografice, Recenzii.

BIBLIOTECA ACADEMIEI R.P.R.

51. Biblioteca Academiei R.P.R. în sprijinul cercetării științifice (Nicolae Mironescu). 8:498

Vezi și : 94, 134, 155, 344

BIBLIOTECA CENTRALĂ DE STAT A R.P.R.

52. Analiza activității științifice a Bibliotecii centrale de stat. 7:408

Vezi și : 37, 139, 324

BIBLIOTECARI ȘI BIBLIOGRAFI DE SEAMĂ

53. Eminescu — bibliotecar (D. Vatamaniuc) 6:332

54. Academician Tudor Vianu (Necrolog) 6:376

55. Ariton Pescariu (1890—1920). 7:411

56. N. Georgescu-Tistu — un animator al bibliologiei românești (M. Zamatiu). 9:533

57. N. Georgescu-Tistu — aduceri aminte (Ion Colan). 9:536

58. Gabriel Naudé, un înaintaș al biblioteconomiei moderne (Getta Elena Rally). 12:758

Vezi și : 149, 156.

BIBLIOTECI COMUNALE ȘI SĂTEȘTI

59. Cartea la Dolhasca (Ion Beldeanu). 1:21
60. 8 ore la... bibliotecă [In lunile de iarnă] (Maria Mihailescu). 2:71
61. Intr-o comună ca oricare alta (Anne-Marie Mihailescu). 4:202
62. Roadele unei inițiative (M. H.). 4:205
63. Secvențe din Oaș (Anne-Marie Mihailescu). 7:390
64. Bucuria fiecărei zile (I. V.) 9:552
Vezi și: 22, 87, 88, 95, 96, 97, 98, 101, 144, 147, 162, 163, 168, 181, 203, 215, 232, 233, 234, 235, 236, 308, 328.

BIBLIOTECI DE ÎNVĂȚĂMÎNT

65. File din activitatea unei biblioteci școlare (Iolanda Ceangiru). 2:82
66. Bibliotecile de învățămînt în anii puterii populare (Mircea Tomescu). 8:502
Vezi și: 105, 140, 141, 169, 172, 173, 175, 199.
Vezi și: Biblioteci universitare.

BIBLIOTECI DE PESTE HOTARE

67. Biblioteca de stat „M. E. Saltikov-Scedrin” a împlinit 150 de ani. 1:64
68. 150 de ani de existență a Bibliotecii publice „M. E. Saltikov-Scedrin” (T. I. Skripkina). 2:113
69. Dezvoltarea bibliotecilor în Cuba liberă (I. Aczel). 4:240
70. Biblioteci publice în Marea Britanie (Const. Comorovski). 6:381
71. Din activitatea bibliotecilor sovietice. 9:566
72. Bibliotecile din R.S.F. Iugoslavia (Dan Bugeanu). 9:567
Vezi și: 13, 116, 270, 341.

BIBLIOTECI DIN R.P.R.

- conducerea lor de către organele de stat și obștești.
73. Consfătuire la Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă. 3:140
74. Deputații sprijină biblioteca (Gh. Talpeș). 7:430
75. Bibliotecarii și... „amănuntele” (Nicolae Raș). 9:553
76. Bibliotecile în preajma iernii. 11:641
77. Realizări și perspective (Iuliana Gorun). 11:652
Vezi și: 110, 307.

BIBLIOTECI DIN STAȚIUNILE BALNEOCLIMATERICE

78. In așteptarea cititorilor. Raid-anchetă în stațiunile balneoclimaterice. (Anca Noru, Nica Octavian și Anne-Marie Mihailescu). 5:271
Vezi și: .

BIBLIOTECI MILITARE

79. Biblioteca Casei centrale a armatei (I. Abraham). 10:600

BIBLIOTECI RAIONALE

80. Cărți și cititori — oglindă a vremurilor. Permanența lecturii (Ion Holhoș). 8:458
81. Biblioteca raională Focșani. File de cronică. 8:460
Vezi și: 16, 19, 23, 97, 142, 145, 306, 308, 309, 325.

BIBLIOTECI REGIONALE

- Vezi: 15, 17, 18, 38, 39, 104, 106, 107, 143, 157, 170, 232, 237, 241, 242, 307, 329.

BIBLIOTECI SINDICALE

82. Drumul oamenilor e și al cărților (Anne-Marie Mihailescu). 6:328
Vezi și: 5, 6, 9, 102, 165, 202, 238, 239, 305, 306.

BIBLIOTECI ȘCOLARE

- Vezi: Biblioteci de învățămînt

BIBLIOTECI ȘTIINȚIFICE ȘI DOCUMENTARE

- Vezi: Biblioteca Academiei R.P.R., Biblioteca centrală de stat a R.P.R.: Biblioteci universitare, Centre de documentare.

BIBLIOTECI TEHNICE

- Vezi: 115, 198.
Vezi și: 93, 118, 238, 239, 241, 242.

BIBLIOTECI UNIVERSITARE

83. Insemnări din Cartea de Aur a Bibliotecii Centrale Universitare „M. Eminescu” din Iași (Nicos Gaidagis). 9:557
84. Biblioteca Universității București (Mircea Tomescu). 10:579

85. Biblioteca Facultății de științe juridice (Nicolae Oancea). 10:586
 86. Biblioteca centrală universitară din Iași „Mihail Eminescu” (Radu Negru). 11:658
 Vezi și : 66, 131, 310, 311, 327

CĂMINE CULTURALE ȘI BIBLIOTECI

87. Roadele unei colaborări (Natalia Trasteu). 1:22
 88. O singură forță culturală (Marcu Romulus). 6:325

CARTEA — Aspecte generale

89. Anticipații despre carte (A. Rogoz). 1:4
 90. Proverbe despre cărți. 2:125
 91. Cugetări despre cărți. 6:377; 7:410; 9:527.
 92. Cartea cu ilustrații. 11:684
 Vezi și : 49, 123, 128, 129, 177.
 Vezi și : Istoria cărții: Propaganda cărții; Scriitorii despre cărți și biblioteci,

CENTRE DE DOCUMENTARE

93. Centrul de documentare tehnică pentru economia forestieră (C.D.F.) (Maria Ștefan). 1:49
 94. Centrul de documentare științifică al Academiei R.P.R. Interviul nostru (cu Acad. Aurel Avramescu). 11:656
 Vezi și : Documentarea tehnico-științifică

Cercuri de citit

95. Cercurile de citit din comuna Ileana (R. Iarai). 2:74
 96. În cercurile de citit (Valerian Gheorghiu). 3:147

CITITORI

97. Cresc oamenii (Marcela Constantinescu). 3:135
 98. Reînscriserea cititorilor (Ioana Kersztes și Stela Vesa). 3:143
 99. 13 000 de cititori (A. Canea și H. Tugui). 4:208
 100. Cititori din Valea Jiului (Nicolae Raus). 6:330
 101. Atragerea de noi cititori (Veronia Floroni). 7:430
 102. Profil pe o carte (E. Ionescu). 9:551
 Vezi și : 78, 80, 162, 166, 167, 168, 170, 172, 174, 329.

CLASIFICAREA ZECIMALA

103. În legătură cu clasificările din fișele tipărite (Ioan Lupu) 3:176
 Vezi și : 120

COMPLETAREA FONDURILOR DE CĂRȚI

104. Completarea fondurilor de cărți în Regiunea Cluj (Gheorghe Kertész). 3:136
 105. Inzestrarea noilor biblioteci (Maluca Năstase și Radu Negru). 4:210
 106. Să asigurăm creșterea planificată a fondurilor de cărți (Ion Faur și Alexandru Codaglio). 4:232
 107. Dirijarea completării colecțiilor (Ion Micu). 7:402

CONCURSURI INTRE BIBLIOTECI

108. Al III-lea Concurs biennial. 2:65
 109. Cartea în satul socialist. Însemnări de la analiza primei etape a concursului biennial. 9:548
 110. După primele 6 luni de întrecere. 10:594

CONSERVAREA PUBLICAȚIILOR

111. Cum putem păstra în buna condiții colecțiile de reviste (Coșca Crețu). 9:561
 112. Cum se poate confecționa o mapă pentru păstrarea colecțiilor de ziare (Coșca Crețu). 10:627
 113. Confecționarea unei mape pentru păstrarea colecțiilor de reviste (Coșca Crețu). 11:686
 114. Confecționarea scoartelor de protecție pentru broșuri (Coșca Crețu). 12:746

DOCUMENTAREA ȘTIINȚIFICĂ ȘI TEHNICĂ

115. Documentarea tehnică la Uzina „Technofrig”—Cluj (A. Manea). 2:76
 116. Noi lucrări despre organizarea activității științifice în Japonia (Iosefina Leibovici). 2:113
 117. Probleme actuale ale documentării (Marcel Jianu). 4:193
 118. Documentarea și propaganda tehnică în sprijinul realizării angajamentelor (Erich Abrudan). 5:257
 119. Documentarea tehnică la IPROMET (S. Orăscu). 6:352
 120. Cartea în sprijinul producției (Paki Ernest). 7:393

121. Colaborarea în munca de informare științifică în domeniul culturii fizice (Sandu Grosman). 10:611
122. Contribuția românească la documentarea studiilor sud-est europene (Virgil Cădea). 11:678; (I) 12:739 (II)
- Vezi și : 52, 342, 343
- Vezi și : Centre de documentare.

EDITURI, DIFUZAREA CĂRȚII

123. Cartea românească peste hotare (D. Răducanu). 2:69
124. Informarea bibliografică a specialiștilor din agricultură (L. Ernest). 3:149
125. Literatura maghiară în traducere românească (Constantin Olariu). 4:223
126. Informarea publicului asupra producției editoriale (Ion Ciotloș). 4:229
127. Colecții de popularizare : „Monumentele patriei noastre” (Ileana Băncilă). 5:294
128. Ecouri ale cărții românești în Italia (Dan Simonescu). 5:316
129. Cartea românească după 20 de ani de la eliberare (Dumitru Trancă). 8:478
130. 20 de ani de existență a Editurii politice (Al. Șiperco). 12:735
- Vezi și : 32, 43, 268, 291.

EMINESCU — 75 DE ANI DE LA MOARTEA POETULUI

131. Cîteva autografe eminesciene în Biblioteca centrală universitară „M. Eminescu” din Iași (M. Bordeianu). 6:335
132. Eminescu în lumina edițiilor de ieri și de azi (Nicolae Liu). 6:339
133. Eminescu în anul comemorării (D.R.). 6:346
134. Compoziții muzicale din lirica eminesciană (Irena Pușchilă). 6:378
- Vezi și : 53, 150.

EXPOZIȚII

135. A XX-a aniversare a eliberării patriei. Indicații metodice privind organizarea unei expoziții cu prilejul celei de-a XX-a aniversări a eliberării României de sub jugul fascist (C. Dima-Drăgan și Mircea Lăcătușu). 5:278
136. Panouri și grafice pentru expoziția „A XX-a aniversare a Eliberării” (C. Dima-Drăgan și Mircea Lăcătușu). 6:367

137. Expoziția comemorativă Stephan Ludwig Roth (1796—1849) (Pavel Binder). 7:434
139. Expoziția realizărilor economiei naționale Pavilionul social-cultural (C. Șerban). 10:614
139. O interesantă expoziție de publicații (Paul Kuntz). 10:616
140. Dezvoltarea bibliotecilor de învățămînt în anii puterii populare (Expoziție) (I. Stoica). 10:618
- Vezi și : 155.

FORMAREA PROFESIONALĂ A BIBLIOTECARILOR

141. Calificarea superioară pentru bibliotecari (Al. Bistrițeanu). 1:27
142. Aplicație practică (Ernest Bako). 3:152
143. Curs de calificare pentru bibliotecari (Ana Canea și Haralambie Țugui). 3:155
144. Cursuri cu bibliotecarii comunali (Virgil Guruianu). 11:692
145. Organizarea seminariilor raionale (Bartha Zoltan). 12:748
146. Curs de perfecționare profesională (Gh. Popescu). 12:750

GRAFICA PUBLICITARĂ ÎN BIBLIOTECI

147. Afis pentru bibliotecă. 2:91
148. Agitația vizuală la biblioteca din Ripile (Victoria Dimofte). 6:374
149. Grafica publicitară în bibliotecă (Nicolae Gabrielli și Nicolae Raus). 12:713
- Vezi și : Expoziții

INFORMAREA BIBLIOGRAFICĂ

Vezi : 37, 38, 39, 40, 124, 126.

ISTORIA BIBLIOTECILOR

- 149 b. Petrache Poenaru și problemele organizării bibliotecilor publice în Țara Românească (C. Dima-Drăgan). 1:58
150. Un document inedit al verificării Bibliotecii centrale din Iași (Augustin Z. N. Pop). 6:337
151. „Biblioteca romana din Paris” (Barbu Theodorescu). 7:423 (I); 9:526 (II)
152. Revoluția franceză și bibliotecile (Livia Bacîru). 7:437
153. Știri noi despre biblioteca stolnicului Constantin Cantacuzino (Cornelii Dima-Drăgan). 10:619
- Vezi și : 53, 55, 58, 66, 67, 68, 72, 80, 81, 83, 86, 137, 311, 328.

ISTORIA CĂRȚII

154. Ivan Fiodorov — tipograf, umanist, patriot (Ghedeon Sloicescu). 3:182
155. Artă legăturii de carte la români. Observații cu prilejul expoziției de legături (sec. XVI—XIX) organizată de Academia R.P.R. (Dan Simonescu). 4:233
156. Alexandru Odobescu și problemele bibliologiei românești (N. Georgescu-Tistu). 7:421
157. Fondul de manuscrise și cărți vechi al Bibliotecii regionale Iași (I. Kara). 9:519
158. Barea Cîrșan, răspîditor de cărți și cultură românească (V. Curlicăpeanu). 11:574 (I); 12:742 (II)
- Vezi și : 48, 50, 125, 129, 130, 132, 157, 343, 344.

ISTORIA PRESEI

159. Cuvîntul înfăcărat al partidului pe frontul antihitlerist (Vasile Petrișor). 8:461
160. Organe de presă ale P.C.R. în perioada de pregătire a insurjecției armate din august 1944 (Mircea Ioanid). 8:466
161. Rînduri despre presa românească (Octavian Buloi). 8:483

ÎNDRUMAREA LECTURII CITITORILOR

162. Tineretul satelor și biblioteca (Nicolae Raus). 1:12
163. Fiecărui cursant — cartea potrivită [Învățămîntul agrozootehnic de masă] (A. M. Mihiț). 1:18
164. Bibliotecile în ajutorul universităților muncitorești și al universităților populare (Paul Kirmaier). 1:24
165. Să cunoaștem cerințele cursanților de la învățămîntul ideologic (A. M.). 2:80
166. Printre cititori [la secția împrumut] (Maria Drăgulinescu). 3:152
167. O problemă actuală — lectura tineretului (Ilie Stanciu). 9:521
168. Din experiența muncii cu cititorii (Ana Ilianț). 11:688
- Vezi și : 42, 49, 200, 203

ÎNDRUMAREA LECTURII COPIILOR

169. Stimularea interesului copiilor pentru literatura tehnico-științifică (Eugenia Popovici). 1:29
170. Despre unele probleme privind lectura particulară a elevilor (Camelia Teodorescu). 3:161

171. O consfătuire reușită (Ilie Stanciu). 6:372
172. Din nou despre lectura elevilor (Ioana Arsureau). 7:435
173. Preocupare permanentă pentru răspîndirea presei în rîndul tineretului școlar (Cecilia Nedelcu). 9:538
174. La vîrsta primelor descoperiri. 9:540
175. Din nou, septembrie... Prin cîteva biblioteci din Capitală în preajma deschiderii anului școlar (B. Anca). 9:542
- Vezi și : 43, 204

LENIN ȘI BIBLIOTECILE

176. Lenin în amintirea bibliotecarilor (Beatrice Arion). 4:199
177. Lenin și cartea (Dan Răntu). 11:681

LUNA CĂRȚII LA SATE

178. Un eveniment cultural cu tradiție: Luna cărții la sate — 1 februarie — 1 martie —. 1:1
179. Luna cărții la sate (Panait Mirescu). 3:147
180. Luna cărți la sate (Niculae Popa). 3:149

MANIFESTARI DE MASĂ

— metodica muncii

181. Întîlnirea colectivităților cu cititorii frunțași (Elena Pricope) 1:20
182. Pentru cea mai reușită manifestare de masă (Sabina Vasilescu). 3:153
183. Micii poeți (M. M.) 3:160
184. Consfătuire cu cititorii revistei „Luminița” (Aurelia Iacob). 3:165
185. Concursuri „Cine știe, cîștigă” (V. P. Olea). 7:432
186. Mai mult loc cărților în manifestările de masă. 9:513
187. În regiunea Suceava un concurs de mare amploare (B. Ion). 9:545
- Vezi și : 203, 204, 232.

— texte și recomandări

188. Ce să citesc — seară literară (Liana Maxy). 1:31
189. Galilei — titan al cunoașterii. Text pentru o manifestare de masă cu prilejul aniversării a 400 de ani de la naștere. (I. M. Ștefan). 1:34
190. Tovarășa noastră (seară literară) (Liana Maxy). 2:85
191. Dialogurile primăverii. Seară literară închinată zilei de 1 Mai (Ion Potopin). 4:216

192. Zi de august, piatră de hotar. In ajutorul bibliotecarului. Montaj literar (Ion Verdeş). 5:274
193. Toate zările ne sînt deschise (Cristina Petrescu). 5:303
194. Să discutăm despre o carte: „N-a fost în zadar“ de Al. Şiperco (Ion Potopin). 6:361
195. File din istoria patriei (Indicaţii pentru organizarea unei seri literare) (Ion Verdeş). 7:427
196. Să ne alegem o temă (Ion Potopin). 12:723

MIJLOACE AUDIO-VIZUALE

197. Cineclubul elevilor Şcolii tehnice de activişti culturali (Gustav Kühnel). 2:83
198. Cum am organizat fototeca (Cornelia Tăutu). 3:145
199. Mijloace audio-vizuale în biblioteca şcolară (Ion Mîlea). 3:146
- Vezi şi : 324

MUNCA DE MASĂ A BIBLIOTECII

200. La drum cu brigada ştiinţifică (Corneliu Drăgan). 2:73
201. Simpozion cu tema „Să cunoaştem tehnica nouă“ (Emil Olaru). 2:84
202. Cartea la locul de muncă (Bălaşa Anca). 3:141
203. Zile ale bibliotecii (Ion Beldeanu). 3:154
204. Mai multă atenţie acţiunilor pentru copii (Beatrice Arion). 3:163
205. Biblioteca şi muncile agricole de primăvară (Victoria Dimofte). 5:262

Vezi şi : 169, 228, 232, 241.

Vezi şi : Manifestări de masă.

NOTE BIBLIOGRAFICE

— Literatură agrozootehnică

206. Lucrări pentru sate (V. Aparaschi-vei). 1:38
207. Lucrări pentru sate (V. Dumitrescu). 1:38

— beletristică

208. Pann, Anton: Scrieri alese (B. C.). 1:41
209. Trei volume de poezii [Botez, Demostene: Oglinzi. — Porumbacu Veronica: Memoria cuvintelor. — Andrişoiu, Al.: Constelaţia Lirei] (Eugen Blăjan). 1:40

— biblioteconomie-documentare

211. Institutul de documentare tehnică: Îndrumări pentru organizarea bibliotecilor tehnice din întreprinderi. 1:61
212. Institutul de documentare tehnică: Organizarea fondului de prospecte (P.C.). 1:62
213. Institutul de documentare tehnică: Organizarea muncii de documentare la Uzinele de vagoane Arad. 1:62
214. Poligrafia. Revistă de cultură şi tehnică poligrafică (D.R.) 4:251

— ştiinţă popularizată

215. Botez, Demostene: Amintiri despre oameni şi religie 1:39
216. Dan, Stere: Staţii solare. 2:121
217. Ghivirigă, Mihai: Copilul unic (Victoria Popovici). 2:122
218. Grumăzescu, Mircea: Cucerirea marilor viteze. 2:121
219. Haras, I.: Există boli incurabile? 2:121
220. Kallos, N. şi Roth, A.: Iubirea apropielui şi adevăratul umanism 1:39
221. Lucrări de popularizare a ştiinţei (Pompiliu Caraioan). 2:120
222. Marian, Viccor: Newton — arhitect al ştiinţei. 1:39
223. Nicoară, Pavel: Inchiziţia. 2:121
224. Popescu-Neveanu, Paul şi Radu Nicolae: Ce este păcatul? 1:39
225. Raicu, P.: Ereditatea. 1:40
226. Roşca, I. şi Lugojan, S.: La orizont pămînt! 1:40
227. Ştefan, I. M.: La poarta marilor enigme. 1:40

PRESA ÎN BIBLIOTECI

228. Presa în bibliotecile de masă. In ajutorul bibliotecarului (Nicolae Rauş). 4:212

Vezi şi : 173

PROPAGANDA CĂRŢII

— agrozootehnică

229. Cursanţi şi lectori la masa rotundă [Invăţămîntul agrozootehnic de masă]. (Dinu Haralambie). 2:72
230. In ajutorul bibliotecilor de la sate (V. Şt. Măriu). 2:82
231. In sprijinul întăririi economico-organizatorice a G.A.C. (Clara Matis). 4:210
232. Cine ştie agrotehnică, cîştigă (M. Vaida). 5:265

233. Cartea în sprijinul viticultorilor (Maria Vaida). 6:375
 234. Propaganda cărții agrozootehnice (Maria Tamaș). 7:431
 235. Invățămîntul agrozootehnic de masă 10:603
 236. În sprijinul producției din G.A.C. (Niculae Popa). 10:630
 237. Pentru cititorii literaturii agricole (Nicoară Someșan). 11:691
Vezi și : 163,185

— tehnice

238. Propaganda tehnică în sprijinul producției (Beatrice Arion). 2:78
 239. Cartea în întreprinderea noastră (Augurița Alexandru și Nicolae Sălișteanu). 5:259
 240. Cartea tehnică la îndemîna cititorilor noștri (Bartha Rozalia). 5:261
 241. Consfătuire pe teme de informare și propagandă tehnică (Maria Turcu și Andu Petcu). 9:556
 242. La schela Boldești (D. Bodnărescu și A. Petcu). 12:755

Vezi și : 118.

Vezi și : Manifestări de masă

257. Preda, Marin : Friguri (D. Răducanu). 4:254
 258. Prisnea, Constantin : Și noaptea credeau în lumină (L. Ocneriu). 11:701
 259. Quiroga, Horacio : Anaconda (Dorin Iancu). 4:255
 260. Sarățeanu, L. : Acasă la... (L.O.). 7:445
 261. Seghers, Anna : Morții rămin tineri (Cristina Petrescu). 9:572
 262. Șatrov, S. : Blana de nylon (I. Crețeanu). 2:124
 263. Teodoru, Eugen : Microbuzul de seară (C.P.). 11:701
 264. — Theodoru, Radu : Muntele. Roman (M.G.). 2:124
 265. Thompson, Ernest Seton : Vulpea din Springfield (Cristina Petrescu). 11:702
 266. Tomasi di Lampedusa, Giuseppe : Ghepardul (D. Răducanu). 7:445
 267. Traven, B. : Vasul morții (Ilie Stanciu). 12:765
 268. Trei culegeri de literatură română contemporană (E. Blăjan). 12:764
 269. Xaşar Kemal : Indje Memat, haiducul (I. Matei). 7:447

— bibliologie, bibliografie, biblioteconomie

RECENZII

— beletristica

243. Barbu, Eugen : Facerea lumii (Geta Naidin). 5:317
 244. Beniuc, Mihai : Dispariția unui om de rînd (Viniciu Gafița). 2:123
 245. Brad, Ion : Descoperirea familiei (Ion Potopin). 10:637
 246. Carducci, Gisue : Scrieri alese (Cristina Petrescu). 3:186
 247. Călinescu, G. : Cronicile optimistului. Cu un cuvînt înainte al scriitorului. (Cristina Petrescu). 10:636
 248. Chaucer, Geoffrey : Povestirile din Canterbury (I.P.). 9:573
 249. Daudet, Alphonse : Scrieri din moara mea (Alice Zane). 12:766
 250. Hasek, Jaroslav : Abecedarul umorului (D.I.). 1:42
 251. Kielland, Alexander L. : Bătălia de la Waterloo (Constantin Olariu). 1:42
 252. Mann, Thomas : Lotte la Weimar (C.P.). 5:318
 253. Maurois, André : Thanatos Palace Hotel (Dorin Iancu). 1:41
 254. Mihale, Aurel : Podul de Aur (S. Gălățeanu). 9:571
 255. Nedelcu, Șerban : Invățătorii Vol. 2 (C.T.). 10:636
 256. Nuvela americană contemporană. Antologie (Dorin Iancu). 2:125

270. Biblioteca națională a Indiei (Simona Nistor). 9:564
 271. 20 de ani de literatură nouă în R.P.R. Indice bibliografic selectiv (Sorin Alexandrescu) 11:696
 272. [Klenov, L.V.] Cataloagele de bibliotecă (V. Cruciachevici). 4:250
 273. Probleme de bibliologie (Clio Racoviță). 5:312
 274. Stanciu, Ilie : Copii și tineri cititori (Geta Dan-Spînoiu). 1:60
 275. Un manual UNESCO pentru organizarea micilor biblioteci publice (V. Cîdea). 5:314
 276. Wo sind welche? Periodica der Medizin und ihrer Grenzgebiete in den wissenschaftlichen Bibliotheken der D.D.R. (V. Cîdea). 1:63
 277. Curs superior de cultură grafică în Italia (Dan Simonescu). 12:761

— cărți pentru copii

278. Două cărți pentru cei mici, Almaș, Dumitru : Vinătoarea lui Dragoș ; Almaș, Dumitru : Fluierașul și alămiia (G. Maxutovici). 3:186
 279. Mănușeanu, Vasile : Alarmă la colțul viu (Anca Noru). 11:703
 280. Mitru, Alexandru : Flori pentru Mihaela (Ilie Stanciu). 10:638

- critică și istorie literară
281. Vianu, Tudor : Arghezi, poet al omului (Dorin Iancu). 9:571
282. Vianu, Tudor : Studii de literatură universală și comparată (Liliana Topa). 3:185
283. Virgolic, T. : Alecu Russo (Radu Rotaru). 12:765
- literatură politico-ideologică
284. Bălcescu, N. : Opere. Vol. IV. Corespondență (L. Marcu) 7:444
285. Cernea, I. : Karl Marx. Geneza marxismului (E.P.). 4:252
286. Deac, Augustin : Internaționala întâia și România (Gheorghe Neacșu). 11:699
287. 20 de ani de la eliberarea României (M. Postelnicu). 10:635
288. Marx-Engels-Lenin despre comunismul științific (Gh. Horja). 11:697
289. Marx-Engels despre Internaționala I (Vasile Petrișor). 11:698
290. Nămolaru, Victor : Prezențe românești în lume (C.S.). 4:252
291. O colecție deosebit de utilă [Probleme de bază ale teoriei marxist-leniniste] (Elena Badiu Aparaschivei) 3:184
292. Profilul spiritual al clasei muncitoare în socialism (Elvira Popescu). 5:317
- muzică
293. Spre lumină. Culegere de cintece revoluționare (Emil Manu). 5:319
- știință
294. Bernal, J. D. : Știința în istoria societății (I. M. Ștefan). 12:763
295. Davidson, Basil : Redescoperirea Africii vechi (I.M.). 9:574
296. Graur, Al. acad. : Evoluția limbii române (Anca Udișteanu-Balaci). 4:252
297. Istoria României, vol. III (Gh. Ioniță). 11:700
298. Voiculescu, V. și Steriade, M. : Din istoria cunoașterii creierului (Stoian Alexandra). 1:43
- știință popularizată
299. Casteret, Norbert : Aventuri sub pământ (C. Șerban). 12:767
300. Perel, G. I. : Dezvoltarea concepțiilor despre univers (I. M. Ștefan). 5:320
301. Smilga, V. : Evident? Nu, încă nedămurit (Alexandra Stoian) 2:119
302. Trichopterele — neîntrecuți arhitecți acvatici [Botoșăneanu, L. : Insecte... arhitecți și constructori sub apă]. (I. M. Ștefan) 2:121
303. Velican, V., Ciorlăuș, At. și Saluntai, A. : 100 întrebări și răspunsuri privind cultura cerealelor (Gh. Pall) 3:187
304. Verne, Jules : Istoria marilor descoperiri (D.I.). 4:256
- REȚELE DE BIBLIOTECI
305. Avantajele unificării (Dinu Haralambie). 6:373
306. Unele observații privind dezvoltarea rețelei de biblioteci din orașul Birlad (Liviu Moscovici, Emil Olaru, Cristache Bahrim). 11:661
307. Dezvoltarea rețelei și activității bibliotecilor din satele Regiunii București (Ion Ciotloș). 11:666. (I) ; 12:736 (II)
Vezi și : 66, 328
- SCHIMB DE EXPERIENȚĂ
IN BIBLIOTECI
308. Seminarii și schimburi de experiență — În comunele din jurul Capitalei, la Huși și Birlad [Iulia Ionescu, Vasile Folescu, Marcu Romulus]. 4:206
309. De la Focșani la Piatra Neamț (Vasile Petrache) 4:208
Vezi și : 15, 18, 171, 203.
- SCHIMB INTERNAȚIONAL
DE PUBLICAȚII
310. Relații internaționale ale Bibliotecii centrale universitare București (Valentina Popovici). 10:588
311. Din istoricul relațiilor internaționale ale Bibliotecii Facultății de filozofie și litere din București (Maria Vulcu) 10:591
- SCRIITORI DIN R.P.R.
312. Titus Popovici (Sorin Alexandrescu). 4:222
313. Tudor Arghezi (Sorin Alexandrescu). 5:288
314. Poezia noastră contemporană (S.A.). 5:290
315. Marin Preda (Sorin Alexandrescu). 6:347
316. Romanul românesc actual (S.A.). 6:350
317. Geo Bogza (Sorin Alexandrescu). 7:414
318. Evoluția reportajului (S.A.). 7:417
- SCRIITORI DESPRE CĂRȚI
ȘI BIBLIOTECI
319. Lauda cărții [poezie] (Ion Potopin). 1:3

UN EVENIMENT CULTURAL CU TRADIȚIE :

LUNA CĂRȚII LA SATE

— 1 februarie — 1 martie —

Lunile de iarnă, altă dată lincedă și chinuită așteptare a semnelor primăverii pentru plugari, vorbesc ele singure de saltul în timp și conștiința petrecut în viața țaranului. Iarna este astăzi un anotimp prielnic. Pământul învăluie sămînța lăsată de cu toamnă și-i ocrotește încolțirea, iar în gîndul colectivștilor încolțesc lumini noi prilejuite de acțiunile cultural-educative ce se desfășoară la sate. Lunile de iarnă în satul colectivizat, cînd mii de țărani frecventează cursurile agrotehnice — o adevărată școală a belșugului — însemnează, totodată, o activitate intensă a brigăzilor științifice, a conferențiarilor, cît și o activitate artistică bogată, care antrenează sute de mii de colectivști, nu numai ca spectatori, ci, propriuzis, în mișcarea de amatori. Tot acum este perioada cea mai activă pentru propaganda cărții și pentru lectură.

Printre manifestările cu cartea din timpul iernii, la loc de frunte se înscrie „Luna cărții la sate“. Devenită tradițională, această acțiune de amploare se bucură de o largă popularitate. Ea îmbrățișează forme variate și antrenează concursul unui important număr de intelectuali de la orașe și sate. În anul trecut, 80.000 de intelectuali (profesori, scriitori, artiști, oameni de știință, juriști, medici) au contribuit la opera de răspîndire a culturii și științei în rîndurile maselor. E o cifră semnificativă, reflectînd măsura sprijinului de care se bucură activitatea cultural-educativă la sate.

„Luna cărții la sate“ se organizează de către Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă și Uniunea Cooperativelor de Consum. Editurile au publicat în ultimele luni o seamă de cărți și broșuri pentru cititorii de la sate. La buna organizare a acțiunii conlucrează și alte instituții și organizații: Ministerul Învățămîntului, Consiliul Superior al Agriculturii, Ministerul Economiei Forestiere, Uniunea Tineretului Muncitor, Consiliul Național al Femeilor, Uniunea Scriitorilor din R.P.R., presa și radioteleviziunea etc.

Nucleul principal în răspîndirea cărții, în educarea gustului pentru citit, în formarea unor deprinderi și aptitudini îl constituie — alături de munca învățătorului, a profesorului sau a conferențiarului — și munca vrednică de laudă a bibliotecarului, a difuzorului voluntar sau a librarului. În desfășurarea sărbătorii cărții la sate, bibliotecarii și difuzorii de carte sînt chemați să contribuie din plin la reușita și folosul ei.

Bibliotecarul trebuie să fie un bun activist al cuvîntului tipărit, să-l răspîndească cu pricepere și pasiune, să facă din instituția care l-a fost încredințată un focar de lumină. A oferi colectivștilor o odihnă activă și plăcută ale cărei foloase să se răsfrîngă și asupra gospodăriei nu-i un lucru ușor. Munca bibliotecarului este o muncă de inițiere și cultivare, de formare a conștiinței socialiste în rîndurile colectivștilor, o parte integrantă a muncii politice de întărire economico-organizatorică a gospodăriilor agricole colective.

Materialul propagandistic, editat în condiții îngrijite, îi stă la îndemînă în organizarea manifestărilor din „Luna cărții la sate“. În afara afișelor Editurii Politice, Editurii Agrosilvice și „Centrocoop“, a prospectelor cu lucrări agrozootehnice și beletristice cuprinzînd scurte prezentări de cărți, fiecare bibliotecar poate confecționa, potrivit necesităților, afișe, anunțuri,

panouri cu recenzii și coperte de cărți, poate alcătui liste selective cu propuneri pentru cititori etc.

Munca de pregătire trebuie să constituie baza activităților care urmează să se desfășoare și al căror scop este pe de o parte atragerea unui număr cât mai mare de noi cititori și răspîndirea literaturii din toate domeniile de cunoștințe, iar pe de altă parte întărirea relațiilor între carte și oameni.

Aceste obiective pot fi îndeplinite cu succes dacă bibliotecarii vor folosi forme de muncă potrivite, dovedind, în același timp, multă dăruire de sine. Ei trebuie să fie la curent cu producția editorială, să cunoască nivelul și preferințele fiecărui cititor, pentru ca recomandarea cărților să-și atingă ținta.

Propaganda cărților care oglindesc politica Partidului nostru, realizările obținute în anii puterii populare de oamenii muncii de la orașe și sate trebuie să se bucure de o atenție deosebită. Aceeași atenție trebuie acordată și lucrărilor agrozootehnice și, în special, acelor care intră în tematica învățămîntului agricol de masă. Din rîndul seriei de broșuri C.R.C.C.S. care vor apare pînă în februarie 1964 se impun: „Planta verde — laborator al naturii; Cum auzim; Există oare boli incurabile; Cum au apărut munții și mările; Pot fi ferite plantele de boli; Soarele cea mai apropiată stea; Sufletul nu mai este o taină; Să nu așteptăm daruri de la natură etc. Totodată, vor fi popularizate titlurile mai vechi ale seriei, potrivite înțelegerii maselor de cititori de la sate. În ceea ce privește literatura beletristică, vor fi recomandate atît scrierile marilor clasici, cît și operele autorilor contemporani care înfățișează viața nouă a oamenilor din România socialistă. Nuvelele și romanele care vorbesc despre transformarea satului în anii puterii populare, despre drumul țărănimii parcurs pînă acum trebuie să constituie teme ale unor manifestări de masă cu cititorii. Ca în fiecare an, scriitorii și poeții noștri vor fi prezenți și în iarna aceasta printre cititorii lor de la sate. Bibliotecarii și cititorii se vor bucura de întîlnirile cu creatorii valorilor artistice. Aceste contacte sînt deosebit de utile pentru autorii cărților și pentru cei ce le citesc. Colecțiile specifice (Biblioteca pentru toți, În jurul lumii, Oameni de seamă, Cutezătorii), stau la îndemîna bibliotecarului cu o apreciazabilă bogăție de titluri, ca și tezaurul literaturii universale reprezentat în producția noastră editorială de o seamă de lucrări ale unor condeie renumite.

În răspîndirea lucrărilor de artă, trebuie să ocupe locul convenit reproducerea celor mai de seamă pictori romîni și străini, clasici și contemporani, care pot educa gustul pentru frumos al maselor. Foarte potrivite acestui scop sînt și colecția: Arta pentru toți și albumele cu reproduceri editate în ultimii ani.

Cu cît formele de răspîndire a cărții vor fi mai variate și bine organizate, cu atît „Luna cărții la sate“ va da roade mai bogate. De aceea, este necesară stabilirea din timp a unui program bine studiat, care să fie alcătuit în colaborare cu cîminul cultural, la indicația și cu sprijinul efectiv al organizațiilor obștești din comună. Acest program trebuie popularizat din timp. El poate cuprinde seri literare cu lecturi și recitări la care își vor da concursul colectivele artistice ale cîminului cultural, expoziții tematice de cărți frumos amenajate pe etalaje sau în vitrine, prezentări și recenzii de cărți sau cicluri de expuneri pe teme variate sprijinite de conferențieri sau brigăzi științifice, consfătuiri în vederea popularizării bibliotecii, a cunoașterii părerilor cititorului privitor la fondul de cărți al bibliotecii.

Nu trebuie uitate din program manifestările închinare femeilor și serile de povești pentru cei mici.

Toate acestea sînt numai cîteva din multele forme interesante la care bibliotecarii pot apela în alcătuirea programelor de activitate din „Luna cărții la sate“. Bibliotecile regionale și raionale sînt chemate să furnizeze bibliotecilor de la sate texte potrivite pe care acestea să le poată folosi în alcătuirea programelor lor.

Sărbătoarea cărții la sate este, de asemenea, și un prilej de cinstire a propagandiștilor cuvîntului tipărit, bibliotecari și difuzori. Este foarte potrivit să se organizeze, la deschiderea festivă a „Lunii cărții la sate“, o adunare cu cititorii pentru popularizarea activității bibliotecii și a punctelor de difuzare. Într-o scurtă trecere în revistă cu date și cifre concrete se vor arăta realizările obținute. Cu ocazia acestei adunări, trebuie evidențiați cititorii statornici, precum și colectivele obștești care sprijină munca bibliotecarului.

În colaborare cu conducerea căminului cultural, bibliotecarul poate organiza o expoziție festivă cu cărți și panouri care să cuprindă grafice ale realizărilor obținute. Adunarea cititorilor se poate încheia prin vizite colective ale participanților la bibliotecă și librărie.

În cursul acestei luni, bibliotecarii vor folosi pe deplin prilejul oferit pentru atragerea de noi cititori, stimularea formării de biblioteci personale, statornicirea unei baze trainice a muncii cu cartea, care să se facă apoi simțită în tot decursul anului.

LAUDA CĂRȚII

ION POTOPIN

*De vreau să știu profilul dulce-al țării
cu plopi de aur ce foșnesc în vînt
și pe coline, legănarea zării
și holdele vorbind limbajul mării —
o carte iau și slova i-o citesc.*

*De vreau să știu ce flăcări se-nălțară
purtînd mînia-n cerul românesc
ce codrii-au ars de vii la noi în țară
de vreau să știu robia grea, amară —
o carte iau și slova i-o citesc.*

*De vreau să știu cum freamătă molidul
cînd apele-n azur se limpezesc
și-naltul zbor solar ce tae zidul
străvechii nopți — de vrea să știu Partidul —
o carte iau și slova i-o citesc.*

*Și dacă vreau să știu cum se desface
din crini ce pretutindeni înfloresc
și luminoasa ta corolă, Pace
nu caut tîlcul vremii-n zodiace.
— O carte iau și slova i-o citesc.*

ANTICIPAȚII DESPRE CARTE

Primele cărți (de lut sau de vreu alt material) apărute acum patru-cinci milenii au marcat o răscruce în biografia umanității. După cum se spune, de atunci a început *istoria scrisă*. Cred că primele cărți au însemnat o cotitură mai ales prin inaugurarea metodei de a condensa în mod trainic și în afara memoriei umane un mare volum de cunoștințe. A trebuit să treacă totuși câteva mii de ani, pînă acum vreo cinci veacuri, pentru ca, prin inventarea tiparului, metoda cristalizării de informație să devină cu adevărat eficientă.

Progresul a decurs ca într-o reacție în lanț. Gîndiți-vă că astăzi apar anual în lume 320 000 de cărți noi și peste 110 000 de titluri de ziare și reviste. Zeci de mii de bibliotecari se ocupă cu servirea a sute de milioane de cititori. Dar de carte sînt legați nu numai aceștia. De la autori, redactori și corectori, de la muncitorii care fabrică hîrtia și operatorii care produc cerneluri și pînă la tipografi, legători, librari și documentaliști există pe Pămînt milioane de oameni a căror activitate e consacrată prodigi-osei instituții a cărții.

E drept că, pe cînd în țările socialiste analfabetismul a fost practic lichidat, în restul globului mai există un mare procent de neștiutori de carte. Această situație reflectă una dintre contradicțiile de care omenirea încă nu s-a izbăvit.

Noi trăim însă o epocă în care toate domeniile de activitate se dezvoltă într-un ritm vertiginos. Iată de ce anticiparea evenimentelor viitoare îi preocupă tot mai mult pe oamenii zilei de azi.

Sîntem cu toții de acord că producția cărții a devenit o artă, o tehnică și o știință. Dar ce se va întîmpla cu ea mîine?

Să vedem ce spun „specialiștii“ în anticipații, scriitorii științifico-fantastici.

În romanul *Minunată lume nouă* publicat acum trei decenii, scriitorul englez Aldous Huxley, de curînd decedat, zugrăvește o societate monstruoasă, cu oameni creați în flacoa-

ne, cu caste determinate biochimic și cu un dumnezeu care poartă numele de Ford. În această lume, cei aleși mai au posibilitatea să citească, bineînțeles cărți referitoare la concepțiile lor fordistă. Marile capodopere plătuite odinioară au fost distruse și interzise, puține doar fiind păstrate în seful administratorului mondial. Unei caste inferioare însă i se provoca încă „din fașă“ un reflex de repulsie față de cuvîntul scris. „Ei vor crește cu ceea ce psihologii numesc o ură «instinctivă» împotriva cărților“.

Romanul lui Huxley e profund pesimist și de fapt întruchipează neîncrederea autorului în destinul uman. De pe o cu totul altă poziție e scris romanul lui Ray Bradbury *451° Fahrenheit*¹⁾. Insuși titlul lucrării îi sugerează acțiunea: 451° Fahrenheit e temperatura la care hîrtia se aprinde și se mistuie. În lumea incultă, apatică, dezumanizată pe care o imaginează Bradbury o îndeletnicire de vază a devenit aceea de pompier însărcinat cu arderea cărților.

Guy Montag este unul dintre acești pompieri, pînă cînd discuțiile cu o fată stranie îi vor trezi îndoiele în ceea ce privește întregul său „mod de viață“. Montag începe să-și dea seama de pustietatea care-l înconjoară. Mildred, soția lui, stă neconținut în camera în care trei pereți au fost preschimbați în ecrane de televiziune; urechile ei sînt astupate de minuscule aparate de radio, iar conștiința îi e acoperită de droguri. Pînă atunci, Montag dădea foc cărților fără ca măcar să le fi răsfoit, deoarece regulamentul îi interzicea acest lucru. Și deodată se simte atras spre ele. Montag salvează cîteva volume și le ascunde la el acasă. Un întreg univers i se pare că se află îndărătul acelor scoarțe. Dar cum poate un om singur, abrutizat de mediul în care trăia, să descifreze rapid tilcurile cărților? Și Montag își amintește de Faber, un bătrîn care îi lăsase impresia că putea fi un fost cărturar. În acest timp, Beatty, cinicul căpitan de pompieri, bănuiește că ceva nu-i în regulă cu

¹⁾ Bradbury, Ray. *451° Fahrenheit*. Buc., Editura tineretului, 1963. 184 p.

Montag. Fără să se cunoască, Faber și Beatty încep să lupte pentru ciștișigarea conștiinței lui Guy. Cel dintâi schițează o istorie a „pompișerilor“, spre a dovedi că arderea cărților constituie însăși fericirea omenească. „Oamenii vor să fie fericiți, spune Beatty. Ei, și nu sînt? Nu-i ținem noi într-o veșnică agitație, și nu le dăm destule distracții? Doar pentru asta trăiește omul, nu? Pentru plăceri, pentru excitații“. Din relatarea lui Beatty se evidențiază nu numai calea pe care s-a ajuns la autodafu-ul cărților (atrofierea gustului pentru cultură, din pricina „digest“-urilor și a „comics“-urilor), ci și rădăcinile mai adînci ale acelei situații. „Trăiască seratele și cluburile, declară Beatty, acrobații și magicienii, petrecăreții, limuzinele cu reacție, elicopterele-motociclete, pornografia și stupefiantele, tot ce poate stimula reflexele automate“. Pentru odiosul incendiator de cărți, fericirea omenirii stă în excitații și reflexe automate. Prin gura lui Beatty însă Bradbury ne avertizează: iată unde poate ajunge o comunitate în care gîndirea și răspunderea socială sînt înlocuite prin goana după satisfacții superficiale.

Montag începe să priceapă că în spatele fiecărei cărți stă un om, care a avut nevoie de multă vreme pînă s-o aștearnă pe hîrtie. Firește că Faber nu putea într-un răstimp scurt (Montag se și simte încolțit de Beatty) să dezvăluie toate semnificațiile cărților salvate. Dar el apucă totuși să-i transmită prietenului său cîteva adevăruri esențiale despre însemnăta-tea culturii. Și mai ales îl ajută pe Montag hăituit de poliție să se întîl-nească în afara orașului cu unul din-tre grupurile de oameni care și-au consacrat viața păstrării cunoștințelor necesare omenirii cînd va deveni din nou receptivă la înțelepciunea cărților. Fiecare dintre ei era „o antologie vie de citate din cărțile de istorie, de literatură, de drept internațional“.

Romanul aduce în finalul său viziunea cumplită a unei explozii nucleare care distruge metropole și orașe. Asemenea avertismente se găsesc și în alte lucrări ale autorilor occidentali antirăzboinici. Și totuși, spre deosebire de Huxley, Bradbury lasă cititorului sentimentul optimist că memoria umanității întruchipată de oamenii-cărții va ieși pînă la urmă învingătoare.

Am acordat acestui roman un spațiu atît de întins, deoarece substanța

lui e însuși destinul cărții ca simbol și materializare a culturii amenințată de toate mișcările reacționare.

Și în romanele scriitorilor de anticipație din țările socialiste e abordată problema cărții. Previțiunile lor sînt conforme cu mersul mereu înainte al unei civilizații sănătoase, întemeiată pe respectul tuturor valorilor trecute și pe efortul de a adapta pentru binele omului toate cuceririle tehnico-științifice.

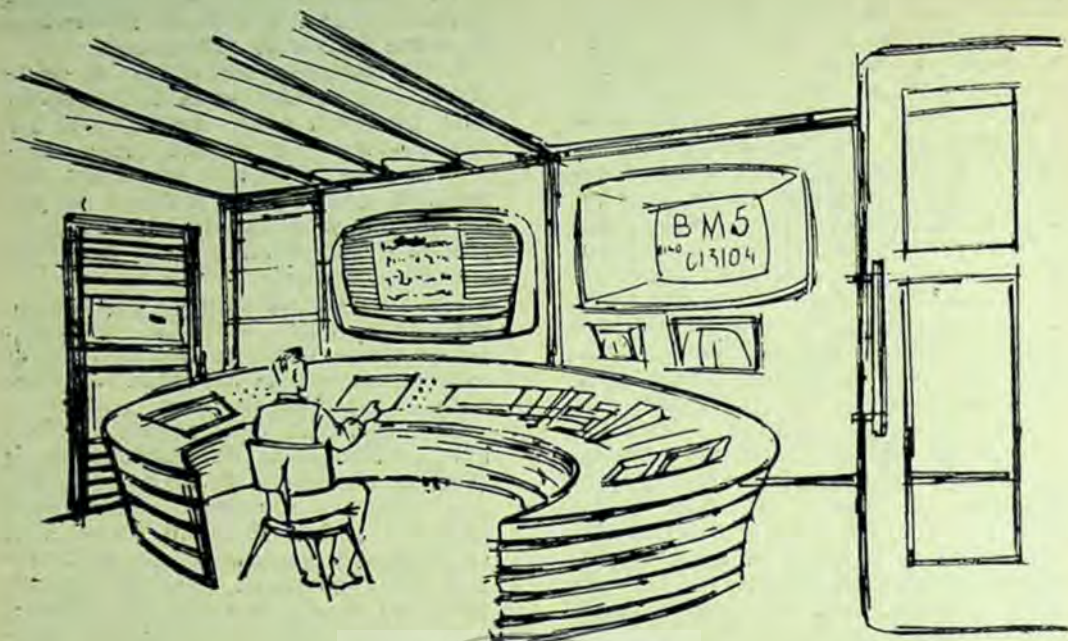
Din lucrările la care ne referim, se desprinde clar tendința generală, perspectivele cărții în condițiile unei societăți comuniste mai mult sau mai puțin îndepărtată în timp.

Iată, de pildă, cum descrie I. Efremov în *Nebuloasa din Andromeda*, ¹⁾ „biblioteca personală“ a Vedei Kong, una dintre eroinele romanului: „Ecranul se luminează și, în fundul său, se distinseseră contururile cunoscute ale tablourilor înalte cu nenumăratele coloane de numiri ale filmelor electronice, scrise într-un cod special, care înlocuiau arhaicele fotocopii ale cărților. De cînd întreaga omenire adoptase un alfabet unic-denumit linear din pricina faptului că nu cuprindea nici un semn grafic complex — filmarea cărților, chiar și a celor vechi, devenise o operație și mai simplă, și mai accesibilă automatelor. Dungi albastre, verzi și roșii închipuiau semnele filmotecilor centrale, unde se păstrau rezultatele cercetărilor științifice care de multă vreme nu se mai editau decît în zece exemplare. Era suficient să formezi o serie de cifre convenționale, pentru ca filmoteca să transmită automat textul complet al cărții filmate“.

Pe aceeași linie generală își închi-puie și Sergiu Fărcășan viitorul cărții, reliefînd firește înlesnirile pe care le va procura o epocă foarte avansată. În *O iubire din anul 41042* ²⁾ „putem citi: „...Mesele, bibliotecile și alte obiecte asemănătoare cunoscute de Tim (urmașul unor cosmonauți plecați de milenii de pe Pămînt — A. R.) erau înlocuite printr-o uriașă tablă de comandă, care era în același timp calculator, televizor, masă și tot ce vrei... Aici, la masă, spațiul ecranic îi reflecta orice-l interesa: știrile zilei, un concert sau cartea de care avea nevoie. Aproape nimeni nu păstra cărți: pe ecranul calculatorului sau

¹⁾ Efremov, I. *Nebuloasa din Andromeda*. Ed. II-a. Buc. Editura tineretului, 1960, 400 p.

²⁾ Fărcășan, Sergiu. *O iubire din anul 41042*. Buc., Editura tineretului, 1960. 219 p.

pe cadranul revolverului luminiscent de la brâu apărea imediat cartea cerută — proiectată de pe planeta bibliotecii centrale, întorcându-și filele la fiecare apăsare de deget sau comandă verbală. În caz că doreai să faci însemnări pe carte, le dictai sau le scriai pe placa specială a calculatorului, și, după o sută sau două sute de ani (oamenii trăiau câte patru sute de ani —A.R.), când aveai nevoie de ele, era destul să-ți formezi cifrul și să le ceri cu voce tare ca să le regăsești imediat“. Aceste însemnări erau strict intime, în sensul că nu puteau fi proiectate decât atunci când le cerea autorul lor... În caz că omul dorea ca nici după moarte să nu poată fi citite unele însemnări — detalii de familie etc. — specifica acest lucru aparatelor, și în clipa când inima înceta să-i bată, aparatele distrugneau automat însemnările menționate și în același timp eliberau restul însemnărilor, care erau triate de o comisie“.

Toate astea sînt foarte interesante, își va spune poate cititorul; totuși din descrierea „bibliotecilor“ de mai sus s-ar părea că în viitor cartea va fi film, filmotecă televizată la comandă, dar în forma cunoscută de noi astăzi nu va mai exista. Și probabil așa va fi. Asemenea tuturor lucrurilor în veșnică transformare, și cartea își va modifica forma, pentru a corespunde tot mai mult cerințelor,

păstrîndu-și totodată esențialul ei de memorie a umanității.

De altfel, în romanul lui Bradbury e atinsă și această latură a problemei. Văzînd lumea dezumanizată în care trăia, Montag ajunge la concluzia absolutizantă că fericirea se află în cărți. Dar Faber îi deslușește adevăratul rost al acestora: „Ești un romantic incorijibil... Nu de cărți ai nevoie, ci de unele lucruri care erau cîndva în ele. Aceleași lucruri ar putea să fie și în programele de televiziune... Ceea ce-ți trebuie dumitale poate fi găsit în vechile plăci de patefon, în vechile filme, și la vechii prieteni. De asemenea, în natură și în dumneata însuși. Cărțile nu erau decât un fel de receptacul în care oamenii înmagazinau o mulțime de cunoștințe, pe care se temeau c-ar putea să le uite. Nu e nimic magic în cărți; magic e doar ceea ce spun cărțile, și însuși faptul că în ele peticele universului sînt însălate într-un veșmînt pe măsura noastră“.

Și acum, pentru cei ce doresc să afle mai amănunțit cum își imaginează scriitorii științifico-fantastici viitorul cărții, ne vom adresa romanului scris de Stanislaw Lem *Norul lui Magellan*,¹⁾ a cărui acțiune se petrece în secolul XLII.

Lem arată cauzele care vor duce, după opinia lui, la transformarea ca-

¹⁾ Lem, Stanislaw. *Norul lui Magellan*. Buc. Editura tineretului, 1959. 240 pag.

litativă a modului de conservare a cunoștințelor. Spre sfârșitul veacului al XXI-lea, anticipează el, marile colecții publice vor număra milioane sau chiar zeci de milioane de volume. Fondul de bază al bibliotecilor centrale, și așa uriaș, se va dubla într-un răstimp relativ scurt, astfel încît, prin secolul XXVIII, dacă nu va fi introdus un sistem cu totul nou de fixare a gândirii umane, viziunea lumii ar deveni inevitabil grotescă, acoperită de un strat gros de cufți și cataloage. N-ar mai exista suficienți oameni pe pămînt care să pună ordine în noianul de tipărituri.

Această problemă serioasă o vor rezolva, își închipuie Lem, cristalele de cuarț numite trioni, a căror structură moleculară poate fi modificată continuu prin acțiunea oscilațiilor electrice. Un astfel de cristal, nu mai mare decît un fir de nisip, va putea păstra în el un număr de informații echivalent cu o enciclopedie. Trionul va putea înregistra însă nu numai imagini luminoase, adică tot ce poate fi reprezentat într-un fel accesibil descifrării vizuale, ci și sunetele (vocea omenească și muzica), ba chiar și mirosurile. Așadar, cu ajutorul trionilor, va putea fi fixat, păstrat și transmis orice lucru perceput cu simțurile. O altă modificare importantă, și aici Lem se întâlnește cu Sergiu Fărcășan, va fi crearea unei singure biblioteci pe întreg globul pămîntesc. De la chemarea Bibliotecii de Trioni și indicarea cotei și pînă la apariția volumului cerut pe ecranul televizorului va trece abia o fracțiune de secundă. Centrala trionică terestră va putea desigur să servească întregul sistem solar, ba chiar și pe călătorii navelor cosmice. Firește că timpul va fi atunci proporțional cu distanța pe care va trebui s-o străbată undele de radio.

De bună seamă că și anticipația lui Lem reprezintă doar una dintre nenumăratele ipoteze pe care le putem emite despre configurația lucrurilor viitoare. Însăși ideia cu trionii (romanul a apărut în 1955) s-ar părea că astăzi nu mai are aceeași valoare.

Iată într-adevăr ce spune Alexander Todd, unul dintre cei mai de seamă savanți britanici. (Premiul Nobel pentru chimie): „Pentru înmagazinarea de informații oamenii vor ajunge să folosească moleculele chimice în locul circuitelor electrice complexe... În fond stadiul cel mai evoluat al unui creier electronic e tot creierul omenească, iar acesta lucrează prin mecanisme chimice“.

Din cele arătate pînă acum, nădăduiesc că toți cititorii își vor putea face o idee destul de pregnantă atît a ceea ce nu trebuie să devină cartea, cît mai ales a viitoarelor ei linii de dezvoltare.

Practic vorbind, bibliotecarii și toți cei legați de forma actuală a tipăriturilor n-au de ce să se teamă de o dispariție a cărții, așa cum o cunoaștem în prezent. E bine ca totuși ei să cunoască tendința principală a viitorului. Și în această ordine de idei, se poate pune întrebarea: va renunța omenească la nobila profesiune de bibliotecar?

La această problemă cred că se poate răspunde cu exemple apropiate de noi. Mii de ani o activitate fundamentală a fost pe Pămînt munca plugarului. Astăzi vedem însă că plugarul tinde să devină tractorist, inginer agronom, iar mîine, cînd vom dezlega taina fotosintezei, plugarul de ieri va fi în uzini alimentare operator sau inginer chimist.

În ce se vor transforma atunci bibliotecarii pe care-i cunoaștem acum? Părerea mea e că în epoca în care mașinile moletronice (adică electromoleculare) vor înlocui munca omenească în domeniul conservării informațiilor, va trebui să existe un corp de specialiști care să supravegheze aceste mașini. Mai mult încă. De abia atunci acești oameni își vor împlini esențiala menire de a îndruma activitatea creatoare. Și după cum lampagiul de ieri a devenit în zilele noastre dispecer de serviciu în marile centrale electrice, bibliotecarul nostru va deveni dispecerul creației în giganticele laboratoare ale muncii intelectuale de mîine.

A. ROGOZ

O FORMĂ EFICACE A MUNCII METODICE

Odată cu dezvoltarea rețelei bibliotecilor de masă, s-a acumulat o experiență însemnată, care se cere studiată, amplificată și răspândită. Una dintre căile prin care această experiență se comunică direct, concret, la fața locului este schimbul de experiență între bibliotecari.

Ca formă a muncii metodice, schimburile de experiență sînt un mijloc de colaborare interbibliotecară, de promovare a ajutorului reciproc, tovarășesc, și de stimulare a introducerii inițiativelor noi în munca de bibliotecă. Experiența înaintată se dobîndește în procesul muncii și se verifică prin rezultatele obținute. Promovarea și generalizarea ei constituie o problemă teoretică și practică a centrelor metodice.

Numai după ce au efectuat o cercetare minuțioasă a metodelor noi din activitatea bibliotecilor și au studiat posibilitatea introducerii lor pe o scară mai largă, serviciile metodice ale bibliotecilor regionale și raionale pot să treacă la pregătirea unor materiale bine documentate și să organizeze schimbul de experiență. Această formă de muncă îmbină elementele concrete furnizate de practica bibliotecară cu argumentația științifică teoretică, care este trecută apoi prin focul discuțiilor tovarășești și al demonstrației practice. Atunci cînd schimbul de experiență este bine organizat și tematica abordează probleme de actualitate, bibliotecarii ascultă cu viu interes prezentările tovarășilor care știu să relateze metodele folosite, se consultă și își împărtășesc reciproc impresii despre diferitele laturi ale conținutului muncii bibliotecărești, învață cum să introducă în bibliotecile unde lucrează tot ce au găsit mai valoros și nou în experimentul la care au asistat.

În paginile revistei noastre, s-au publicat note și comentarii despre cîteva schimburi de experiență organizate de bibliotecile regionale și raionale. ¹⁾ Ele s-au remarcat, mai ales, prin actualitatea tematicii și prin discuțiile interesante purtate de bibliotecari. Analiza acestei laturi a muncii metodice, așa cum se prezintă la Biblioteca regională Galați și la bibliotecile raionale din aceeași regiune, oferă o imagine mai completă despre diferitele probleme metodologice ce le ridică organizarea schimburilor de experiență pe plan regional și raional.*)

Una din premisele principale ale muncii metodice este cunoașterea stadiului de dezvoltare a rețelei de biblioteci, studierea în amănunt a problemelor ce le ridică activitatea acestor instituții într-o regiune sau un raion. Contactul permanent cu terenul asigură, între altele, posibilitatea informării directe, la sursă, despre diferitele aspecte concrete ale muncii de bibliotecă.

Cu sprijinul Comitetului regional de cultură și artă Galați, colectivul metodic al Bibliotecii regionale a reușit în anul trecut să cuprindă prin deplasări pe teren bibliotecile raionale și majoritatea bibliotecilor comunale. Unele din aceste deplasări nu au fost prevăzute în planul serviciului metodic-bibliografic și n-au urmărit obiectivele prevăzute în acest plan. În cursul lunii octombrie, de pildă, au fost vizitate 106 biblioteci comunale (aproape jumătate din cele existente în regiune) și numeroase biblioteci satești afiliate și neafiliate. Activitatea acestora a fost analizată în baza unei tematici, care, în afară de problemele de conținut a cuprins și aspecte organizatorice și administrative. Materialul de sinteză întocmit după încheierea acestei acțiuni a informat organele de partid și de stat despre realizările și lipsurile bibliotecilor din regiune și a adus în atenția metodiștilor problemele care necesită rezolvare. Se poate însă obiecta că numărul mare de deplasări efectuate de un colectiv restrîns, într-un timp relativ scurt este în detrimentul calității muncii de îndrumare. Cu toate acestea, contactul cu terenul a permis o evaluare, fie și sumară, a situației bibliotecilor din regiune.

Metodiștii au astfel la îndemînă o parte din documentația necesară elaborării planului serviciului metodic, în cadrul căruia problema generalizării experienței poate să capete contururi mai precise. Ne referim la stabilirea temelor

¹⁾ Vezi în *Cătușă bibliotecarului* din anul 1963, numerele: 5 (mai), p. 200—201; 7 (iulie), p. 303—304; 8 (aug.), p. 358—359; 9 (sept.), p. 406—407; 10 (oct.), p. 439—441; 11 (noiembrie), p. 448; 12 (dec.), p. 541—542.

*) Remintim cititorilor noștri că Regiunea Galați, unde s-a introdus prima oară accesul liber al cititorilor la raft într-o bibliotecă raională (Focșani) a găzduit în ultimii ani numeroase schimburi de experiență.

pentru schimburile de experiență, a localităților unde vor fi organizate sau unde urmează să fie experimentate metodele ce se propun pentru generalizare. Aceste elemente concrete trebuie bine definite pentru ca planul de muncă să ofere baza unei activități sistematice.

Anul trecut, serviciul metodico-bibliografic al Bibliotecii regionale și-a propus să organizeze lunar în câte un raion schimburi de experiență cu directorii bibliotecilor raionale și să sprijine organizarea în fiecare raion a 3 schimburi de experiență intercomunale. Tema și locul de desfășurare a acestor acțiuni urmau „să fie precizate ulterior“, deși era bine să fie stabilite de la început. Pe lângă celelalte sarcini, serviciului metodico-bibliografic îi revenea deci, să organizeze sau să ajute la organizarea în întreaga regiune a 36 de schimburi de experiență.

Pe parcurs, conducerea bibliotecii a ajuns la concluzia justă că această sarcină, formulată de altfel destul de vag, depășește cu mult posibilitățile unui colectiv format din metodiști, care, încrează relativ de puțin timp în această muncă. În locul așa-numitelor „schimburi de experiență“, s-a organizat cu directorii bibliotecilor raionale o ședință de lucru în care aceștia au dezbătut problema completării fondurilor de publicații și au stabilit criteriile pentru încheierea contractelor cu Colectura bibliotecilor în anul 1964. Astfel de ședințe urmează să aibă loc lunar. Înainte de a purcede la studierea activității bibliotecilor comunale, metodiștii s-au pregătit intens efectuând un veritabil schimb de experiență între ei, urmat de o demonstrație practică în comuna Șivița pe tema: Îndrumarea metodică a unei biblioteci comunale.

Totodată, merită apreciat interesul manifestat de serviciul metodico-bibliografic pentru elaborarea de scrisori metodice (despre munca bibliotecilor în lunile de vară, cartea în timpul campaniei de recoltat etc.), care cuprind indicații referitoare la activitatea bibliotecilor în sprijinul producției agricole. Au fost elaborate și texte pentru manifestări de masă, unele dintre ele fiind incluse în tematica schimburilor de experiență. Este vorba de procesul literar Cazul brigadierului Trandafir după romanul Drum deschis de Șerban Nedelcu (întocmit în 1962), consfătuirea cu cititorii asupra broșurii Organizația de bază — conducătorul politic al colectivităților de S. Cojocaru și V. Buduru, concursul pe tema Cultura porumbului.

Până la 1 noiembrie, în întreaga regiune s-au organizat 7 schimburi de experiență: 3 în raionul Focșani și câte unul în raioanele Tecuci, Făurei, Bujoru și Galați. Dintre temele dezbătute cităm: Cartea în slujba obținerii de producții mari la ha (Cotești), Munca cercurilor de citit (Matca), Colaborarea între biblioteca comună și căminul cultural (Vultureni), Organizarea muncii cu cititorii în timpul campaniei de vară (Bujoru și Șivița), Accesul liber la raft (Jirlău).

După cum se observă, tematica a fost axată pe unele sarcini importante ale bibliotecilor comunale și se referă la probleme de orientare și organizare a muncii de masă. Cu prilejul schimbului de experiență din comuna Șivița (Raionul Galați) s-au discutat referatele: Organizarea propagandei cărții social-politice, științifice și agrozootehnice în diferite anotimpuri (prezentat de biblioteca din Foltești), Propaganda cărții agrotehnice la Biblioteca comună Șivița. A urmat aplicația practică Folosirea fișierului și a grafioului pe brigăzi pentru îndrumarea lecturii colectivităților. (Unii bibliotecari manifestă totuși rezerve în legătură cu utilitatea și eficacitatea fișierului pe brigăzi, deoarece aplicarea lui se referă numai la brigăzile cu un sediu permanent și nu cuprinde toți colectivitățile). Bibliotecarii au vizitat brigăzile gospodăriei agricole colective, unde au luat cunoștință de organizarea bibliotecilor mobile și au discutat cu colectivități; apoi au asistat la consfătuirea cu cititorii din activul de partid și cel fără de partid din comună asupra cărții Organizația de bază — conducătorul politic al colectivităților. Cartea ocupându-se de experiența organizațiilor de partid din Pechea și Insurăței, din Regiunea Galați, a prilejuit discuții interesante în cadrul consfătuirii. Privită în ansamblu, tematica schimbului de experiență a reușit să prezinte participanților modul cum trebuie să organizeze munca diferențiată pe brigăzi pentru îndrumarea lecturii colectivităților.

Prezentarea unei manifestări de masă cu prilejul fiecărui schimb de experiență a fost binevenită. În multe biblioteci din regiune, s-au organizat manifestări de masă de amploare, predominând, mai ales, consfătuirile cu cititorii și concursurile pe teme agrozootehnice. Bibliotecarii din comunele situate în zona de câmp (Risipiți, Gologanu, Gugęști, Obilești) au organizat astfel de manifestări pe temele: Cultura porumbului, Creșterea vacilor cu lapte, Sporirea producției de ouă și carne de păsări; cei din zona de deal (Cotești, Popești, Jariștea, Odobești)

pe teme ca: Lucrări de îngrijire a viilor pe rod, Cultura viței de vie etc.; cei din zona muntoasă (Năruja, Tulnici, Negrilești): Sporirea și îmbunătățirea producției de lână fină și semifină, Sporirea producției pășunilor și finețelor.

Inițiativa organizării unor schimburi de experiență care au intrunit succesiv bibliotecari din zonele de șes, de deal și de munte din Raionul Focșani s-a dovedit interesantă și eficientă. Ea relevă preocuparea serviciului metodic-bibliografic al Bibliotecii regionale și a metodiștilor de la Biblioteca raională Focșani de a transpune în practică indicațiile partidului ca propaganda agricolă (deci și propaganda cărții agricole) să nu se facă la modul general, ci să țină seama de varietatea zonelor de cultură din cadrul aceluiași raion.

Schimbul de experiență ca mijloc de comunicare directă între bibliotecari a fost realizat în Raionul Tecuci prin intermediul așa-numitelor ștafete culturale. Denumirea ar putea să creeze nedumeriri, știut fiind că ștafa culturală este o metodă uzitată în mișcarea artistică de amatori. La Tecuci, bibliotecile comunale au integrat manifestările cu cartea în ștafa culturală organizată cu căminele culturale. Bibliotecara din comuna Nicorești (tovarășa Ecaterina Chirvase) a prezentat în comuna Invecinată (Buciumeni), montajul literar Constructorii comunismului — cuceritorii cosmosului, un panou și o expoziție de cărți pe aceeași temă; la rândul ei bibliotecara din comuna Buciumeni (tovarășa Eugenia Cozma) s-a deplasat în comuna Poiana cu seara literară O discuție cu eroii cărții. Această metodă, pe lângă faptul că prilejuiește o demonstrație practică și un schimb de păreri între bibliotecari, permite ca o acțiune organizată de o anumită bibliotecă să fie valorificată și prin repetarea ei în comunele învecinate. Se creează, totodată, un spirit de emulație pentru îmbunătățirea formelor de propagandă a cărții.

În afara acestor inițiative bune, în organizarea schimburilor de experiență au existat unele lacune determinate, fie de formularea imprecisă a temelor, fie de alegerea întâmplătoare a locului. Pe bună dreptate, o bibliotecară care a asistat la o astfel de acțiune în comuna Matca, observa că referatele la tema Munca cercurilor de citit puteau fi prezentate și discutate în oricare alt loc, fie chiar și la biblioteca raională. Nu avea nici un rost să vină acolo bibliotecari din întregul raion pentru a vedea câteva planuri de lectură.

La stabilirea tematicii schimburilor de experiență intercomunale și inter-raionale să nu se piardă din vedere că, în bibliotecă lucrează atât bibliotecari noi, cit și un contingent numeros de bibliotecari cu un stagiu mai mare în muncă. Ceea ce pentru primii apare ca ceva nou, pentru ceilalți este bine cunoscut. Se știe, că bibliotecarii noi efectuează o perioadă de practică la biblioteca raională sau urmează cursuri de calificare, după care sînt încadrați în muncă. Schimburile de experiență, deși sînt un mijloc de instruire, nu trebuie confundate sau asimilate cu o anumită formă de calificare. Rolul lor nu se limitează numai la transmiterea experienței acumulate de bibliotecarii mai vechi, celor noi. Ele au scopul de a prezenta metodele cele mai bune, cele mai eficiente, care s-au evidențiat în practica unor biblioteci din raion, din regiune sau din țară. Ajutate îndeaproape, bibliotecile conduse de bibliotecari pricepuți pot să ofere condiții optime pentru experimentarea unor metode preconizate de biblioteconomia socialistă, devenind în felul acesta veritabile centre metodice, care să propage prin forța exemplului experiența înaintată.

Astfel de centre trebuie să fie în primul rînd bibliotecile raionale de activitate cărora depinde, în mare măsură, bunul mers al bibliotecilor comunale și sătești. Oricît de multe schimburi de experiență ar organiza cu forțele proprii Biblioteca regională Galați, ele vor fi lipsite de finalitate, dacă bibliotecile raionale nu vor fi în stare să urmărească eficacitatea lor și să dezvolte mai departe activitatea bibliotecilor din raioanele respective. Întărirea tuturor acestor biblioteci cu cadre competente este o sarcină imediată a Comitetului regional de cultură și artă și a Bibliotecii regionale Galați. În acest sens, o grijă deosebită trebuie acordată bibliotecilor raionale din Făurei, Panciu și Bujoru.

Faptul că, în cursul anului trecut, nu s-a organizat nici un schimb de experiență cu lucrătorii din bibliotecile raionale denotă slaba atenție față de aceste cadre, al căror rol în promovarea progresului în munca de bibliotecă este deosebit de important. Pentru ca activitatea bibliotecarilor raionali să nu se bazeze pe empirism și să capete un caracter științific este necesar să fie îndrumați spre studierea problemelor de biblioteconomie în strînsă legătură cu practica. Astfel de teme, ca de pildă, cuprinderea la lectură a populației dintr-un oraș sau o comună, dezvoltarea rețelei de biblioteci în raionul respectiv, organizarea fondurilor de cărți în bibliotecile comunale unde s-a introdus accesul liber al cititorilor

la raft etc. pot forma obiectul unor studii menite să stimuleze gândirea teoretică a bibliotecarilor și să releve metodologia activității. În felul acesta schimbul de experiență între bibliotecarii raionali va deveni un mijloc eficient de ridicare a nivelului lor de pregătire profesională, iar munca de îndrumare metodică va căpăta un mai temeinic suport științific.

Analiza schimburilor de experiență din Regiunea Galați ne arată necesitatea folosirii acestei forme a muncii metodice, nu numai din partea metodiștilor de la Biblioteca regională, ci și din partea tuturor bibliotecilor raionale. Aceasta nu înseamnă că schimburile de experiență trebuie organizate cu orice preț de către toate bibliotecile raionale, chiar și acolo unde nu s-a cristalizat o experiență demnă de remarcat. O astfel de abordare a problemei duce la formalism, la risipirea forțelor prin organizarea unor acțiuni ineficace. Nu este lipsit de importanță unde, când și sub ce formă au loc schimburile de experiență. Simplul fapt, că o bibliotecă comunală se remarcă prin indici superiori față de alte biblioteci cu activitate slabă nu poate constitui cîtusi de cît un criteriu, care să justifice prezentarea ei în fața bibliotecarilor din raion. Acolo unde mai există astfel de situații, bibliotecile raionale să aibă în atenție ridicarea nivelului activității, în loc să-i poarte pe bibliotecari pe drumuri oferindu-le doar prilejul de a asculta dări de seamă stereotipe, din care n-au ce învăța.

Schimburile de experiență trebuie organizate, mai ales, în acele raioane unde bibliotecile comunale și sătești s-au afirmat printr-o activitate fructuoasă și inovatoare și a căror experiență și metode de muncă merită să fie popularizate. În aceste raioane, se pot organiza întâlniri bibliotecărești, la care să participe atît bibliotecarii din raioanele respective, cît și cei din vecinătate unde activitatea este însă mai redusă.

Pentru ca răspîndirea experienței înaintate să se facă sistematic și organizat este indicat ca biblioteca regională, de comun acord cu bibliotecile raionale să precizeze încă de la începutul anului obiectivele ce le urmărește prin schimburile de experiență, ce-și propune să generalizeze, ce experimente se vor întreprinde în diferite raioane. Organizarea unor biblioteci bine puse la punct reclamă o muncă migăloasă și perseverentă din partea metodiștilor, dar cu folos optim. Introducerea accesului liber al cititorilor la raft în Biblioteca raională Focșani, pentru care s-a muncit aproape un an, oferă un exemplu concludent, care arată că, eforturile depuse se concretizează printr-o largă extindere a experienței înaintate.

ARON GRÜNBERG

La Biblioteca regională Galați : sala de împrumut pentru adulți.

TINERETUL SATELOR ȘI BIBLIOTECA

Pentru bibliotecari, cititorul este o individualitate complexă, la a cărei cunoaștere vin să concure criterii numeroase și diverse (formația profesională și culturală, vârsta, ambianța socială, perspectivele ce vrea să le atingă în viață etc.). Succesul sau eșecul unei biblioteci în activitatea ei sînt condiționate în cea mai mare măsură de modul cum lucrează diferențiat cu categorii de cititori și, mergînd mai departe, cu fiecare cititor. Poate că cele mai interesante și mai complicate probleme de îndrumare le ridică, totuși, adolescenții. Aceasta nu vrea să însemne că lectura copiilor, de pildă, ar fi o chestiune simplă. Studiile publicate arată că nici în cazul cititorilor maturi lucrurile nu pot fi privite cu ușurință. Cei care au încercat să abordeze multiplele aspecte ale îndrumării lecturii pe categorii de vîrstă au putut constata cît de larg e cîmpul factorilor care trebuie luați în vedere pentru ca propaganda cărții să aibă un suport științific.

Ne întrebăm, firește, ce anume implică o complexitate atît de vădită a orientării lecturii tinerilor? Fără îndoială că dominant este *procesul conturării personalității lor*. Și această personalitate în devenire are numeroase modalități de afirmare. În fața tinerilor noștri, stă deschis un larg cîmp de activitate pentru punerea în valoare a energiei și entuziasmului lor creator, pentru îndeplinirea năzuințelor celor mai temerare. Aflîndu-se în faza întregirii formației lor culturale și profesionale, ei manifestă (în funcție și de trăsăturile personale) o atracție accentuată pentru preocupările specifice vibrației tinerești, sînt deosebit de receptivi la acțiunile culturale. Tinerii caută să-și asigure o dezvoltare multilaterală, să se orienteze spre diferite profesii, potrivit înclinațiilor, să devină cetățeni cu o conștiință și o comportare înaintate. În această perioadă, îndrumarea lecturii

lor — dacă nu poate fi un ghid aidoma celui din școală — reprezintă, totuși, un ajutor necesar în dezvoltarea lor spirituală și chiar profesională. Munca bibliotecilor se încadrează astfel în preocupările partidului nostru pentru educarea politico-ideologică a tineretului, pentru îndrumarea lui către permanenta ridicare a calificării profesionale, îmbogățirea cunoștințelor științifice și de cultură generală.

În cadrul problemelor vaste ale formării profilului moral al viitoarelor generații de constructori ai socialismului și comunismului, Uniunea Tineretului Muncitor acordă o însemnătate mare și lecturii tinerilor. Și această preocupare nu se limitează la Concursul „Iubiți cartea“, ci îmbrățișează toate aspectele ridicării culturale și formării lor profesionale cu ajutorul cărții. De aceea, dezbaterile despre lectura tineretului nu lipsesc din ordinea de zi a muncii organizațiilor U. T. M.

Am urmărit, în cîteva sate din Regiunea Oltenia, ce probleme se ivesc în legătură cu lectura acestei categorii de cititori, pentru a determina locul ce-l ocupă cultura de carte în ansamblul activităților culturale ale tineretului, gradul în care cartea îi ajută și îi stimulează în realizarea idealurilor spre care aspiră. Tocmai fiindcă este vorba de tineri, nu se poate emite pretenția formulării unor concluzii generale dintr-o anchetă restrînsă, pentru că preocupările și nivelul lor diferă în alte localități. Prin expunerea și comentarea datelor, ne propunem doar a releva cîteva jaloane care să ajute bibliotecile în studiul problemei.

Pretutindeni, în localitățile vizitate, am putut remarca interesul în creștere al tinerilor pentru lectură. Proporția celor care citesc în biblioteci — față de ansamblul populației — este de 22% în Vădăstrița, 35% în Cilieni, 37% în Dioști. Sintetizată într-un tabel, situația atragerii spre carte a tineretului, pînă la 1 noiembrie 1963, se prezintă astfel:

TABEL A.

Comuna	Total tineri aflați în comună	Cititori tineri	%	După vîrstă		După sex	
				14-18 ani	10-28 ani	Băieți	Fete
Vădăstrița	820	200	24%	97	103	152	48
Cilieni	900	237	26%	101	136	151	86
Dioști	700	275	34%	136	139	121	154

Am făcut această diferențiere de vîrstă (pînă la majorat și după) pentru a ușura analiza problemei. Oricare alte perioade ar putea servi ca bază de studiu. Rezultatele nu s-ar deosebi prea mult. Bunăoară, confruntarea datelor pe ani ne-a dat o situație aproape identică. De altfel, se remarcă asemănări chiar și de la comună la comună. Indicatorii din Tabelul A, deși prezintă o anumită varietate, se apropie destul de evident. Ei exprimă tendința unei părți a tineretului de a căuta și în cărți răspunsul la problemele de viață ce îi frămîntă. Totuși, în ansamblu, astfel de cifre nu denotă antrenarea lor cuprinzătoare la lectură, realizările bibliotecilor fiind încă mici în comparație cu ceea ce ar putea ele obține.

Gruparea fișelor de cititor după criteriul vîrstei, ne conduce la o constatare într-un fel neașteptată: ponderea mai mare a tinerilor peste 18 ani care frecventează bibliotecile. Procentele se împart după cum urmează:

TABEL B

Localitatea	Cititori între 14 și 18 ani	Cititori între 10 și 28 ani
Vădăstrița	48%	52%
Cilieni	42%	58%
Dioști	49%	51%

Deși diferențele nu sînt sensibile, ele indică, totuși, o direcție. Explicația o găsim în aceea că adolescenții sînt atrași, în timpul liber, și spre alte preocupări. Tinerii adulți au o fire mai așezată spre lectură, (dacă, bineînțeles, au prins gustul ei), în timp ce adolescenții, aflați în epoca tumultuoasă, vor rămîne cititori mai ales în cazul că bibliotecarul se va ocupa cu grijă de ei. Există pentru această categorie de cititori forme de activitate culturală mai atractive, cît și cărți care pot răspunde preferinței lor. Ca-

drele didactice și bibliotecarii de aici sînt de părere că, procentul scăzut al cititorilor între 14 și 18 ani (față de numărul lor mare în fiecare din aceste comune) se datorește lipsei de precizare din partea unor tineri a preferințelor de lectură, lipsei unei deprinderi formate în utilizarea timpului liber (Ca elevi, ei aveau o singură sarcină: să își pregătească lecțiile). Continuitatea lecturii în primii ani după absolvirea școlii se explică, mai ales, prin influența „bibliografiei“ de la clasă. De aceea, în fișele lor de cititori sînt înscrise multe din operele autorilor predați în școală, cît și cartea de acțiune, de aventură. Nu-i nimic rău în aceasta, dar se pune întrebarea dacă nu avem de-a face aici cu o lipsă a bibliotecarilor, care nu urmăresc să dezvolte gustul acestor cititori pentru întreaga noastră literatură nouă, ce se îmbogățește continuu (în anii de școală, ei n-aveau de unde să o cunoască), pentru literatura universală, cît și pentru variatele domenii ale științei și culturii. Faptul apare cu atît mai necesar și mai ușor de înfăptuit cu cît — este știut — tinerii au fost obișnuiți ca elevi cu o lectură dirijată.

Tabelul A mai arată slaba antrenare la lectură a fetelor din Vădăstrița și Cilieni. Este o lacună care aparține în întregime bibliotecarilor, fiindcă tineretele manifestă același interes pentru lectură ca și băieții. Dovadă este că, la Dioști, ponderea cititorilor-fete este mai mare.

Mai în detaliu ne vom edifica asupra lecturii tinerilor dacă vom analiza și situația numerică a cărților împrumutate de aceștia. Dealtfel, ea derivă din indicatorii de mai sus. La Vădăstrița, de exemplu, cei 200 de cititori tineri au solicitat 1376 de cărți, iar la Dioști cei 275 de cititori tineri au consultat 1409 volume. Date asemănătoare găsim și în alte comune. Situația nu este mulțumitoare și decurge

din preocuparea inegală a bibliotecarilor pentru a deprinde tinerii cu o lectură sistematică. Numărarea titlurilor înscrise pe fișele de cititor adevăresc că, în ansamblul preocupărilor culturale, lectura ocupă un loc destul de însemnat. Totuși, un procent mare de tineri solicită 1—5 titluri pe an :

TABEL C

Localitatea	1—5 cărți	6—10 cărți	peste 10 cărți
Vădăstrița	124	42	34
Dioști	199	54	22

Fără să mai calculăm procente, putem observa că, alături de cititorii perseverenți și foarte interesați în lectură (la Vădăstrița, Cilieni, Celaru, Dioști, unii dintre ei au citit 30 sau 40 de titluri), se găsește un procent de tineri care nu pot fi considerați veritabili cititori. Ei vin la bibliotecă, iau o carte și, indiferent dacă le place sau nu, evită să mai ceară alta.

Am mai întâlnit tineri care, la bibliotecă, figurează cu 1—2 cărți împrumutate, dar, în fapt, citesc cu destulă continuitate. Am stat de vorbă cu cițiva dintre ei și am aflat că au citit multe titluri (chiar noi) împrumutate de la bibliotecă de către alți cititori. (Sînt cărți care circulă astfel luni de zile din mîină în mîină, fără să se în-

toarcă la bibliotecă). În plus tot mai mulți tineri își constituie biblioteci personale, ale căror „fonduri de cărți” circulă de asemenea. Numărul celor care posedă 40—50 de volume este zi de zi în creștere. Bibliotecarii nu s-au îndreptat și spre acești cititori, mulțumindu-se cu cifrele globale, care nu arată munca de îndrumare pe vîrste, profesii, nivel de cultură, lectură anterioară a cititorilor.

Se știe că, la sate, bibliotecă este un loc de afluență și de întîlnire între tineri. Seară de seară, aici se formează o colectivitate care trebuie avută în vedere de bibliotecari. Ei nu se pot rezuma la a fi ospitalieri, fiindcă nu bunăvoința lor poate atrage cititori, ci o bună propagandă a cărții. Dacă un tînăr pleacă fără cărți, atunci care este diferența dintre specificul muncii unei biblioteci și, de pildă, al unui club ?

O altă categorie de tineri vin la bibliotecă pentru a citi ziarele, între care nelipsitul „Sport popular”, revistele distractive și tehnice (În comunele acestea, nu există nici o evidență a lecturii cititorilor în sala bibliotecii). Unii dintre ei trec în revistă rafturile cu cărți, dar nu se apropie de nici un volum. Acești tineri sînt cititori și, în același timp, nu sînt. O îndrumare mai bună i-ar putea aduce cu ușurință în rîndul cititorilor.

Urmărind lectura cititorilor colectiviști, am putut nota realizări frumoase. Pentru ilustrare, am ales comuna Dioști :

TABEL D

După vîrstă	Total	După sex		Cărți citite		Total
		Băieți	Fete	Băieți	Fete	
Cititori între 14 și 18 ani	136	53	83	198	381	579
Cititori între 19 și 28 ani	139	68	71	366	464	830
Total	275	121	154	564	845	1409

Cititorii tineri din G.A.C. Dioști formează un procent de 39% din totalul tinerilor aflați în localitate și mai mult de jumătate din totalul persoanelor peste 14 ani care frecventează biblioteca. Faptul apare cît se poate de grăitor. Noile lor condiții de viață, organizarea muncii în G.A.C. de așa manieră încît să permită o bună împărțire a timpului de muncă și a timpului liber deschid cu totul alte posibilități pentru cultivare. Acest timp liber este utilizat de către orga-

nizațiile obștești, căminul cultural pentru desfășurarea unor activități politico-educative și culturale care, la rîndul lor, au un efect favorabil antrenării tineretului la lectură. Un chestionar difuzat în comunele Vădăstrița și Celaru ne arată că absolut toți cei întrebați pe această cale merg la căminul cultural, la serile cultural-distractive organizate de U.T.M., fac sport, ascultă radio, frecventează cinematograful, citesc ziare și reviste. La întrebarea „Cîte ore puteți folosi pe

săptămână pentru cititul cărților?“ — ei au dat, în majoritate, același răspuns: 10 ore vara, 15 ore iarna. Unii dintre tineri au declarat că citesc în fiecare seară. Colectivistul Truică Mugure din comuna Celaru scrie, la această rubrică, următoarele: „Citesc în fiecare zi, mai cu seamă seara, cite 2—3 ore. Bineînțeles, în timpul liber, adică atunci când nu e de lucru în gospodărie sau vremea e nefavorabilă“.

În localitățile analizate, s-a mai desprins că marea majoritate sau chiar toți cititorii tineri (Cilieni și Dioști) sînt utemiști și că ei citesc mai mult decît ceilalți tineri. Explicațiile acestui fapt sînt mai multe. Se remarcă, în special, influența educativă a organizației U.T.M. asupra membrilor săi, antrenarea lor mai sistematică la manifestările culturale, aprecierea utemiștilor atît după comportarea la locul de muncă, cît și după interesul pe care îl acordă pregătirii culturale. Am avut ocazia să asist la o adunare U.T.M. de alegeri, în satul Ghizdăvești

(comuna Celaru). Utemiștii din Brigada a II-a au relevat meritele unor tineri și după interesul față de lectură și de Concursul „Iubiți cartea“. La Vădăstrița, am participat la o ședință a activului comunal U.T.M. Competența cu care s-a vorbit acolo despre orientarea tineretului spre lectură a învederat o bună familiarizare a tinerilor cu problemele muncii cu cartea, spiritul lor de inițiativă în organizarea acțiunilor culturale. Prestigiul mare de care se bucură cititorii utemiști determină, la rîndul său, antrenarea în biblioteci și a altor tineri. Pentru munca bibliotecarilor, acest aspect este deosebit de important.

Analiza lecturii pe domenii tematice duce la concluzia că adolescenții se orientează cu precădere spre cartea beletristică. Pe măsura avansării în ani, tinerii își sporesc interesul pentru cărțile agricole și pentru alte lucrări care îndrumă practic omul într-o împrejurare sau alta de viață și de muncă. Un singur exemplu, luat tot din Dioști, va edifica asupra acestui aspect:

TABEL E

După vîrstă	Literatură	Alte domenii	Băieți		Fete	
			Literatură	Alte domenii	Literatură	Alte domenii
Cititori 14—18 ani	79%	21%	93%	7%	83%	17%
Cititori 19—28 ani	67%	33%	73%	27%	78%	22%

Calculate global, procentele pun în relief munca de ansamblu a bibliotecarului pentru difuzarea cărților din variate domenii tematice (rubricile 2 și 3). Analiza în detaliu ne atrage atenția că (mai ales în cazul adolescenților) bibliotecarul s-a mulțumit să înregistreze împrumuturile, fără a îndruma calificat respectivii citători.

În lumina datelor aici notate, se desprinde că bibliotecarii, dîndu-și mai mult interesul, pot atrage la lectură sistematică un număr incomparabil mai mare de tineri. S-au creat toate condițiile pentru aceasta. Tinerii sînt școlarizați, tind spre o perfecționare a pregătirii lor culturale și profesionale, se dezvoltă într-o colectivitate

ale cărei preocupări profesionale, nivel de cultură, aspirații de viață nu sînt greu de cunoscut. Pe de altă parte, biblioteca satului este un loc familiar, în care nu se intră cu sîmială și nu se fac favoruri de vîrstă. Tinerii observă încîntați că nu sînt priviți ca „începători“ în ale vieții, că li se oferă cu multă sollicitudine tot ce ar prefera să consulte.

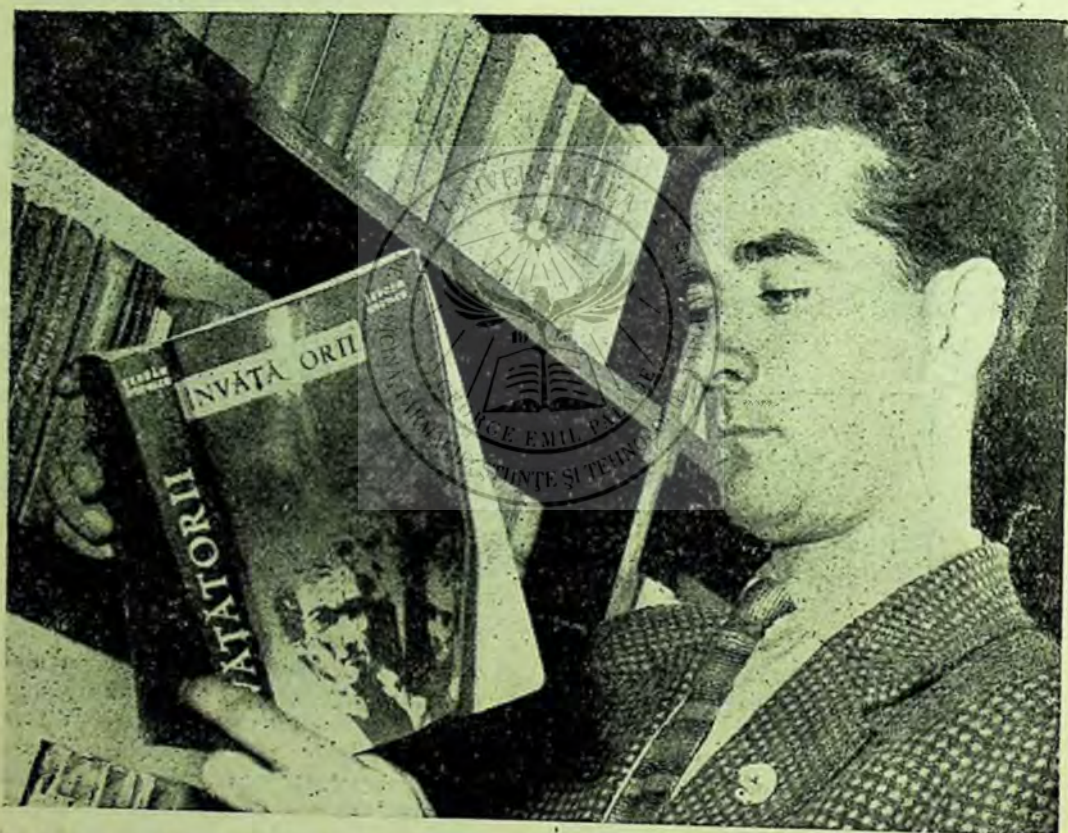
Ștînd mai multe zile în bibliotecile din aceste comune, împreună cu activiști ai U.T.M., am avut numeroase ocazii să discutăm cu tineri. S-a văzut atunci că un cititor bine îndrumat împrumută cărți pe loc. Aceasta însă presupune să cunoști bine fondurile bibliotecii, să le ști recomanda, să

posezi calificare în meserie și o bună pregătire culturală.

Bibliotecarii din comunele vizitate nu arată nici destul tact și atitudine activă de propagandiști ai cărții. Lucrul acesta miră, fiindcă și ei sînt utemiști. Înțelegerea pe care o dovedesc activiștii U.T.M. — aceea de militanți — trebuie insuflată și bibliotecarilor. Aceștia din urmă trebuie să

se comporte în munca lor ca adevărați activiști ai U.T.M. care fac propaganda cărții printre tineri. Dacă va exista această atitudine însuflețită, va spori și dorința de a adînci tainele profesiei de bibliotecar, cît și siguranța unei munci iscusite, cu folos optim pentru tineri.

NICOLAE RAUȘ

Unul dintre cititorii fruntași de la uzinele „Semănătoarea” din Capitală, este și tînărul Marinescu Mihai din secția II mecanică.

ÎN LUNILE DE IARNĂ

CE A PROPUȘ

BIBLIOTECA RAIONALĂ

La Dej, iarna a găsit biblioteca raională pregătită. Planul de muncă întocmit din vreme, indicații date la timp bibliotecilor comunale și sătești privind organizarea activității, iar materialele metodice și bibliografice aflate în bună parte în fază de finisare.

Din acest plan destul de cuprinzător am reținut câteva date privind îndrumarea activității bibliotecilor comunale și sătești din raion. Punând accent pe eficiența popularizării cărții în atragerea și permanentizarea colectivităților ca cititori, biblioteca raională a indicat unităților din raion ca fiecare lună să fie folosită în special pentru propaganda lucrărilor dintr-un anumit domeniu. Fără a neglija popularizarea literaturii social-politice sau științifice, în luna octombrie, de exemplu, s-a indicat organizarea cu precădere a acțiunilor de popularizare a literaturii agrozootehnice. Luna noiembrie e dedicată cărții de popularizare a științei, luna decembrie — cărții social-politice ș.a.m.d. În acest mod va fi impulsionată propaganda cărților.

În ceea ce privește cartea beletristică pe lângă prezentările ținute în funcție de noutățile editoriale apărute, bibliotecile comunale au sarcina de a recenza câteva lucrări pe lună (recenziile sînt primite de la Biblioteca regională sau sînt luate din revista „Călăuza bibliotecarului“).

Biblioteca raională Dej și-a asumat sarcina în planul de muncă să întocmească câteva materiale bibliografice privind lectura cursanților la învățămîntul ideologic, agrozootehnic, a elevilor pe grupe de clase ș.a. Materialele metodice, prevăzute a fi întocmite lunar, cuprind următoarele probleme: pregătirea cercurilor de citit pentru lunile de iarnă (octombrie), biblioteca în sprijinul învățămîntului agrozootehnic (noiembrie), biblioteca în sprijinul învățămîntului de partid (decembrie), darea de seamă în fața cititorilor asupra realizărilor bibliotecii în cursul anului 1963 (ianuarie), popularizarea cărții științifice (februarie).

Planul de muncă cuprinde sarcini concrete privind „Luna cărții la sate“ și concursul „Jubiți cartea“.

CE A REALIZAT

BIBLIOTECA COMUNALĂ

Însușindu-și indicațiile primite din partea bibliotecii raionale, biblioteca din Cițcău și-a alcătuit un plan de muncă pentru perioada de iarnă. Caracterizîndu-l în linii mari, el cuprinde manifestări de masă variate ca problematică, axate pe sarcinile care stau în fața gospodăriei colective din comună, precum și teme legate de îmbogățirea universului cultural al colectivităților.

Luna octombrie a cuprins manifestări cu cartea de mai mică amploare, în special prezentări și recenzii de cărți beletristice, biblioteca Iuliana Mureșan concentrîndu-și atenția asupra redeschiderii cercurilor de citit și a pregătirii fondului de lucrări agrozootehnice necesare cursanților la învățămîntul agricol. S-a organizat totuși o consfătuire pe tema Veniturile realizate de gospodăria noastră colectivă în cultivarea sfeclii de zahăr, participanții subliniînd aportul cărților agrotehnice în obținerea recoltei sporite de sfeclă de zahăr. Ținînd seama de cerințele cititorilor, biblioteca a rezervat luna noiembrie popularizării lucrărilor agrozootehnice. Pe lângă prezentările ținute a organizat și o discuție despre cărți privind retribuția colectivităților după producția obținută, urmînd ca pînă la sfîrșitul lunii, în colaborare cu căminul cultural, să organizeze o manifestare de masă cu cartea avînd ca temă obținerea unor producții mari de porumb la ha. Luna decembrie cuprinde manifestări de masă de amploare pe teme agrozootehnice, o călătorie pe hartă și o seară literară închinată zilei de 30 Decembrie. Titlurile prezentărilor de cărți nu erau încă prevăzute, urmărindu-se popularizarea ultimelor noutăți editoriale.

Din ceea ce și-a propus biblioteca comunală din Cițcău și ceea ce a realizat în lunile octombrie și noiembrie reiese că au rămas unele goluri (un număr insuficient de prezentări de cărți social-politice și de popularizare a științei) pe care biblioteca va trebui să le completeze în lunile ce urmează. Biblioteca raională ar putea să organizeze eventual la Cițcău o manifestare model cu cartea social-politică. Ar fi un ajutor ce și-ar arăta imediat roadele.

M. MILCU

În cadrul schimbului de experiență cu bibliotecarii, ce a avut loc de curind în comuna Pomirla raionul Dorohoi a fost organizată și o consfătuire cu cititorii pe tema Dezvoltarea sectorului zootehnic, sursă de mari venituri în G.A.C. din comuna Pomirla. Inginerul zootehnist Palievici Aristide a arătat celor peste 300 participanți ce ajutor le pot da cărțile îngrijitorilor de animale și care sînt metodele avansate însușite din literatura agricolă, folosite în gospodărie.

Participanții la discuții au scos în evidență învățămintele pe care le-au tras din citirea cărților agrozootehnice, cum le-au aplicat în producție, recomandînd și celorlalți colecțiști din sală să citească asemenea lucrări.

În continuare bibliotecara Clara Vătămăniuc a prezentat participanților aspecte din realizările obținute de cititorii colecțiști care lucrează la sectorul zootehnic. Vasile Pușcașu, Petru Ciocoiu, Stredie Ion, Dumitru Stredie, Gheorghe Lupu, Victor Rusu și alții au fost dați ca exemplu în fața satului. (D. Ailoe — Biblioteca raională Dorohoi).

★

Crescătorii de animale din comuna Izvoru, regiunea Argeș, s-au obișnuit să găsească, ori de cîte ori au nevoie, de un sfat, o îndrumare, în cărțile aflate în rafturile bibliotecii. Printre cei mai harnici cititori îi putem menționa pe îngrijitorii Marin Gh. Mihăiescu și Marin F. Niță.

În caietul de evidență al manifestărilor cu cartea figurează cîteva acțiuni destinate special colecțiștilor de la sectorul zootehnic.

De curind, biblioteca a organizat o expoziție intitulată Cartea zootehnică — un ajutor de preț al îngrijitorilor de animale care s-a bucurat de aprecierea celor interesați. (C. Dirnescu — Biblioteca regională Argeș).

Avînd de-acum experiența anului anterior de învățămînt agrozootehnic, bibliotecile au depășit stadiul căutării celor mai eficace forme de ajutorare a colecțiștilor cursanți. Întocmirea bibliografiei cerută de tematica cercurilor, prin consultarea lectorilor, punerea la dispoziția cursanților a lucrărilor recomandate, popularizarea prin prezentări a broșurilor de primă importanță sînt mijloace unanim folosite de bibliotecari și apreciate nu numai de cursanți dar și de lectori.

Ca o notă caracteristică pentru noul an de învățămînt agricol subliniem preocuparea bibliotecarilor de a lucra diferențiat cu cursanții în funcție de anul de studii și nu numai atît, ci o atenție distribuită cu grijă față de fiecare cititor cursant. Urmărind această problemă, vă invităm la un raid-anchetă prin cîteva raioane din regiunea Cluj. Itinerarul mai precis: comunele Cițcău și Ileanda (raionul Dej), Iclod (raionul Gherla), Gilău și Almașu (raionul Huedin), Unirea (raionul Aiud).

Prima constatare — un număr însemnat de cursanți sînt cititori ai bibliotecii. În comuna Ileanda procentul acestora se ridică la 75%, iar la Gilău 80% din cursanții anului întîii și 100% cei din anul doi sînt înscriși la bibliotecă. Permanențizarea lor ca cititori, continuitatea în lectura literaturii agrozootehnice reflectă muncă migăloasă a acestor bibliotecare în realizarea unei legături trainice între carte și învățămîntul agricol.

La Gilău, bibliotecara Maria Cosma și-a făcut o deviză din cuvintele „Fiecărui cursant — cartea potrivită”. Și cînd în comună sînt 150 de colecțiști înscriși în anul II iar 90 în anul I, această deviză obligă. I-am cunoscut pe cîteva din obișnuiții bibliotecii. Nicolae Bota, cursant de-acum în anul II la cercul „cultură mare”, este unul din „permanenți” — împrumută cărți cu regularitate. Încheierea în primăvară a cursurilor primului an de învățămînt agricol n-a însemnat pentru el, ca de altfel pentru mulți din tovarășii săi de învățătură, întreruperea lecturii cărților agrotehnice. Deprinderea de a citi, nevoia de a-și completa permanent cunoștințele cu altele noi, i-a atras de atunci spre locul unde se găseau cărțile. Sabinei Iepure, proaspătă cursantă în anul I, cărțile agrotehnice îi sînt cît se poate de familiare, pentru simplul motiv că este cititoare veche. Pasiunea pentru lectură a îndemnat-o să-și alcătuiască și o bibliotecă personală din care nu lipsesc broșurile agrotehnice. Și nu este singura bibliotecă personală din comună.

La cererea colecțiștilor biblioteca va organiza un concurs pe baza bibliografiei recomandate pentru cursul agrozootehnic. Este legitimă o asemenea dorință din partea unor cititori

care știu că lectura cărților de specialitate le este un ajutor neprețuit în munca lor.

Grija bibliotecii pentru lectura cărților agrozootehnice am constatat-o și-n comuna Ileana. 70% din colectivității care urmează cursurile agrozootehnice au frecventat fără întrerupere biblioteca de la data cînd s-au înscris, iar unii dintre ei și-au alcătuit între timp și biblioteci personale. Lectura sistematică și-a arătat roadele, nu numai în rezultatele obținute pe cîmp; ea a transformat pe cei mai buni cititori în propagandiști competenți ai cărții agrozootehnice. Pentru colectivității brigăzii legumicole nu constituie nici o mirare faptul că Ion Beșe, brigadierul lor, le prezintă cu regularitate lucrări de specialitate — a citit atît de mult și este și un bun legumicultor.

Planurile individuale de lectură întocmite la începutul anului împreună cu bibliotecara Ștefania Pascu au ținut seama de necesitatea continuării legăturii cursanților cu cartea agrotehnică și după încheierea primului an de învățămînt. Respectarea lor de majoritatea celor care le-au solicitat n-a făcut decît să-i ajute în anul nou de studiu. Asemenea planuri de lectură au fost întocmite și pentru cei care n-au fost încadrați decît anul acesta în învățămîntul agrozootehnic, ajutîndu-i astfel să fie intrucîtva familiarizați cu problemele care se discută. Am consultat 17 planuri de lectură întocmite pentru colectivități din diferite sectoare ale gospodăriei colective din Ileana. Fără excepție acestea au fost respectate întocmai, schimbările survenite constînd doar în îmbogățirea lor pe parcurs. Atît la tînăra colectivistă Maria Hosu, îngrijitoare de păsări, cît și la șeful de echipă Dumitru Hosu sau la colectivistul Ion Popan, ca și la ceilalți cursanți-cititori ai bibliotecii — am remarcat străduința de a cuprinde în lectura lor cît mai multe lucrări referitoare la munca pe care o depun.

În comuna Almașu am întîlnit acelaș interes manifestat de cursanți pentru cartea agrozootehnică. În frunte cu președintele gospodăriei Gheorghe Socaciu, unul din cititorii frunțași ai bibliotecii, colectivității înscrisi la cursurile agrozootehnice își completează permanent cunoștințele predate de lectori cu cele aflate în cărți. Este și meritul bibliotecarei Eugenia Florian care a știut să-i atragă pe oameni la lectura cărților agrozootehnice, să le învingă sfiala față de ele.

La Cițcău, Iclod și Unirea domnea aceeași atmosferă de studiu. După cum ne-a relatat inginerul agronom Aurel Bîlcă din comuna Cițcău, faptul că la bibliotecă cursanții au posibilitatea să găsească o serie de lucrări agrotehnice, la un nivel accesibil lor, le permite să-și însușească mai temeinic lecțiile predate, li deprinde să-și rezolve singuri unele probleme de producție.

A. M. MIHIȚ

ȘTIRI

La biblioteca comunală din Vădăstrița, raionul Corabia, întîlnești în fiecare zi la bibliotecă colectivități consultînd ziare și reviste sau imprumutînd cărți.

Pentru atragerea unui număr tot mai mare de cititori, bibliotecarul Florea Crușoveanu a organizat numeroase manifestări de masă cu cartea. Printre cele mai reușite se numără recenziile la cărțile: Victoria de la Oltina de Paul Anghel, Drum deschis și Învățătorii de Șerban Nedelcu, Cu focul inimii de Anna Brodele; seara literară Viața și opera lui Șt. O. Iosif; seara de întrebări și răspunsuri Despre întărirea economico-organizatorică a G.A.C. și concursul „Cine știe, cîștigă” cu tema Pe drumul însoțit al socialismului. (Georghe Niță și Costache Grecu — Biblioteca regională Oltenia).

★

O acțiune interesantă inițiată de curînd de Biblioteca cooperativelor meșteșugărești din Botoșani (bibliotecară Maria Nichifor, absolventă a cursului de calificare de la Rădăuți) a fost schimbul de experiență organizat cu toate unitățile din regiune cu acelaș profil.

Participanții au avut prilejul să viziteze biblioteca, cîteva biblioteci mobile organizate la secțiile cooperativelor meșteșugărești din oraș, să asculte referatele Biblioteca — factor activ în educarea cooperativelor și Cum s-a desfășurat concursul între bibliotecile mobile (susținute de Maria Nichifor și bibliotecara cooperativei meșteșugărești „Zorile” din Fălticeni), să participe la o seară literară, iar în încheiere să discute asupra celor văzute, trîgînd învățămintele necesare. (Eugenia Dimitrov — Biblioteca regională Suceava).

ÎNȚILNIREA COLECTIVIȘTILOR CU CITITORII FRUNTAȘI

Ideea organizării unei întâlniri a colectiviștilor din Lehancea (Adjud) cu cititorii frunțași frământa de mai mult timp colectivul bibliotecii noastre. Ea s-a ivit ca urmare a experienței căpătate în organizarea consfătuirilor, atât de către noi, cât și de către bibliotecile comunale în care au avut loc schimburi de experiență pe plan raional sau regional. Observând că, uneori, dezbaterile în cadrul consfătuirilor cu cititorii — mai ales asupra unor cărți agrotehnice — se îndepărtează de conținutul propriu-zis al cărții (respectiv de analiza metodelor agrotehnice recomandate de autor), ne-am gândit să inițiem o acțiune care să elimine această lipsă și, în plus, să permită participanților expunerii cât mai largi asupra temelor în discuție.

Se puneau problema alegerii celor mai buni cititori și găsirea unui moment cât mai potrivit pentru desfășurarea acțiunii. Ne-am oprit, de la început, la cititorii vîrstnici, care se bucură de prestigiu în comună.

Cît privește acțiunea plănuită de noi, ea a fost cuprinsă în programul unei serbări culturale obișnuite la Lehancea.

Cu o săptămîină înainte, împreună cu cei șase cititori asupra cărora ne-am oprit, am fixat cărțile despre care ei urmau să vorbească. Precizez că toate aceste cărți se aflau deja pe fișele lor de cititori, că le citiseră ca pe toate celelalte, fără să știe că vor avea prilejul să vorbească despre ele în fața unui număr mare de oameni. M-a impresionat seriozitatea cu care au privit ei acțiunea. Acum era vorba nu numai de prestigiul bibliotecii, ci și de prestigiul lor de cititori frunțași. Acesta a și fost motivul pentru care ei au recitat cărțile și au luat parte la discuțiile pregătitoare organizate de bibliotecă. Prin această măsură, s-a asigurat un caracter viu al discuțiilor, cît și nota personală ce o imprimă întotdeauna vorbitorii cînd apreciază cărțile, reducîndu-se totodată rolul bibliotecarului, care, după părerea noastră, afectează uneori personalitatea cititorilor. Mă refer la cazurile cînd avem de-aface cu cititori formați, capabili să înțeleagă și să realizeze scopul pe care ni l-am propus. Un astfel de caz era și al nostru.

Prin urmare, organizatorul serbării n-a făcut altceva decît să prezinte în fața colectiviștilor pe fiecare cititor în parte, să-l întrebe ce cărți a citit în ultimul timp, care carte i-a plăcut mai mult (și de ce) și să-l roage să vorbească despre cartea preferată.

Primul cititor prezentat a fost Tătărăscu Gheorghe, de la sectorul de construcții al G.A.C., în vîrstă de 45 ani, care, după ce a enumerat o parte din cărțile citite în ultimele luni (*Mama* de M. Gorki, *Risipitorii* de M. Preda) s-a oprit la romanul *Casa* de V. Rebreanu, analizînd pe scurt acțiunea și personajele principale.

Cititorul Iancu Dumitru, crescător de oi, a mărturisit că el citește cărți din mai multe domenii (politică, știință, literatură), dar mai cu seamă cărți legate de meseria sa: *Sporirea și îmbunătățirea oilor cu lînă fină și semi-fină*; *Avantajele fătărilor timpurii la oi* și altele. El s-a oprit la cartea *Avantajele fătărilor timpurii la oi*, arătînd că lectura ei l-a ajutat să obțină anul acesta mieii timpurii și fătări duble la oi.

A urmat apoi Lazăr Rusu de la grădina de zarzavat a G.A.C., vechi cititor la biblioteca noastră. El a vorbit mai mult despre cărțile: *Sfaturi gospodărești* — în care a găsit indicații prețioase privind cultura legumelor și pregătirea răsadnițelor — *Cultura roșiilor timpurii* și *Cartea legumicultorului*, dînd explicații amănunțite în fața colectiviștilor despre felul cum a făcut răsadnițele, cum le-a îngrijit, cum a reușit să obțină ardei, roșii și varză timpurie; într-un cuvînt, cum a reușit să depășească planul de producție în sectorul legumicol.

Cititorului Mitriță Postăvaru, în vîrstă de 77 ani, îi place mai mult literatura beletristică și, în special, operele clasice romîni. Moș Mitriță a ținut să vorbească despre vechea sa preferință, poetul Vasile Alecsandri, făcînd și lectura poeziei *Eroii de la Plevna*. În încheiere, el a recomandat celor prezenți să citească cît, mai mult, „căci cartea este cel mai bun prieten al omului“.

Zidarul Popa Ion, a vorbit despre cărțile legate de profesia sa, iar ultimul dintre cititorii frunțași care a fost prezentat în fața colectiviștilor, Vaniș Dumitru, pictor amator, s-a oprit asupra citorva cărți de artă (despre pictorii Theodor Aman, Octav Băncilă și Nicolae Grigorescu).

De remarcat că, deși nu ne-am putut încadra în timpul pe care ni l-am propus, expunerile tuturor cititorilor, au fost ascultate cu multă atenție de către cei peste 500 de colectivști prezenți, fapt care constituie dova cea mai sigură că problemele discutate i-au interesat și că forma aleasă de noi a fost atractivă. De asemenea, cu această ocazie ne-am convins și mai mult că o acțiune reușită are și con-

secințe imediate. De pildă, în afară de faptul că frecvența la bibliotecă s-a mărit, iar cărțile despre care s-a discutat au căpătat o largă circulație, organizația U.T.M. ne-a propus să pregătim o asemenea întâlnire a colectivștilor cu cei mai buni cititori tineri. Și, se înțelege, n-o să ne lăsăm prea mult rugați.

ELENA PRICOPE

CONCURSUL NOSTRU...

CARTEA LA DOLHASCA

A devenit o tradiție în viața bibliotecilor din regiunea noastră, organizarea schimburilor de experiență pentru generalizarea celor mai eficace forme și metode ale muncii cu cartea.

De curînd biblioteca comunală din Dolhasca a găzduit mai mulți oaspeți ca niciodată. Peste 120 de bibliotecari porniți tocmai de prin părțile Dornei ori de prin comunele de pe malul Prutului, au venit să ia parte la schimbul regional de experiență pe tema *Cartea în sprijinul realizării sarcinilor de producție*.

Pentru ca participanții să-și dea seama de la început de realizările muncii cu cartea în comuna Dolhasca, învățătorul Hudîță Mihai, vicepreședinte al sfatului popular comunal, a prezentat în fața lor referatul *Locul bibliotecii în viața satului nostru*.

Intr-adevăr, biblioteca din Dolhasca a devenit în cei 8 ani de activitate un factor important în viața culturală a comunei. Dacă la înființare avea un număr de 434 de volume și aproximativ 200 de cititori, azi biblioteca comunală numără peste 8500 de volume și 2444 de cititori permanenți. Ajutată de un larg activ obștesc, biblioteca Costan Dorina a luat parte în mod activ la toate acțiunile culturale întreprinse în comună.

★

Vizitînd biblioteca, participanții au rămas impresionați de ordinea și at-

mosfera plăcută din sala de împrumut și sala de lectură. Fie că este vorba de afișe de popularizare, cum este cel intitulat *Cartea este prietenul și sfătuitorul tău* sau de „colțuri“ tematice destinate diferitelor categorii de cititori, oricine intră în bibliotecă își dă seama de grija deosebită a bibliotecarei pentru îndrumarea cititorului în lumea cărților. De altfel și faptul că s-a trecut la accesul liber la raft iar cataloagele (alfabetic și sistematic) sînt organizate la zi este o dovadă în plus a atenției acordate colectivștilor din comună, ajutîndu-i să-și aleagă cărțile cu competență.

La colțul „În ajutorul colectivistului“, de exemplu, se găsesc: schema de organizare a gospodăriei colective, extrase din planurile de producție și din realizările gospodăriei colective, situația participării colectivștilor la învățămîntul agrozootehnic. Biblioteca a întocmit o serie de planuri de lectură tematice pentru zootehniști, pentru legumicultori, și pentru colectivști din brigăzile de cîmp, planuri după care se orientează în recomandarea cărților.

După-amiază participanții la schimbul de experiență au vizitat sectorul zootehnic al gospodăriei colective „Grivița Roșie“ din localitate. Deși tînăr, acest sector a obținut rezultate frumoase aducînd venituri însemnate. Dacă stai de vorbă cu Roibu Aurel, Vatmanu Petre ori Hurjui Dumătru, fiecare îți va vorbi despre biblioteca mobilă de la sector, despre lecturile în grup organizate cu regularitate aici, ori despre concursurile și consfătuirile pe marginea unor broșuri agrozootehnice. I-am aflat pe cițiva îngrijitori de animale adunați în jurul colectivistului Amărucăi Gheorghie care le oitea broșura *Creșterea animalelor — izvor de bogăție*.

Seara, la căminul cultural i-am cunoscut și pe ceilalți cititori pasionați de la sectorul zootehnic. În sala devenită neîncăpătoare s-a desfășurat concursul „Cine știe, câștigă” pe tema *Hrana animalelor — condiție optimă în sporirea productivității* condus de dr. veterinar Mihăiescu Gheorghe. Concurenții printre care menționăm pe colectivității Hurjui Dumitru, Agapie Alexandrina, Vatmanu Petru, Murgoci Gheorghe și-au disputat locul întâi. Concurenții s-au dovedit a fi cunoscători ai documentelor de partid și stat, ai succeselor obținute în creșterea animalelor de unele gospodării fruntașe din țară, stăpîni pe probleme de zootehnie ca: avantajele și dezavantajele în hrana animalelor cu porumb, factorii care influențează procesul de îngrășare a porcinelor, metoda modernă de creștere a tineretului taurin, ori valoarea nutritivă a diferitelor furaje. Și nu era un secret pentru nimeni că aceste cunoștințe le-au însușit la învățămîntul agrozotehnic și din broșurile împrumutate de la bibliotecă.

Pentru răspunsurile date, pentru faptul că au studiat și și-au însușit bibliografia recomandată, Consiliul de conducere al gospodăriei le-a oferit concurenților premii.

Manifestarea de masă cu cartea a fost urmată de un program artistic, susținut de căminul cultural.

★

În discuțiile finale purtate, participanții la schimbul de experiență, printre care bibliotecarii Roman Elena (Liteni), Pahonțu Georgeta (Mihăileni), Cadaru Ortansa (Bucecea), Lănescu Ștefania (Vama), Vranău Valentina (Cîmpulung), au remarcat frumosele realizări ale bibliotecii comunale Dolhasca, au împărtășit din experiența lor și și-au exprimat dorința de a fi organizate și pe viitor asemenea întâlniri între bibliotecari.

Reușita schimbului de experiență de la Dolhasca se datorește în primul rînd organelor locale care au privit cu toată seriozitatea această acțiune, dîndu-și tot concursul în organizarea ei, cît și secției metodice a Bibliotecii regionale.

Mai bine echilibrat, mai interesant și mai bogat în învățăminte decît cel de la Arborea, schimbul de experiență de la Dolhasca constituie una din acțiunile de seamă pentru generalizarea celor mai noi și mai eficiente metode ale muncii cu cartea în regiunea Suceava.

ION BELDEANU

ȘTIRI

În ultima vreme schimburile de experiență între bibliotecarii din raionul Turnu Severin s-au axat îndeosebi pe probleme metodice.

Pentru fiecare din cele 5 biblioteci comunale din Valea Coșuștei — Ilavăț, Sișești, Crăguiești, Severinești, Căzănești — asemenea acțiuni sînt planificate să aibă loc, prin rotație, de 2 ori pe an, la intervale de 5—6 luni. În acest mod bibliotecarul arc posibilitatea să pregătească din vreme diferite manifestări de masă și să organizeze întreaga activitate în așa fel încît la data întîlnirii să prezinte colegilor cele mai bune realizări din munca lui.

Interesant a fost, de exemplu, schimbul de experiență organizat la biblioteca comunală din Severinești (bibliote-

ROADELE UNEI

COLABORARI

Biblioteca sindicatului Fabriciei „Tehnometal” din Timișoara acordă o atenție deosebită colaborării cu biblioteca tehnică.

În toate secțiile întreprinderii noastre se pot vedea afișe pentru popularizarea sarcinilor actuale ale ambelor biblioteci în ce privește mărirea numărului de cititori și de cărți difuzate pe anul 1963.

Colaborarea noastră pornește de fapt chiar de la completarea fondului de cărți. Pentru alegerea cărților de la Colectura bibliotecilor, merg întotdeauna împreună cu bibliotecara de la biblioteca tehnică. În felul acesta, se pot alege de fiecare dată pentru biblioteca sindicatului și cîteva titluri de cărți tehnice de nivel mediu într-un număr mai mare de exemplare, solicitate de cititori. Biblioteca tehnică achiziționează însă toate cărțile nou apărute.

Colaborarea dintre biblioteca sindicatului și cea tehnică se manifestă și în propaganda și difuzarea cărții tehnice. Permanenta legătură stabilită între ambele biblioteci ne permite cunoașterea reciprocă a fondului de cărți tehnice existent. În felul acesta, un cititor care solicită bibliotecii tehnice o carte tehnică și aceasta nu se află momentan în depozitul ei, bibliotecara cunoscând ce fel de cărți tehnice și în ce număr se află în biblioteca sindicatului îndrumă pe cititor la această bibliotecă. La fel procedez și eu cînd mi se ivesc asemenea situații, așa cum a fost de pildă, pentru cărțile *Desen tehnic*, *Manualul lăcătușului mecanic montator*, *Copiarea pe mașini unelte*.

Pentru popularizarea cărților tehnice am organizat împreună cu biblioteca tehnică expoziții de cărți, panouri, liste de recomandare și prezentări de cărți tehnice. Astfel au fost prezentate cărțile: *Tehnologia lăcătușeriei și montajului*, *Manualul lăcătușului mecanic montator*. De asemenea în secții au fost citite în colectiv o serie de articole din revistele de specialitate. Pentru informarea curentă a cititorilor asupra noilor apariții trimitem scrisori, prin care recomandăm cărțile tehnice intrate în ambele biblioteci, potrivite cu meseria profesată de cititorul respectiv. Asemeni scrisori trimitem și muncitorilor care nu sînt încă cititori ai bibliotecilor noastre.

Anul acesta biblioteca sindicatului a organizat în colaborare cu biblioteca tehnică expoziții de cărți în ateliere. Aceste acțiuni dau posibilitatea muncitorilor să-și aleagă orice carte doresc, cărțile fiind așezate la un loc pe aceeași masă.

Biblioteca tehnică funcționează în incinta întreprinderii iar cea a sindicatului în afara ei. Pentru o mai bună deservire a cititorilor am împrumutat bibliotecii tehnice un stoc de cărți din care sînt serviți cei ce solicită alături de cărți tehnice și literatură politică, beletristică, de popularizare a științei etc.

Colaborarea noastră dă rezultate din cele mai frumoase. Astfel față de anul trecut numărul de cititori de la biblioteca tehnică a crescut cu 40%, iar la biblioteca sindicatului cu 80%.

NATALIA TRASTEU

cară Victoria Nițu), care a obținut rezultate bune în îndrumarea lecturii cititorilor și popularizarea cărților atât în comuna de centru, cit și în bibliotecile sătești afiliate. Cu prilejul întîlnirii biblioteca a organizat un montaj literar în cinstea zilei de 7 Noiembrie, și a prezentat un colț-model al Concursului „Iubiți cartea“, un panou cu schema de organizare al cercurilor de citit din comună, afișe de propagandă a cărții pentru pomicultori și muncitorii forestieri. (Nicolae Popa — Biblioteca regională Oltenia).

★

În luna decembrie a anului trecut, Biblioteca regională Maramureș a organizat un curs de calificare cu durata de zece zile, pentru bibliotecarii comunali. Programa cursului a cuprins lecții politico-ideologice, conferințe pe teme de agricultură și conferințe de cultură generală, lecții profesionale, acțiuni de masă cu cartea.

La ciclul de lecții politico-ideologice, cursanții au auzit prelegeri ca: Victoria definitivă a socialismului în patria noastră, P.M.R. — forța conducătoare în lupta pentru desăvîrșirea construcției socialismului, Statul nostru democrat-popular în etapa desăvîrșirii construcției socialismului. În scopul cunoașterii cit mai complete a diferitelor probleme legate de propaganda cărții în condițiile satului colectivizat, au fost prezentate conferințele: Sarcinile bibliotecilor pentru întărirea economico-organizatorică a G. A. C. și Sprijinirea învățămîntului agrozootehnic de masă, sarcină importantă a bibliotecarilor comunali.

Lecțiile profesionale s-au referit la probleme de tehnică de bibliotecă, îndrumarea lecturii cititorilor, principiile de organizare a bibliotecilor comunale, activitatea de masă a bibliotecilor, evidența fondurilor de publicații, organizarea cataloagelor.

VIRGINIA GLIGOR

BIBLIOTECILE ÎN AJUTORUL UNIVERSITĂȚILOR MUNCITOREȘTI ȘI AL UNIVERSITĂȚILOR POPULARE

Răspîndirea pe scară largă a cunoștințelor politice, științifice, tehnice și culturale, atragerea oamenilor muncii în diferite forme de educare a adulților este un proces firesc al revoluției culturale. Universitățile muncitorești și universitățile populare se încadrează și ele în marea operă desfășurată de partid pentru a transforma cultura într-un bun al tuturor. Așa cum spunea academicianul Tudor Vianu, directorul Bibliotecii Academiei R.P.R. și director al Universității populare din București cu prilejul deschiderii festive a Universității populare din București: „Progresele științifice sînt în epoca noastră atît de rapide, uneori prin contribuția lor imaginea lumii suferă transformări atît de profunde, întreaga mișcare de cultură posedă astăzi o vivacitate atît de mare, încît nimeni nu mai poate spune că se poate orienta în lume și în cultura vremii lui, sprijinindu-se pe singurele cunoștințe dobîndite în anii mai mult sau mai puțin îndepărtați ai școlarității lui. Este prima împrejurare care face necesară o universitate populară, o instituție de învățămînt care să aducă cetățenilor în timpul activității lor în producție, adaosul de cunoștințe produse de progresele științei și ale culturii“.

Evident, că la această împrejurare, cu caracter de generalitate se adaugă și altele speciale, nu mai puțin importante. În condițiile socialismului, în condițiile avîntului neînterupt al economiei bazat pe tehnica cea mai înaintată cunoștințele de specialitate de înalt nivel sînt indispensabile pentru activitatea și inițiativa creatoare a oamenilor muncii, iar participarea tuturor la viața politică și obștească presupune din partea fiecărui cetățean bogate cunoștințe politice, ideologice și cultural-științifice.

Putem deci afirma că universitățile muncitorești și universitățile populare aduc o contribuție substanțială la opera de formare și dezvoltare a conștiinței socialiste a oamenilor muncii, cu multiplele ei semnificații.

Cele cîteva elemente, amintite mai sus, și care definesc — credem — rolul și scopul universităților muncitorești și al celor populare, sînt concretizate atît în conținutul predării lecțiilor cît și în programele de studiu. Aci este cazul să precizăm deosebirea existentă între universitatea muncitorească și cea populară. Este vorba, pe de o parte, de o deosebire determinată de locul unde se organizează aceste universități. Universitățile muncitorești sînt organizate de comitetele sindicatelor cu sprijinul comitetelor de cultură și artă în marile întreprinderi, instituții, cluburi muncitorești și case de cultură ale sindicatelor. Universitățile populare sînt organizate de comitetele de cultură și artă în centre regionale și în unele case raionale de cultură, pentru diverse categorii de auditori.

Și în ceea ce privește programa de învățămînt există deosebiri determinate, într-un anumit sens, și de profilul acestor universități. Astfel, programa pentru universitățile muncitorești cuprinde 3—4 discipline: științele sociale (Istoria patriei, probleme de socialism științific, economie politică, istoria diplomației și relațiile internaționale contemporane, geografia economică și politică a lumii, pedagogie-psihologie); tehnico-economice (legate de specificul întreprinderii unde funcționează universitatea); științele naturii (biologie, cunoștințe medicale, astronomie, geografia R.P.R., matematici elementare, fizică, chimie, tehnica secolului XX); literatură și artă (limba romînă, istoria literaturii romîne, probleme de artă plastică și de muzică etc.). În general, la aceste universități se pune un accent deosebit pe probleme legate nemijlocit de activitatea în producție a cursanților.

Programa pentru universitățile populare cuprinde lecții din cele mai diverse domenii ale științei și culturii, auditorii avînd latitudinea să se înscrie la cursurile care îi interesează. Iată de exemplu în programa Universității populare de la Casa raională de cultură din Turnu Severin, regiunea Oltenia, figurează cursurile: Romînia socialistă, istoria literaturii romîne, astronomia, cunoștințe medicale, limbi străine. La diversele cursuri ale acestei universități s-au

înscris peste 400 de cursanți. De asemenea în programul Universității populare de la Casa raională de cultură din Tulcea, regiunea Dobrogea, au fost incluse următoarele cursuri: Istoria patriei, cunoștințe medicale, astronomie, limbi străine, iar la Universitatea populară de la Casa raională de cultură din Dej, regiunea Cluj, următoarele cursuri: România socialistă, literatura română și universală, cultura muzicală, limbi străine.

Atît la universitățile muncitorești cît și la cele populare, lecțiile sînt predate, în acest an, de circa 5 000 de lectori din cele mai variate domenii de specialitate, cu o serioasă pregătire ideologică și profesională, cu o bogată experiență și competență în problemele respective.

În ansamblul preocupărilor ce există pentru buna desfășurare a cursurilor acestor universități, credem că și bibliotecile își pot aduce partea lor de contribuție, avînd și în acest domeniu un cîmp de activitate interesant și util. Ne permitem să dăm cîteva sugestii în legătură cu direcțiile în care se poate manifesta această activitate a bibliotecilor. În primul rînd în însuși procesul de predare a lecțiilor în universități, apoi în ajutorul direct acordat atît cursanților cît și lectorilor.

Ținem să subliniem faptul că lecțiile în universitățile muncitorești și în cele populare nu sînt prelegeri de tip universitar sau școlar. Ele au un anumit specific, determinat îndeosebi de auditoriu, deosebit de eterogen din toate punctele de vedere ca vîrstă, profesie, nivel de cunoștințe etc. A fi pe înțelesul acestui auditoriu, a pătrunde în mintea și în simțirea lui, este o problemă esențială pentru lectori, și poate principala dificultate. De aceea, lecțiile în universitățile muncitorești și cele populare trebuie să fie cît mai plastice, mai atractive, într-un anumit sens să se transforme în manifestări complexe, în care materialul ilustrativ de toate genurile — filmul, diafilmul, fragmentele din piesele dramatice și muzicale, proiecția, lectura — să aibă un rol de prim rang. De aci o primă direcție în care poate să se manifeste ajutorul bibliotecilor: organizarea unor manifestări de masă specifice muncii cu cartea. Cîteva exemple vor fi lămuritoare. De pildă, la lecțiile de *Istoria literaturii romîne*, incluse în programele multor universități muncitorești și populare, se acordă o atenție deosebită marilor figuri din istoria literaturii noastre și mai cu seamă literaturii noastre noi, a epocii socialiste. La lecția „*Proza romînească contemporană*” bibliotecile pot organiza seri literare, simpozioane pe teme ca: *Demascarea regimului burghezo-moșieresc în proza contemporană*, *Figura comunistului în literatură*, *Viața nouă a satului în proza actuală* etc. sau la lecția de Istoria patriei: *Luptele eroice ale muncitorilor ceferiști și petroliști din ianuarie-februarie 1933. Însemnătatea istorică a acestor lupte*, bibliotecile pot organiza o seară literară pe tema *Cîntare eroilor din februarie '33*, folosind în acest scop materialul metodicobibliografic publicat în nr. 1 (ian.) 1963, al revistei „Călăuza bibliotecarului”.

Deosebit de utilă ar fi și organizarea de expoziții sau de prezentări de cărți legate de tematica lecțiilor predate, ceea ce va stimula interesul cursanților pentru lectura și studierea materialelor bibliografice indicate la cursuri. Aceasta se referă la toate categoriile de cărți: literatură politică, științifică, tehnică, beletristică. Cît de interesant ar fi, de exemplu, ca la lecția *Automatizarea pătrunde tot mai mult în producție*, din tematica cursului *Tehnica secolului XX*, să se organizeze o expoziție de cărți pe aceeași temă.

O problemă de bază este asigurarea cursanților cu materialul bibliografic care se recomandă la lecții. Amintim că o lipsă semnalată în anii trecuți a fost tocmai faptul că multe biblioteci ale sindicatelor din întreprinderi n-au putut satisface în acest sens cerințele cursanților de la universitățile muncitorești. În general, în bibliografia indicată în programa fiecărei lecții sînt cuprinse lucrări de bază pentru tema respectivă, în primul rînd documentele de partid și de stat referitoare la problemele care urmează să fie tratate. Restul bibliografiei cuprinde lucrări de popularizare, broșuri apărute în colecția Consiliului pentru răspîndirea cunoștințelor cultural-științifice.

La ciclul de lecții de la disciplina *Pedagogie-psihologie*, de pildă, în afară de bibliografia indicată la fiecare lecție, se recomandă cursanților o bibliografie mai amplă cuprinzînd 20 de lucrări de specialitate, iar la lecția de astronomie

Sistemul solar: planetele, asteroizii, cometele și meteoriții, se indică pentru cursanți și lectori o bibliografie cuprinzând 5 cărți legate de tematica lecției.

Bibliotecile sindicatelor din întreprinderile unde funcționează universități muncitorești, precum și bibliotecile regionale și raionale din centrele unde sînt universități populare trebuie să-și completeze în așa fel fondurile încît să poată satisface cerințele de carte ale cursanților și ale lectorilor. În acest scop este bine ca bibliotecile să confrunte fondurile existente cu bibliografiile cuprinse în broșura *Recomandări de lecții pentru universitățile muncitorești și universitățile populare. 1963—1964.* Buc., 1963, editată de Consiliul pentru răspîndirea cunoștințelor cultural-științifice de pe lângă Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă, iar pe cele care le lipsesc să le achiziționeze sau să și le procure prin schimb interbibliotecar.

Informarea curentă a lectorilor, care au nevoie de o documentare specială, mai bogată, mai multilaterală, în care studierea noutăților în știință, în tehnică, în cultură, se află pe prim plan, trebuie să constituie de asemenea, un obiectiv important pentru bibliotecă. Ținerea la zi a bibliografiei recomandate lectorilor, consultarea acestora la achizițiile de cărți, procurarea materialelor de informare bibliografică, iată numai cîteva din formele sub care ar putea ajuta bibliotecile pe cei ce sînt chemați să asigure un bogat conținut de idei procesului de învățămînt popular.

Aducînd în discuție toate aceste probleme, nu putem omite strînsa colaborare care trebuie să existe între diversele forme ale activității cultural-educative de masă — munca cu cartea, filmul, răspîndirea cunoștințelor cultural-științifice etc. Este evident că fiecare din aceste forme s-a dovedit eficientă. Conclucrarea lor sporește însă considerabil eficiența activității noastre culturale de masă. Pe această linie, referindu-ne la tema tratată în acest articol, se ridică o problemă de foarte mare importanță. La universitățile muncitorești și cele populare se predau elementele de bază ale unei anumite discipline. Universitățile muncitorești și universitățile populare nu-și propun și nici nu creează specialiști, dar asigurînd predarea cunoștințelor fundamentale ale științei și culturii urmăresc și stimularea gustului pentru lectură al cursanților. Vom considera că o universitate și-a atins scopul, numai atunci cînd cursanții audiind lecții de *Istoria patriei*, de pildă, își vor manifesta dorința de a adînci cunoștințele acumulate prin lectura unor lucrări despre istoria patriei, tratate de istorie, monografii, articole de specialitate din revistele „Analele Institutului de Istorie a Partidului de pe lângă C.C. al P.M.R.“, „Studii“, sau cărți de literatură beletristică cu subiecte istorice etc. Iată deci că participarea bibliotecilor la activitatea universităților ia forme mai complexe, mai profunde, cu implicații de perspectivă, care impun o conclucrare continuă și eficientă între aceste două instituții. Însăși munca bibliotecilor va spori în varietate, va deveni mai diferențiată și — credem — mai calificată.

Ajutorarea lectorilor și cursanților, sprijinirea activității universităților muncitorești și a universităților populare de către bibliotecile noastre, devine în prezent o problemă care-și cere rezolvarea, iar roadele se vor ivi, fără îndoială, și odată cu acestea și satisfacțiile unei contribuții aduse la formarea omului nou, constructor al vieții noi.

PAUL KIRMAIER

CALIFICAREA SUPERIOARĂ PENTRU BIBLIOTECARI

În cadrul Facultății de filologie a Institutului pedagogic de trei ani din București a luat ființă, la începutul anului de studii 1963—1964, o secție de *biblioteconomie*, rostuită să pregătească viitoare cadre de bibliotecari—bibliografi.

Formarea unui corp de specialiști cu studii de nivel universitar, virtuali organizatori și conducători ai miilor de biblioteci răspândite de la un capăt la altul al țării, apare ca o necesitate firească în momentul actual al revoluției noastre culturale. Ritmul în care se dezvoltă producția de carte, necunoscut pînă astăzi, extinderea continuă a rețelei de biblioteci publice și, pe de altă parte, în raport cu ridicarea generală a nivelului intelectual, sporirea din ce în ce mai sensibilă a numărului de cititori, a căror exigență este și ea în neconștientă creștere — toate acestea îndreptătesc constituirea unei adevărate armate de bibliotecari—bibliografi cu o temeinică pregătire profesională, cu un dezvoltat simț de răspundere, avînd conștiința că funcția pe care o îndeplinesc se înscrie ca unul din principalii factori ai dezvoltării culturii.

Cîteva date statistice sînt de natură să întărească afirmațiile noastre. În 1963, totalul bibliotecilor s-a apropiat de impresionanta cifră de 24.000; inventarul acestor unități se traduce în nu mai puțin impresionantul număr de aproape 80.000.000 de volume; în același an, totalul cititorilor care au frecventat bibliotecile existente s-a ridicat la 9.000.000, iar totalul cărților solicitate de acești cititori, la 70.000.000.

Înainte de Eliberare nu s-a manifestat nici un fel de intenție oficială de a se organiza un învățămînt biblioteconomic. Ținerea unor cursuri de bibliologie, pe lângă unele facultăți și școli superioare, a avut un caracter sporadic, limitat și adiacent, și aceasta datorită mai mult străduințelor unor specialiști, al căror merit de pioner se cere consemnat. În 1926, la Școala de arhivistică și paleografie de pe lângă Arhivele Statului din București s-a introdus un curs de bibliologie, pe care l-au predat profesorii Ad. Sadi-Ionescu, N. Georgescu-Tîstu și, ulterior, Maria Dumitrescu. În 1932, profesorul Ioachim Crăciun inaugurează un curs de bi-

bliologie la Facultatea de litere și filozofie din Cluj, paralel cu cel pe care, la Facultatea de litere și filozofie din București, începuse să-l predea profesorul N. Georgescu-Tîstu.

Problema creării unei forme de învățămînt cu scopul bine definit de a pregăti bibliotecari nu s-a pus și nu și-a găsit rezolvarea decît în anii puterii populare. Încă din 1951, la București, a fost înființată Școala medie tehnică de bibliotecari, cu durata de școlarizare de 4 ani. În 1956, ea se reorganizează devenind Școala tehnică de activiști culturali, cu secție de bibliotecari și cu durata de școlarizare de 2 ani. Școala funcționează și astăzi și pregătește cadre medii de bibliotecari. În răstimp, între 1950—1958, pe lângă Facultatea de filologie a Universității București, a funcționat și o secție de bibliotecari. Astăzi, la Facultatea de limba și literatură română a Universității București se ține un curs facultativ de specializare în bibliografie și biblioteconomie, ai cărei absolvenți pot ocupa posturi în bibliotecile universitare și științifice.

Secția de biblioteconomie de la Facultatea de filologie a Institutului pedagogic din București reprezintă o nouă etapă în dezvoltarea acestui învățămînt. Cu promoțiile de absolvenți ai secției recent înființate se va forma și se va îngroșa, de la un an la altul, acel corp de tehnicieni cu calificare superioară, universitară, fapt care, împlinind o necesitate culturală de ordin general, va conferi totodată profesunii de bibliotecar un binemeritat prestigiu. Pregătirea cu dublu profil, aceea de *bibliotecar—bibliograf*, deschide, pentru viitorul absolvent, și perspectiva cercetării științifice. Munca de organizare, custodie sau conducere, mai cu seamă în unitățile mari și cu fonduri de documentare în diversele ramuri ale științei, implică și prezența cercetătorului, a specialistului în domeniul bibliografiei generale sau speciale.

La întocmirea planului de învățămînt pentru secția de biblioteconomie, Ministerul Învățămîntului a avut în vedere, pe lângă pregătirea politică și ideologică la nivelul corespunzător tuturor institutelor de învățămînt superior, o cuprindere cît mai bogată a disciplinelor aferente specialității

precum și asigurarea unui orizont cultural lărgit, pe care însăși natura specialității îl impune.

În perioada celor trei ani de studii, inițierea în problemele fundamentale ale marxism-leninismului se realizează prin predarea cursurilor de Materialism dialectic și istoric, Economie politică și Socialism științific, pe baza programelor folosite și la celelalte secții ale Facultății de filologie.

În ceea ce privește specialitatea, în planul de învățământ figurează, ca discipline de bază, Biblioteconomia și practica în bibliotecă, Bibliologia generală (istoria cărții și a bibliotecii) și Bibliografia. Acestora li se adaugă și câteva discipline auxiliare, unele comune tuturor secțiilor facultății (Activitatea culturală de masă, Metode audio-vizuale), altele întregind cunoștințele cu caracter practic legate de munca bibliotecarului (curs de legătorie, curs de dactilografie).

Un mare număr de ore este afectat activității practice în producție, studenții avînd astfel prilejul să-și formeze deprinderile în marile unități din București, ca Biblioteca Centrală de Stat, Biblioteca Academiei R.P.R., Biblioteca Centrală Universitară ș.a. Excursia științifică, prevăzută chiar pentru anul I de studii, dă posibilitate studenților să cunoască, în același timp, și alte biblioteci importante din țară. Locul central pe care-l ocupă, în planul de învățământ, practica în producție, cunoașterea directă a vieții bibliotecilor, constituie, pentru viitorul absolvent temeiul rezolvării cu ușurință, din primele zile, a tuturor problemelor ce-l vor întîmpina la locul său de muncă.

Mînuind, cercetînd și difuzînd cărți cu conținut atît de variat, fiind pus în situația să indice solicitanților surse bibliografice din toate ramurile științei, tehnicii și artei, bibliotecarului i se cere un vast cîmp de cunoștințe generale. A cunoaște istoria cărții înseamnă, în fond, a cunoaște istoria omenirii și a culturii. De aceea planul de învățământ al secției de biblioteconomie include predarea unor cursuri de cultură generală care să răspundă, și sub acest aspect, bunei pregătiri a bibliotecarului-bibliograf. În cadrul acestor cursuri se predau noțiunile de istorie și literatură universală, de istorie a științei și tehnicii.

Factul că activitatea din bibliotecă are raporturi atît de strînse cu școala,

dacă nu, de cele mai multe ori, desfășurîndu-se într-o unitate școlară, ea reprezintă chiar o latură a procesului de învățămînt, faptul acesta, spuneam, determină o foarte apropiată pregătire a bibliotecarului de pregătirea profesorului, în special a profesorului de limbă și literatură. Ca atare, studenții secției de biblioteconomie urmează, la rîndu-le, cursuri de pedagogie și psihologie, de literatură pentru copii, de limba romînă contemporană și istoria literaturii romîne, de teorie, compunere și analiză literară, după cum au obligația să studieze, la alegere, una din limbile moderne (rusă, franceză, engleză sau germană).

Deși înființarea secției de biblioteconomie s-a petrecut nu cu mult înainte de data ținerii concursului de admitere în învățămîntul superior — ceea ce a împiedicat o publicitate mai extinsă și de mai lungă durată — afluența a fost totuși remarcabilă: peste 350 de tineri, prin înscrierea și participarea lor la concurs, și-au manifestat dorința de a deveni studenți ai acestei secții. Dar nu numai atît. Trebuie să menționăm, de asemenea, — lucru și mai îmbucurător — că, printre candidații reușiți, mulți au obținut medii foarte bune și bune. Rezultatele concursului de admitere au putut fi verificate în cele trei luni care au trecut de la începutul anului universitar. În marea lor majoritate, studenții au frecventat cu un viu interes cursurile și seminariile, dovedind rîvnă pentru studiu și dragoste pentru profesiunea aleasă. Sîntem încredințați că aceste constatări le vom putea reedita, și mai concludent, cu prilejul sesiunii de examene.

Cu aceeași încredere socotim că putem privi și dezvoltarea viitoare a secției de biblioteconomie. Factul că, de la cea dintîi convocare, a răspuns un număr însemnat de tineri ne îndrituiește să așteptăm, de la anii ce vor urma, serii de candidați cu o pregătire din ce în ce mai bună și cu o convingere din ce în ce mai deplină că bibliotecarul, prin rolul său de activist în primele rînduri ale frontului cultural, are de îndeplinit una din înaltele misiuni angajate în procesul de desăvîrșire a construcției socialiste.

Conf. univ. AL. BISTRIȚEANU

STIMULAREA INTERESULUI COPIILOR PENTRU LITERATURA TEHNICO-ȘTIINȚIFICĂ

Ca de obicei, cu o oră înainte de începerea cursurilor la ciclul II, în bibliotecă era mare agitație. În fața raftului tematic „Prin știință la adevăr“ un grup de cititori discutau cu aprindere. Erau elevii Iolanda Dăduianu, Aurel Aronescu din clasa a VII-a, Paul Bădulescu, Anatolie Moroz, Cristian Scăueru din clasa a VI-a și mulți alți colegi de ai lor. Nu era pentru prima oară că în fața rafturilor se înfiripa o asemenea discuție. M-am apropiat să văd despre ce era vorba.

— „Voi știți ce este anul-lumină și care sînt distanțele stelare?“ — se adresa un copil celor din jur. „Uite aici în raft este cartea Cîte stele sînt pe cer de I. M. Ștefan care explică foarte bine acest lucru. Eu am citit-o și am reținut că anul-lumină este distanța pe care o străbate o rază de lumină într-un an. Gîndiți-vă că de la noi pînă la marea galaxie din constelația Andromeda, „vecina“ noastră în Cosmos, raza de lumină străbate o distanță de 1.750.000 ani-lumină.“

— „Mie mi-a dat tovarășa bibliotecară cartea Călătorie în cer de Radu Nor — interveni un alt copil — și acolo am citit că datorită mijloacelor actuale de cercetare s-au putut determina distanțe de peste 500 000 000 ani-lumină între galaxii.“

Unii din grupul de elevi care participau la această discuție, nu citiseră cărțile amintite. Cele spuse de colegii lor trezise interesul pentru lectura acestor cărți, care au și fost împrumutate imediat. Cu acest prilej le-am recomandat și alte cărți care să completeze cunoștințele despre distanțele interplanetare, ca de exemplu Despre distanțele cerești de Gh. Petrescu, Spre alte planete de G. Klusanțev, Cîteva cunoștințe despre Univers de I. Dima, Pilotul navei stelare de P. Reabcikov.

Am redat discuția pentru a exemplifica interesul copiilor pentru literatura științifică. Ea însă, se repetă zilnic în biblioteca noastră (Biblioteca Școlii de 8 ani nr. 52 din Capitală). Dar întimplarea relatată mai arată ceva. Cînd copiii au prilejul de a cerceta îndeaproape cărțile — în condițiile accesului liber la raft — ei singuri devin propagandiști ai cărții și aria lor de interese, curiozitatea lor pentru o lectură variată, crește.

În general, particip la discuțiile care au loc între cititorii mei și caut să-i antrenez să vorbească cît mai amănunțit despre lectura lor. Este și un mijloc de verificare a felului cum au înțeles cele citite. Cînd e cazul, intervin pentru a clarifica unele nelămuriri pe care le au cititorii și explic noțiunile mai grele.

Interesul copiilor pentru cunoștințele tehnico-științifice se oglindește și în circulația tot mai intensă a fondului de cărți de popularizare a științei.

Biblioteca noastră are un fond de peste 7 000 de volume. Din acestea aproximativ 800 sînt cărți din colecțiile „Să știm“ (pentru cititorii mai mici), „Știința învinge“, „Mari descoperiri“, „Cunoștințe folositoare“, „Miini îndemînatice“, „În ajutorul activității practice a pionierilor și școlărilor“ (pentru cititorii din clasele mai mari). Acest fond este întregit și cu reviste din popularizarea științei.

Mă preocup în permanență să familiarizez copiii cu această literatură, recomandînd cărțile potrivit vârstei și capacității lor de înțelegere. Pentru ușurarea orientării copiilor în alegerea cărților fondul tehnico-științific (grupele 5 și 6) este aranjat pe subdiviziunile: matematică, astronomie, zoologie, fizică, chimie, geologie, botanică. În apropiere am așezat și cărțile din grupa 2 (Ateism).

Intocmesc și planuri de lectură pe teme tehnico-științifice care sînt bine primite de copii. Folosind planurile de lectură ei se obișnuiesc de mici cu o lectură organizată, care îi ajută la completarea cunoștințelor însușite în școală. Menționez dintre planurile pe teme științifice: În lumea științei și tehnicei, Cu marii descoperitori pe toate meridianele, Spre alte planete. Ele cuprind un număr mic de cărți recomandate și sînt însoțite de ilustrații, viu colorate. La realizarea acestor ilustrații am antrenat pe copiii talentați la desen. Eu le dau mai întîi să citească cărțile pentru ca desenele să fie cît mai apropiate de conținutul cărților. Prezentate sub forma unor albume, avînd și ilustrații bogate, planurile de lectură sînt atractive iar copiii s-au obișnuit să le consulte cînd vin în bibliotecă.

Manifestările de masă îmi oferă un mijloc viu și atractiv în popularizarea cărților din acest domeniu, care, indiscutabil, se asimilează mai greu decît literatura beletristică. Reușita acestor acțiuni depinde de exigența în alegerea tematicelor și forma de prezentare. De cele mai multe ori alegem cărți care pot fi prezentate sub formă dramatizată, rolurile fiind interpretate chiar de cititorii bibliotecii. Cînd temele se pretează, acțiunile se fac pe un fond muzical.

Fără a-mi face din aceasta un merit deosebit, apreciez că una din cele mai bune acțiuni pe care am organizat în acest an este Călătoria în Cosmos.

Pregătirile au durat mai mult de o lună, în acest timp au fost puse la punct cele mai mici amănunte: popularizarea din timp a cărților prin panouri și lecturi individuale, confecționarea decorurilor, dramatizarea unor fragmente din cărțile Drumul spre Cosmos de Iuri Gagarin, 700.000 kilometri în Cosmos, Aelita de A. Tolstoi, Țara norilor purpurii de N. Strugațki și altele. Am confecționat și un panou al sistemului planetar. Pe panou au fost decupate ferestre, în dreptul soarelui și fiecărei planete.

La toate aceste pregătiri am fost ajutată de micii mei colaboratori din colectivul obștesc al bibliotecii. S-a muncit cu deosebit interes pentru reușita acestei „călătorii”. În ziua mult așteptată fiecare din noi avea emoții...

Prezentatorul a vorbit cu însuflețire despre eroicii constructori ai comunismului — oamenii sovietici — care au condus, calculat și efectuat epocalele zboruri ale omului în Cosmos. Un alt elev, îmbrăcat în costum de cosmonaut, a citit un fragment din cartea Drumul spre Cosmos, în timp ce, transmise pe înregistrări pe discuri, se auzea vocea lui Iuri Gagarin și cîntecul lui preferat „Valurile Amurului”.

În sală, micii auditori erau vădit impresionați. Ei erau numai ochi și urechi. Fiecare cuvînt rostit de interpreții care se perindau prin fața spectatorilor, era ascultat cu deosebită atenție și interes. Popasul pe planetă a fost însoțit de discuții. Cei care citiseră cărțile prezentate au completat și cu cunoștințele lor tot ce știau despre soare, planete.

A fost cu adevărat o reușită manifestare de masă și fapt îmbucurător că ea a trezit interesul întregii noastre școli. Ulterior a trebuit s-o mai organizăm de două ori pentru a putea participa și alți copii. Succesul ne-a dat un nou încredere în muncă. În prezent pregătim o „paradă a cărții” care se va intitula Din lumea minunată a științei și tehnicei.

Activitatea de propagandă a cunoștințelor tehnico-științifice în rîndul elevilor din școala noastră ar da desigur rezultate și mai bune, dacă în această muncă biblioteca ar fi sprijinită mai intens de tovarășii profesori și învățători, mai ales de către cei de specialitate. Fără îndoială că și biblioteca trebuie să solicite acei sprijin, care va contribui la stimularea interesului micilor cititori pentru literatura tehnico-științifică.

EUGENIA POPOVICI

Vă prezentăm

Vă recomandăm

CE SĂ CITESC

— SEARĂ LITERARĂ —

Indicații metodice:

Discuțiile cu croii cărții sînt folosite deseori de bibliotecari în scopul popularizării literaturii. Acesta este și rostul serii literare pe care v-o prezentăm în paginile revistei noastre. Înmanunchiînd cîteva titluri din domeniul diferite ale literaturii, acest text vă va ajuta să organizați o manifestare atractivă și instructivă. Acelor bibliotecari care vor să popularizeze ultimele apariții editoriale sau să înlocuiască unele titluri deacum prea cunoscute de cititori, le recomandăm să-și adapteze seara literară la condițiile specifice localității, operînd modificările cerute de schimbarea personajului. Pentru reușita manifestării vă dăm și cîteva indicații de decor.

Decorul: O masă, un scaun, un raft cu cărți, o ușă. Eventual tocul ușii poate să fie astfel fixat în podeaua scenei, încît personajele care intră să fie văzute din sală chiar înainte de a fi ajuns să o deschidă.

TINĂRUL COLECTIVIST (*Stă în picioare, în fața raftului cu cărți și caută un volum*): Ce să citesc? Vreau o carte bună și bibliotecara m-a lăsat aici să mi-o caut singur. (*Către public*). De obicei stă lingă mine și-mi mai dă cîte un sfat. Acum văd că s-a dus în sală și mă urmărește cum mă descurc. Ia să vedem ce-i în raftul de aici. Ce de cărți!... Pe care s-o iau? (*Ia o carte, răsfoiește cîteva file, o pune la loc, ia alta și cînd să se așeze la masă să o citească, intră pe ușă grăbit Papa Leon*).

PAPA LEON (*colectivist în vîrstă, Are mustași mari și căciulă tușuiată de miel*): Nu, n-o citi pe aia. (*Tinărul se uită la el uimit*). Pe asta s-o iei. (*Papa Leon se duce direct la raft și ia de acolo volumul de nișele al lui Fănuș Neagu DINCOLO DE NISIPURI*). O vezi, e scrisă de nepotul meu, Fănuș Neagu, care ține orcionul popîndău pe hîrtie și-l face cu ou și cu oțet pe cine vrea el. Află că l-am scos din inima mea, fiindcă m-a făcut de rîsul lumii, mi-a zis în carte pe porcăi.

TINĂRUL COLECTIVIST: Dar cine ești?

PAPA LEON: Na mă ști? Cum asta? Păi n-ai citit pînă acum DINCOLO DE NISIPURI? Halal cititor. Ei atunci o să-ți citesc eu povestea și o să vezi ce înseamnă „Om rău“.

TINĂRUL COLECTIVIST: Nu înțeleg nimic. Cum te cheamă? De unde ai venit?

PAPA LEON: Cum mă cheamă, zici? (*Răspicit*). Papa Leon. Așa m-a poreclit blestematul de Gogodita care vinde la M.A.T., așa-mi zice și nepotu-meu aici în carte. De unde viu? Din Bărăgan. E mare Bărăganul! Este. Ei, dar ce-are a face. Mai bine ascultă aici ce-nșiră nepotu-meu în carte.

TINĂRUL COLECTIVIST: Ascult.

PAPA LEON (*Citește povestirea OM RAU — pag. 19 de la „Ai uitat că eu te-am învățat să-i tai coada cînelui vostru...” pînă la sfîrșit — pag. 24 —, după care i se adresează tinărului*): Și tu, dacă ai vre-un necaz pe suflet, spune-mi-l că tot nepotu-meu țil descurcă. Are un condei pus să facă dreptate. Auzi?

TINĂRUL COLECTIVIST: Aud și-ți mulțumesc.

PAPA LEON (*Ii dă cartea*): Pune-o tu pe masă că eu îs grăbit. E ora cînd dau mîncare vacilor.

TINĂRUL COLECTIVIST. (*rîzînd*): Ceapă?

PAPA LEON (*din ușă*): Du-te la cursuri și-nvată, băiete. De două ori învăț. Și ce mîmînceă vaea și cum să vorbești cu un bătrîn... (*Iese grăbit*).

TINĂRUL COLECTIVIST: Mi-a zis-o bătrînul! Și are dreptate. Cum să hrănești vacile înveți din carte. Dar cum să te porți cu oamenii bătrîni?

LISAVETA DAMIAN (*Apare în uşă şi în timp ce înaintează spre masă îşi dă jos broboada de pe cap. E o colectivistă frumoasă, de aproape 40 de ani, bineleagată şi cu o cochetărie naturală*): Nu numai cu bătrâni, flăcăule. Cu toţi oamenii trebuie să ştii să te porţi.

TINĂRUL COLECTIVIST (*intorcându-se spre public*): Dar asta cine o mai fi? N-o cunosc.

LISAVETA DAMIAN (*tot spre public*): Şi se pretinde cititor fruntaş. (*Ia din raft romanul lui Şerban Nedelcu DRUM DESCHIS.*) Dar pe asta îl cunoşti?

TINĂRUL COLECTIVIST: Am auzit de el. Nu l-am citit încă.

LISAVETA DAMIAN: Te văd singur. Hai să-ţi citească eu ce-am spus la şedinţa aia de partid de la noi din Ştefăneşti, când intrigantul de Trandafir voia să-l compromită pe bărbatu-meu Ion Damian şi când credea că eu, Lisaveta, fiind supărată pe Ion, o să-i cînt în strună. Dar ce, eu pe gospodărie eram supărată? Ion e preşedinte destoinic şi duce bine carul colectivului. Ce a fost între el şi mine, asta e altă poveste. Nu le amestecăm. Dar, stai să vezi. (*Vrea să citească*).

TINĂRUL COLECTIVIST (*Îi ia cartea*): Şi unde zici că s-au petrecut toate acestea? La Ştefăneşti? Şi le-a descris scriitorul Şerban Nedelcu în romanul DRUM DESCHIS?

LISAVETA DAMIAN (*Îi ia cartea înapoi*): Intocmai. Ascultă. (*Citeşte numai pasajele care-i revin ei de la pag. 224 rîndul 19 pînă la pag. 228 rîndul 3 — ediţia I-a — şi de la pag. 236 rîndul 32, pînă la pag. 240 rîndul 33 — ediţia a II-a — adresîndu-se parcă celor ce se aflau atunci în şedinţă. Cînd termină se întoarce spre tînăr*). Şi dacă vrei să afli mai multe, cartea e-aici, citeşte-o. (*Dă să plece*).

TINĂRUL COLECTIVIST: Incotro?

LISAVETA DAMIAN: Am copii. Mă duc să le pregătesc de cină. (*Iese*).

TINĂRUL COLECTIVIST: Cit vezi tot mai mult înveşi. Şi viaţa asta nouă pe care o trăim are puterea minunată să scoată din oameni comori pe care altădată nu le bănuiam. Ce femeie minunată e Lisaveta. Şi cit de obiectivă. Chiar dacă-i supărată pe Ion, tot îl apără. Fiindcă prin el apără gospodăria. Frumos. Foarte frumos. Cînd stai să te gîndeşti, multe lucruri noi poţi afla din orice loc te-ai opri în ţara noastră... Oare prin alte părţi cum o fi?

REPORTERUL (*Apare în uşă îmbrăcat cu balonseide, bace şi are în mînă o ruliză*): Să-ţi povestesc eu. Tocmai mă întorc dintr-o ţară foarte îndepărtată.

TINĂRUL COLECTIVIST: De unde?

REPORTERUL: De-acolo de unde „Bate tam-tam-ul pe Niger“.

TINĂRUL COLECTIVIST (*cauînd în raft*): Să vedem (*Ia cartea şi-i citeşte coperta*): BATE TAM-TAM-UL PE NIGER de Eugen Pop.

REPORTERUL: Asta e. (*Ia cartea, o răsfoieşte şi se opreşte la un pasaj*). Să vezi acolo, în tînăra Republică Mali, din inima fierbinte a continentului african, cum se trezeşte poporul la o nouă viaţă. Cîtu umbli tot mai multe vezi. Ascultă discuţia mea cu un copil malian. (*Citeşte capitolul „Cel mai grozav marabu“ de la pag. 126 la pag. 131. Apoi către tînărul colectivist*). Nu-i aşa că e interesant?

TINĂRUL COLECTIVIST: Foarte interesant. Mai citeşte-mi.

REPORTERUL (*Îi dă cartea*): E tîrziu. După atîta drum, vreau să ajung şi eu acasă. O să ti-o dea bibliotecara şi citeşti singur, diseară. (*Iese*).

TINĂRUL COLECTIVIST: Să umbli de-a lungul şi de-a latul pămîntului şi să afli cum trăiesc fel de fel de oameni. Să umbli printre stele şi să afli dacă sînt şi pe acolo oameni. Ei, dac-ai putea umbli, ca pe uliţa noastră, şi în trecut şi în viitor să afli totul, totul.

VOCEA SCRITORULUI DIN ANUL 50.000 (*Se aude din spatele raftului*): Setea asta a cunoaşterii e veche, veche cît lumea şi nu se termină niciodată.

TINĂRUL COLECTIVIST (*Se uită la uşă, apoi în sală, apoi în stînga, în dreapta, sus*): De unde vorbeşti? Cine eşti?

VOCEA: Trăiesc în anul 50.000. Sînt scriitor. Mă află printre cărţile tale.

TINĂRUL COLECTIVIST (*Caută în raft*): Unde să te caut?

VOCEA: În romanul ştiinţifico-fantastic al lui Sergiu Fărcăşan O IUBIRE DIN ANUL 41.042.

TINĂRUL COLECTIVIST (*Ia cartea*): Te-am găsit.

VOCEA: Vezi, eu trăiesc în anul 50.000 şi îmi cer iertare pentru vina că, în loc să scriu despre lumea mea, mă ocup de trecut. Dar vremurile petrecute cu aproape 9000 de ani în urmă, cînd oamenii treceau rar de vîrsta de 400 de ani, cînd pierduseră somnul şi pentru a ajunge de la o planetă la alta mai foloseau rachetele, au un fior poetic. Şi de aceea scriu

despre acele vremi. Am pus în text unitățile antice de măsură — ani, zile, ore etc. — și alte cuvinte vechi, deși ele, încă din perioada descrisă, ieșiseră din uzul curent; dar am încercat astfel să dau povestirii mele un parfum arhaic.

TINĂRUL COLECTIVIST: Spune, spune, e pasionant.

VOCEA: Îți spun doar începutul. Restul îl vei afla singur, din carte. (*Citește capitolul I de la pag. 7 la pag. 12*).

TINĂRUL COLECTIVIST: Mulțumesc. (*Pe ușă intră în grabă o studentă. Poartă ochelari. Așază pe masă o servietă din care scoate o broșură și ziarul „Știința”*).

STUDENTA: Ai văzut? (*Îi arată ziarul*). La O.N.U. se discută schimbarea calendarului gregorian.

TINĂRUL COLECTIVIST: Am citit. Mai de mult.

STUDENTA: Bine, bine. Dar cunoști „Povestea calendarului” și de unde începe ea? Iată ce scrie în broșura aceasta intitulată *POVESTEA CALENDARULUI* (*Citește capitolul „De unde începe povestea calendarului” de la pag. 8 la pag. 13*).

TINĂRUL COLECTIVIST: Extraordinar.

STUDENTA (*Îi dă broșura*): Studiaz-o. Poate să-ți folosească.

TINĂRUL COLECTIVIST: La ce?

STUDENTA: La îmbogățirea culturii tale. (*Iese*).

TINĂRUL COLECTIVIST (*privind maldărul de cărți care s-au adunat pe masă*): Frumos, n-am ce zice. Eu căutam o singură carte și am acum o întreagă bibliotecă.

(*În ușă apar o femeie și-un bărbat. Sînt brigadierii gospodăriei și tocmai se întorc de la o lecție predată la învățămîntul agrozootehnic*).

BRIGADIERA: Vad că ți-ai ales o grămadă de cărți: de literatură beletristică, științifică. E bine că la vârsta ta te interesează atîtea lucruri. Dar te întreb eu: cărțile agrozootehnice unde sînt?

TINĂRUL COLECTIVIST: Păi merg la cursurile agrotehnice, am manual așa că...

BRIGADIERUL: Asta-i foarte bine. Așa-ți însușești bazele agrotehnicii. Dar te poți mulțumi cu atîta? Cunoștințele dobîndite la lecții trebuie adîncite, îmbogățite. Și cine să te ajute la treaba asta dacă nu broșurile agrotehnice?

TINĂRUL COLECTIVIST: Aveți dreptate. Ce-aș putea să citeșc?

BRIGADIERA: Uite îți recomand eu ceva. Dar mai întîi să-ți citeșc ce spune Gheorghe Stoica, președintele gospodăriei agricole colective „Nicolae Bălcescu” din comuna Cîrja, regiunea Iași, despre *Experiența noastră în obținerea de producții sporite la floarea-soarelui*.

TINĂRUL COLECTIVIST: Bine, citeșc.

BRIGADIERA (*citește capitolul „Cite ceva despre organizarea muncii” de la pag. 6 la pag. 7*).

BRIGADIERUL: Acum e rîndul meu. Cunoști broșura *Cum putem obține recolte bogate de porumb boabe în culturi neirigate?*

TINĂRUL COLECTIVIST: Am văzut-o la bibliotecă.

BRIGADIERUL: Hai să-ți citeșc „De ce sămînța hibridă este mai bună”. (*Citește de la pag. 7 la pag. 8*).

TINĂRUL COLECTIVIST: Își mulțumesc și ție. (*Pune și această ultimă broșură pe masă. Apoi se adresează brigadierei și brigadierului care au ajuns la ușă*). Plecați și voi? La revedere. (*Cei doi ies*). Am rămas din nou singur, cu cărțile mele.

VOCEA SCRIITORULUI DIN ANUL 50.000: Cu cărțile nu ești niciodată singur.

TINĂRUL COLECTIVIST: Intr-adevăr. Niciodată. (*către public*). Nu-î așa, tovarăși? (*Privind maldărul de cărți de pe masă*). Acum, totuși vă rog să-mi răspundeți: Ce să citeșc?

BIBLIOTECARA: (*Vine pe scenă din sală*): Ce să citești? Nimic mai simplu. Cărțile le-ai ales. Ți-ai făcut, cum s-ar spune, un plan de lectură. Acum nu-ți mai rămîne decît să le iei pe rînd și să le citești. După ce ai terminat lectura lor o să discutăm împreună și-ai să-ți adevătuiești un nou plan. Deocamdată îți urez lectură plăcută.

GALILEI — TITAN AL CUNOAȘTERII

TEXT PENTRU O MANIFESTARE DE MASĂ CU PRILEJUL ANIVERSĂRII
A 400 DE ANI DE LA NAȘTERE

MOTTO : „...a fost cea mai mare răsturnare progresistă din câte trăise omenirea pînă atunci, o epocă care avea nevoie de titani și care a creat titani, titani ca gîndire, pasiune și caracter, ca multilateralitate și erudiție”.

FR. ENGELS

Anul acesta, la 15 februarie, se împlinesc 400 de ani de la nașterea unuia dintre cele mai mari genii ale omenirii, ilustrul fiu al Italiei, Galileo Galilei. Pentru a-i sesiza personalitatea, trebuie mai întîi să încercăm a-i contura vremea, acea „epocă care avea nevoie de titani”. Este o epocă în care omenirea își manifestă intens setea de viață, o eră care deschide drumuri noi în știință și tehnică, renăscînd după îndelungata perioadă de întineric și stagnare a Evului Mediu. La baza acestei orientări înnoitoare stătea lupta dintre burghezia orășenească în ascensiune și nobilimea feudală aliată cu biserica, dintre știința creatoare pe care o făureau cei mai înaintați oameni ai vremii și dictatura spirituală a papei, susținător al dogmelor biblice, ca și al vorbăriei goale și întortochiate a scolasticii.

Magistrala caracterizare pe care Friedrich Engels o dă acestui moment de cotitură a istoriei omenirii într-o lucrare a sa, aruncă o lumină vie asupra veacului care a dat lumii pe Galileo (Se va citi din: Marx-Engels OPERE ALESE în două volume, vol. II, ed. a II-a, Buc., E.S.P.L.P., 1955, de la pag. 59, rîndul 1, cuv. „Studiul...” și pînă la pag. 61, rîndul 2 de jos, cuv. „plecare”).

★

Galileo Galilei, al cărui glas puternic a răsunat și el la această răscruce de veacuri, se naște la Pisa, oraș important al micului dar bogatului stat Toscana, într-o vreme de înflorire a meșteșugurilor și comerțului, a artelor și literaturii. Familia lui era cunoscută aici încă din secolul al XIII-lea, deoarece jucase un rol de seamă în viața socială și artistică.

Iată cîteva date interesante despre familia sa, extrase din lucrarea acad. Ștefan Bălan, publicată în 1963 sub titlul *Și totuși... se mișcă*. (Se va citi

din: Bălan, Șt. ȘI TOTUȘI... SE MIȘCĂ. Buc., Editura științifică, 1963, de la pag. 22, rîndul 9, cuv. „Tatăl...” și pînă la pag. 23, rîndul 8, cuv. „...muzică”).

Primii zece ani ai vieții, Galilei și-i petrece la Pisa, orașul cu străzi înguste, cu grădini multe și cu vestitul turn înclinat, unde cele dintîi cunoștințe le dobîndește chiar de la tatăl său. Astfel i se întipăresc în minte noțiuni de matematică, fizică și astronomie, învață să tîlmăcească texte grecești și latinești care îi deschid perspective cu totul noi. La început, artele — literatura, muzica și desenul —, par chiar să îl atragă mai mult decît științele (nici mai tîrziu nu va uita de preocupările artistice).

După un scurt stagiu la mănăstirea Sancta Maria din Vallombroso, unde se perfecționează în studiul limbilor clasice, Galileo Galilei este înscris la 5 septembrie 1581 la Universitatea din Pisa, pentru a urma medicina și filozofia. Studiile acestea nu-l atrag, căci erau predate după vechi metode scolastice. Ajunge chiar, din această pricină, la ciocniri destul de violente cu profesorii săi. După el, cunoașterea naturii trebuie condusă în spirit creator. În acest sens, el avea să scrie mai tîrziu cuvintele, de o mare îndrăzneală: „Mi se pare că în discuția problemelor naturii n-ar trebui luată ca punct de plecare autoritatea textelor Sfintei Scripturi, ci experiența prin simțuri și demonstrațiile necesare”. Galilei spunea că vrea să citească în natură, ca într-o carte deschisă.

Student la Pisa fiind, se simte tot mai mult atras spre matematică și fizică, de care începe să se ocupe intens. Se pare chiar că, observînd frumosul candelabru suspendat de cupola catedralei din Pisa, el descoperă isocronismul micilor oscilații ale unui pendul, stabilind legea izocronismului... cu ajutorul bătailor pulsului.

După patru ani de studiu al medicinei, pe care nu ajunge să îl termine, pleacă la Florența, unde de altfel se mutase și familia sa, dedicîndu-se cu pasiune fizicii și matematicii. În 1586, cînd Galileo împlinea 22 de ani, apare prima sa operă în limba italiană, care consemna inventarea de către tînarul savant a *balanței hidrostactice*, și cu-

prinde teze importante ale teoriei acestei balanțe. Tot din această perioadă datează studiile sale asupra centrului de greutate la corpurile solide și asupra mișcării unor corpuri în legătură cu poziția centrului de greutate.

Aceste lucrări, astăzi celebre, nu i-au adus însă glorie și bunăstare, deși intră în corespondență cu o serie de mari savanți ai vremii și este apreciat de ei. De remarcat că din această epocă datează contactul său cu lucrările lui Copernic, care îi vor spori an de an îndoielile asupra concepției lui Ptolomeu, îmbrățișată de biserică.

În sfârșit, în 1589, când Galilei are 25 de ani, este numit profesor la Universitatea din Pisa, la o catedră secundară de geometrie și astronomie.

O nouă serie de cercetări științifice, de cea mai mare însemnătate, vin să încoroneze aci activitatea învățatului — mai ales în problemele mișcării și ale căderii corpurilor. Acum apare vestita lucrare *De motu* (*Despre mișcare*), în care Galilei demonstrează că toate corpurile cad spre pământ de la aceeași înălțime cu aceeași viteză (în vid, bineînțeles), iar viteza căderii nu este constantă, ci crește cu timpul. Tratând problema mișcării pe un plan înclinat, Galilei se ocupă pentru prima dată de ceea ce va formula în lucrări ulterioare cu toată limpezimea: principiul inerției. Aceasta reprezintă o nouă înțelegere a mișcării și repaosului, o contribuție capitală la progresul mecanicii.

Întrucît tezele sale stîrnesc nedumeriri și controverse, marele învățat, efectuează experiențe celebre pentru a le demonstra. Astfel, lasă să cadă, din vârful turnului înclinat din Pisa trei sfere, diferite ca mărime și greutate. Timpul de cădere, măsurat cu clepsidrele, se dovedește egal pentru toate. Adepții scolasticii obiectează, argumentînd că nicăieri în lucrările lui Aristotel nu se regăsesc ideile formulate de Galilei. Majoritatea învățaților sînt însă de partea tînrului savant și el își dezvoltă an de an tezele științifice revoluționare, care îi vor permite să realizeze *marele salt de la statică la dinamică*.

La Pisa, Galilei primea o retribuție de mizerie și de aceea acceptă bucuros chemarea de a deveni profesor la Universitatea din Padova, în puternica republică a Veneției. Aci el ține, la 13 decembrie 1592, prima lui prelegere, pe cînd nu avea decît 28 de ani.

Interesul stîrnit de cursul său, presărat întotdeauna cu idei înnoitoare și expus într-o formă vie, din care nu lipseau anecdotele și glumele, face ca auditoriul să atingă uneori 2000 de persoane!

La Padova efectuează importante cercetări asupra mașinilor, rezistenței materialelor, magneților — adîncindu-și și totodată studiile anterioare dedicate căderii corpurilor, inerției, echilibrului și altor probleme, formulînd principii și teze care au intrat în istoria științei.

O concluzie importantă la care ajunge, este așa-zisul „principiu al relativității”. Mișcarea corpurilor din lăuntrul unui sistem considerat, aflat în mișcare rectilinie și uniformă sau aflat în repaos, nu este influențată de mișcarea sistemului (de exemplu, procesele ce se produc cu obiectele aflate într-o corabie nu sînt influențate de deplasarea corabiei). Acest principiu va fi folosit, ca punct de pornire, la începutul secolului nostru, de mecanica relativistă, creată de Albert Einstein.

Totodată, învățatul concepe „termoscopul”, precursor al termometrului, apoi o mașină pentru ridicat apa necesară irigațiilor, în sfîrșit „compasul geometric și militar” — strămoșul riglei de calcul.

Tot în această perioadă, se conturează și concepția filozofică a lui Galilei. El considera că materia are o existență obiectivă și eternă, sublinia însemnătatea stabilirii cauzelor fenomenelor, socotea indispensabil experimentul pentru verificarea concluziilor științifice. Pe drept cuvînt, marele fizician este considerat ca unul dintre întemeietorii științei experimentale moderne.

Ca reprezentant al materialismului mecanicist, Galilei încerca însă să reducă toate fenomenele și procesele din natură la fenomene și procese mecanice. Pentru vremea sa, această concepție, deși limitată, reprezenta un moment progresist în lupta ce se dădea pentru victoria adevărului științific, împotriva dogmelor bisericesti.

În acești ani, disputa tot mai ascuțită dintre geocentrism și heliocentrism îi inspiră lui Galilei o pasiune crescîndă pentru astronomie. Și cum nu vrea să creadă în argumentele scolasticii, preferînd mărtuniile ochilor săi, construiește în anul 1609 prima lunetă astronomică, mult perfecționată față de ochenele care, cu puțini ani înain-

te, începuseră să fie folosite în Olanda pentru observații maritime. Tubul de carton cu două lentile odată îndreptat de Galilei spre cer, „apropie“ dintr-odată Cosmosul de observatorul pămîntean și în felul acesta săvîrșește o adevărată revoluție în astronomie.

În numai cîțiva ani, grație lunetei astronomice, învățatul descoperă relieful lunar, petele solare, principalii sateliți ai lui Jupiter (a căror existență dovedea că Soarele nu este singurul centru de mișcare în Univers), forma ciudată a lui Saturn, fazele planetei Venus, structura stelară a Căii Lactee etc.

Reprezentanții bisericii sînt profund nemulțumiți că dogmele despre „inalterabilitatea“ cerului — socotit lăcaș al divinității, despre „perfectiunea“ corpurilor cerești sînt infirmate. Se aud chiar voci care proclamă luneta „o unealtă demonică“. Oamenii de știință însă sărbătoresc triumful noilor descoperiri. „Galilae, vicisti!“ (Galilei, ai învins!) — îi scrie Kepler — un alt gigant, pe care civilizația îl va consemna ca „legiuitorul cerului“. Cu prudență, dar și cu fermitate, Galilei afirmă superioritatea cunoașterii științifice asupra textelor scripturii. Iată ce citim într-o scrisoare a sa: (*Se va citi din*: BRUNO, GALILEI, CAMPANELLA. Buc., Editura de Stat, 1951, de la pag. 86, rîndul 31, cuv. „De asemenea...“ și pînă la pag. 87, rîndul 16, cuv. „...natură“).

În vara anului 1610, Galileo Galilei părăsește Padova. El devine „prim matematic și filozof“ al marelui Duce de Toscana și „matematic“ al Universității din Pisa. Un an mai tîrziu, la Roma, papa însuși îl primește în audiență și este numit membru al Academiei dei Lincei. Galilei vorbește tuturor despre descoperirile sale, critică acele idei pe care le consideră învechite din concepția lui Aristotel, proclamă dreptul științei de a cunoaște lumea și legile ei.

Nemulțumirea cercurilor religioase se accentuează tot mai mult. Pînă unde va merge Galilei cu afirmațiile lui? „Sfîntul Oficiu al Inchiziției“ începe să strîngă mărturii împotriva acestui spirit răzvrătit și ele se acumulează an de an, pregătind dosarul faimoaselor procese galileene.

Și iată că, în 1615, lupta se dă pe față. Inchiziția hotărăște să examineze „rătăcirile“ lui Copernic și Galilei, iar în 1616, „Congresul general al sfintei

inchiziției“ condamnă, ca fiind eretică, concepția heliocentrică a marelui polonez, ca și pe susținătorii ei. Cardinalul Bellarmino îi pune în vedere lui Galilei să nu mai susțină verbal sau în scris, învățăturile copernicane, în caz contrar urmînd „să se procedeze împotriva sa“. Acceptînd spusele lui Bellarmino, marele învățat italian urmărește să cîștige timp, în așteptarea unor împrejurări mai prielnice.

Întors în Toscana după această primă umilire, Galilei se adîncește în noi studii științifice despre vibrație, propagarea sunetelor, căldură etc. Deși atitudinea inchiziției ar fi trebuit să-l îndemne la prudență, publică o serie de lucrări polemice împotriva lui P. Grassi, teolog din Colegiul Roman, care susținea teze anticopernicane. (*Se va citi din*: Bălan, Ștefan. GALILEO GALILEI. Buc., Editura tehnică, 1957, de la pag. 85, rîndul 5, cuv. „După...“ și pînă la pag. 88, rîndul 10, cuv. „cerul“).

După o întrevvedere (1624) cu noul papă, Urban al VIII-lea, prin care încercase zadarnic să obțină schimbarea atitudinii bisericii față de învățătura copernicană, Galilei se hotărăște să definitiveze și să publice una dintre cele mai importante opere ale sale, faimosul *Dialog despre cele două sisteme principale ale lumii, ptolemeic și copernican*, a cărui primă ediție apare la Florența, în 1632. Cartea, concepută ca un dialog între trei persoane, dezbate probleme de fizică, matematică și astronomie foarte variate, insistînd asupra necesității dovedirii prin experiențe a oricărei afirmații ce se face. Esența lucrării constă însă în demonstrarea inconsistenței teoriei lui Ptolemeu și în apărarea tezelor lui Copernic — desigur într-o formă indirectă și atenuată, care, nădăjduia Galilei, nu va atrage furia bisericii.

(*Să citim un fragment din ea*: Galilei Galileo. DIALOG DESPRE CELE DOUĂ SISTEME PRINCIPALE ALE LUMII, PTOLEMEIC ȘI COPERNICAN. Buc., Editura științifică, 1962, de la pag. 210, rîndul 3 de jos, cuv. „Simplicio...“ și pînă la pag. 212, rîndul 11, cuv. „anuală“).

Cartea, scrisă într-o formă foarte atrăgătoare, cunoaște o răspîndire fulgerătoare în toată Europa. Acest răsunet face ca inchiziția să-i sesizeze pe deplin sensul antidogmatic. Editorul primește ordinul să ardă exemplarele nevîndute și să nu retipărească

volumul, iar în februarie 1633 Galilei este adus la Roma pentru a fi judecat ca eretic. (Se va citi: Bălan, Ștefan. ȘI TOTUȘI... SE MIȘCĂ. Buc., Editura științifică, 1963, de la pag. 7, rîndul 1, cuv. „Două mari nenorociri...“ și pînă la pag. 9, rîndul 1, cuv. „pă-reri“. Apoi de la pag. 14, rîndul 20, cuv. „Și astfel“ și pînă la pag. 15, rîndul 5, cuv. „scolasticii“).

Nu vom insista asupra istoricului celebrului proces, deoarece a fost adesea povestit. Galilei a fost supus de inchiziție la patru „interogatorii riguroase“, dintre care ultimul i s-a luat în sala de tortură. La 22 iunie 1633, învățatul este nevoit să citească, în haină de penitent, într-o biserică din Roma, o abjurare a concepțiilor sale astronomice, iar sentința „Sfîntului Oficiu al Inchiziției“ îl condamnă la detențiune și îi împune practici de pocăință.

După ce este deținut în diverse locuri, i se îngăduie, în 1634, să se întoarcă la vila sa din Arcetri, lângă Florența, unde își trăiește ultimii nouă ani ai vieții, sub supravegherea severă a inchiziției. Cu toate acestea, izbu-tește să creeze una dintre cele mai însemnate opere ale sale, intitulată *Discursuri și demonstrații matematice în jurul a două noi științe legate de mecanică și de mișcările locale* (1638).

Cunoscutul dramaturg Bertold Brecht a conceput astfel un moment al acestei tragice existențe, cînd Galilei este vizitat de un discipol al său: (Se va citi: Brecht Bertold. *Teatru*. Buc., E.S.P.L.A., 1958, de la pag. 222, rîndul 7, cuv. „Andrea“ și pînă la pag. 224, rîndul 21, cuv. „etică“).

În „Discursurile“ sale, problema mișcării corpurilor este ridicată pe treapta cea mai înaltă pe care cunoștințele vremii o făceau cu putință. Să citim și din această lucrare un ultim fragment: (Se va citi din: Galilei, Galileo. *DIALOGURI ASUPRA ȘTIINȚELOR NOI*. Buc., Editura Academiei R.P.R., 1961, de la pag. 265, rîndul 1, cuv. „Sagredo“ și pînă la pag. 266, rîndul 19, cuv. „inexplicabile“).

dul 1, cuv. „Sagredo“ și pînă la pag. 266, rîndul 19, cuv. „inexplicabile“).

Cartea nu apare în Italia, ci în afara patriei lui Galilei, unde savantul izbutise să trimită manuscrisul. Răsunetul ei este tot atît de covârșitor ca și al „Dialogului“.

Vitalitatea fizică a „gigantului“ este aproape complet epuizată. Orb, cu febră permanentă, cu dese slăbiciuni, Galilei înțelege că forțele îl părăsesc pentru totdeauna. Continuă totuși, pînă în ultimele luni ale vieții, să poarte discuții cu fiul său, Vincenzo și cu cîțiva discipoli ai săi, printre care acela ce avea să fie marele Torriceli. Îi place să le repete cele scrise, cu cităva vreme în urmă, într-o misivă către Liceti :

„Sînt sigur că dacă Aristotel s-ar întoarce pe lume, m-ar primi printre adepții săi, în ciuda micilor mele deosebiri... Și cînd Aristotel ar vedea lucrurile noi descoperite cu privire la cer — despre care afirma că este inalterabil și neschimbător, pentru că nici o contradicere nu apăruse pînă atunci — indiscutabil, el, schimbîndu-și părerea, ar spune acum contrariul ; pentru că atunci se spunea că cerul este neschimbător, deoarece nu se observase acolo nici o schimbare, iar acum se spune că cerul este schimbător, deoarece acolo se observă schimbări“.

În toamna anului 1641, boala îl doboară la pat. Se luptă din răsuputeri împotriva răului care-l copleșește, dar zadarnic. În zorii zilei de 8 ianuarie 1642, Galilei se stinge din viață. Un an mai tîrziu, în ianuarie 1643, se naște Isaac Newton. Torța adevărului aprinsă de nemuritorul toscan e dusă astfel mai departe, ca simbol al contînuității și progresului cunoașterii, în marșul ei spre noi și strălucite triumfuri ale rațiunii omenești.

I. M. ȘTEFAN

RECENZII

LUCRĂRI PENTRU SATE

Seria lucrărilor consacrate diferitelor probleme din agricultura socialistă a țării noastre s-a îmbogățit cu noi apariții în Editura politică.

*În miezul activității economice a gospodăriei colective*¹ de Ion Spălățelu, (colecția „Construcția de partid și de stat”) prezintă unele aspecte din experiența comitetului de partid și a organizațiilor de bază din brigăzile gospodăriei agricole colective „Unirea” din comuna Gottlob, raionul Sînnicolau-Mare, regiunea Banat.

În broșură se arată cum organele și organizațiile de partid folosesc numeroase forme și mijloace ale muncii politice și organizatorice în vederea întăririi organizației de partid, a dezvoltării conștiinței socialiste a colectivităților, mobilizării lor în lupta pentru obținerea de producții agricole vegetale și animale cât mai mari, pentru consolidarea continuă a gospodăriei colective.

*Activul fără de partid de la sate*² de S. Dobrovici și T. Marian împărtășește din experiența organizațiilor de bază din gospodăriile agricole colective „Drumul lui Lenin” din comuna Ianca și „Congresul al II-lea al Partidului” din comuna Jirlău, raionul Făurei, regiunea Galați. Ea redă principalele metode folosite de către organizațiile respective în formarea, creșterea și educarea activului fără de partid, felul cum organizațiile de bază antrenează activul fără de partid în acțiunile inițiate în vederea întăririi economice și organizatorice a gospodăriilor colective, pentru dezvoltarea conștiinței socialiste a colectivităților.

*Cultivarea plantelor tehnice și a legumelor la G.A.C. „Hălchiu”*³ de P. Ghelmez, prezintă experiența dobândită de colectivității din această gospodărie în dezvoltarea culturii

plantelor tehnice și a legumiculturii. După o prezentare de ansamblu a gospodăriei, se arată locul pe care îl ocupă plantele tehnice și legumicultura în producția agricolă a G.A.C., metodele folosite pentru sporirea producției la hectar, cantitățile livrate statului, precum și veniturile obținute din valorificarea acestor produse.

Pentru mecanizatorii, inginerii și tehnicienii din S.M.T., precum și pentru colectivități, a apărut lucrarea lui Tudor Gheorghe *Brigada permanentă de tractoare — sprijin important în creșterea producției agricole*⁴.

Broșura prezintă experiența valoroasă dobândită de S. M. T. Ciulnița din regiunea București, unitate decorată cu Ordinul Muncii clasa I, în privința permanentizării brigăzilor de tractoare în gospodăriile agricole colective pe care le deservesc. În broșură se arată avantajele acestui sistem de organizare atât pentru S.M.T. cât și pentru G.A.C., precum și aportul mecanizatorilor în creșterea producției agricole și în întărirea economică a gospodăriilor agricole colective pe care le deservesc.

Tineretului de la sate i se adresează lucrarea *Utemiștii colectivei*⁵, scrisă de Virgil Lazăr-Leslea.

Lucrarea constituie o prezentare multilaterală, vie și atractivă a contribuției ȕtemiștilor din gospodăria colectivă „Înfrățirea” din comuna Recea, regiunea Banat, la întărirea economică-organizatorică a G.A.C., a modului cum organizația U.T.M. sub conducerea organizației de partid îndrumă permanent activitatea tineretului pentru a contribui din plin la înflorirea gospodăriei colective.

V. APARASCHIVEI

În 1963, colecția „Experiența frunțașilor în agricultură” Editura agrosilvică a cuprins broșuri privind cultura grului și porumbului, a sfeclei de zahăr, obținerea unor recolte mari la cartofii timpurii, metode pentru ridicarea producției de floarea-soarelui, fructe etc.

În broșura *Din experiența unor gospodării agricole colective în obținerea*

¹ Spălățelu, Ion. *În miezul activității economice a gospodăriei colective*. Buc., Editura politică, 1963, 52 p.

² Dobrovici, S. și Marian, T. *Activul fără de partid de la sate*, Buc., Editura politică, 1963 54 p.

³ Ghelmez, P. *Cultivarea plantelor tehnice și a legumelor la G.A.C. „Hălchiu”*. Buc., Editura politică, 1963.

⁴ Gheorghe, Tudor. *Brigada permanentă de tractoare, sprijin important în creșterea producției agricole*. Buc., Editura politică, 1963, 64 p.

⁵ Lazăr-Leslea, Virgil. *Utemiștii colectivei*. Buc., Editura politică, 1963, 120 p.

de recolte mari de grâu și porumb¹⁾ este înfățișată experiența mai multor unități agricole socialiste din țară care au reușit an de an să sporească avu-
tul obțesc și pe această bază, să-și
dezvolte multilateral producția, să ob-
țină recolte mari de cereale și plante
tehnice. Lucrarea scoate în evidență
rolul hotărîtor al aplicării întregului
complex de lucrări agrotehnice prin-
tre care alegerea unor semințe cu ca-
pacitate mare de producție, arăturile
adânci, îngrijirile culturilor în timpul
vegetației și altele sînt dintre cele mai
importante.

Vorbînd despre experiența colecti-
viștilor din Ciorăști, regiunea Ploiești,
Ion Coman, președintele gospodăriei
colective din aceeași comună, arată în
broșura *Experiența noastră în obține-
rea unor recolte mari de sfeclă de
zahăr*²⁾ importanța îngrășămintelor
pentru ridicarea producției la sfecla
de zahăr, modul cum s-a lucrat solul,
metodele pe care gospodăria le-a folo-
sit pentru a cointeresa pe colectivști
în sporirea producției la ha. Nu este
trecută cu vederea nici latura econo-
mică a culturii sfeclei de zahăr care
în condițiile gospodăriei constituie una
din ramurile de bază, cu o pondere
mare în veniturile realizate de gos-
podărie.

În broșura *Culturi intercalate prin
porumb*³⁾ de inginerii Mătăsaru Ion
de la G.A.C. din comuna Cazasu, rati-
onalul Brăila și Mihai Petrică de la
G. A. C. din satul Ianca, raionul Fău-
rei, regiunea Galați, sînt prezentate
rezultatele economice obținute de
aceste gospodării colective în urma
cultivării prin porumb a fasolei și
dovlecilor. Pe această cale gospodăriile
colective amintite au folosit în mod
intensiv terenurile lor, realizînd un
spor de produse, venituri mai mari la
fiecare ha, precum și furaje ieftine
pentru animalele lor proprietate obștească.

V. DUMITRESCU

În Editura științifică, Colecția Con-
siliului pentru răspîndirea cunoștin-
țelor cultural-științifice, a apărut de
curînd un mănunchi de lucrări de
largă circulație.

¹⁾ Din experiența unor gospodării colective în
obținerea de recolte mari de grâu și porumb.
Buc., Editura agro-silvică, 1963.

²⁾ Coman, Ion. *Experiența noastră în obținerea
unor recolte mari de sfeclă de zahăr*. Buc., Editura
agro-silvică, 1963.

³⁾ Mătăsaru, I. și Petrică, M. *Culturi intercalate
prin porumb*. Buc., Editura agro-silvică, 1963. 24 p.

N. KALLOS ȘI A. ROTH. *Iubirea
aproapelui și adevărul umanism* ;
56 p.

Iubește pe aproapele tău ca pe tine
însuși — este unul din preceptele larg
răspîndite de religie și îndeosebi de
cea creștină. La prima vedere, s-ar
părea că nimic nu poate fi mai uman,
mai moral.

Dar cine este — în concepția reli-
gioasă — „aproapele“? Oferă oare
„iubirea aproapelui“ un îndreptar mor-
ral eficient în viața socială? Devin
oamenii mai „buni“ urmînd învăța-
tura religioasă? Și ceea ce este foarte
important — cum apare preceptul
„iubirii aproapelui“ în practica clase-
lor exploatatoare și a religiei? În
sfîrșit, în ce constă adevărul uma-
nism?

La aceste întrebări răspunde lucra-
rea de față.

PAUL POPESCU NEVEANU ȘI NI-
COLAE RADU. *Ce este păcatul?* 32 p.

În broșura recent apărută, autorii
fac unele interesante observații des-
pre „păcat“ privit ca o noțiune dintre
cele mai importante ale moralei reli-
gioase. El arată ce este păcatul — în
sens religios — cum a apărut și a
evoluat credința despre păcat ca mij-
loc de înrobire materială și spirituală
a maselor muncitoare.

DEMOSTENE BOTEZ. *Amintiri des-
pre oameni și religie* ; 36 p.

Trei schițe înmănunchează cîteva
amintiri privitoare la fapte reale din
viață. În miezul lor o problemă pe
cît de veche, pe atît de discutată :
rostarile religiei. Are omul nevoie de
religie, scapă el de necazuri, mizerie,
boli, devine mai bun, își îmbogățește
și își înfrumusețează viața sa spiri-
tuală dacă crede în Dumnezeu, dacă
urmează cuvîntul „Sfintei scripturi“?

Autorul broșurii răspunde la aceste
întrebări povestind cîteva întâmplări
petrecute în viața unor oameni.

VICTOR MARIAN. *Newton — arhi-
tect al științei* ; 72 p.

În rîndul marilor descoperiri ale
lumii se situează — la loc de
frunte marea creație științifică a lui
Isaac Newton.

Deși a trecut mai mult de două se-
cole și jumătate de cînd a fost elabo-
rată, opera lui Newton și-a păstrat
integral însemnătatea, constituînd un
fundament solid pe care s-au dezvoltat

fizica, mecanica, matematica și astronomia..

În paginile cărții de față cititorul are prilejul să cunoască împrejurările în care au fost făcute descoperirile lui Newton precum și semnificația lor științifică. De asemenea, ei vor putea aprecia puternica personalitate a lui Newton manifestată printr-o capacitate de muncă uimitoare, prin metoda sa științifică solidă, bazată pe experiență și raționament, cu care aborda problemele cercetate.

★

I. ROȘCA și S. LUGOJAN. *La orizont pământ!*; 80 p.

Nevoile vieții i-au silit pe oameni să împingă mereu hotarul lumii cunoscute către zări tot mai largi. Cutezanța și încrederea nețărnută în biruință i-au mînat pe descoperitori spre țelul urmărit, i-au ajutat să învingă piedici de necrezut. Astfel de oameni s-au încumetat să înfrunte întinderea de necuprins a Oceanului Atlantic. Cine erau ei și cum au reușit, plutind săptămîni de-a rîndul între cer și apă, să atingă țărmurile celor două Americi?

Iată subiectele broșurii *La orizont pământ!*

★

I. M. ȘTEFAN. *La poarta marilor enigme*; 48 p.

Astronautica a adus străvechea știință a astronomiei la poarta marilor enigme ale sistemului nostru solar.

Obiectivele și itinerariile omului în Cosmos trebuie să fie cît mai sigure și lipsite de surprize neplăcute. Dar pentru aceasta se cer dezlegate marile enigme ale „familiei Soarelui“.

Trecînd în revistă principalele ipoteze și controverse din acest domeniu, broșura abordează — într-un mod deosebit de accesibil — preocupări dintre cele mai actuale ale științei, care interesează cercuri largi de cititori.

★

P. RAICU. *Ereditatea*; 64 p.

Ați observat desigur că atunci cînd semănăm în pămînt semințe de grîu, răsar și se dezvoltă plante asemănătoare părinților de la care au provenit semințele; că dintr-un ou de găină va ieși întotdeauna un pui de găină și dintr-un ou de rață, un boboc de rață, că aproape întotdeauna copiii seamănă, în linii mari, cu părinții lor sau cu strămoșii.

Astfel își începe lucrarea autorul broșurii *Ereditatea* prezentînd într-o formă ușoară și accesibilă proprie-

tatea generală a ființelor vii — ereditatea..

Parcurgînd broșura avem ocazia să ne informăm și asupra unor rezultate obținute în țara noastră în transformarea dirijată a soiurilor de plante și a raselor de animale utile din punct de vedere economic.

TREI VOLUME DE POEZII

BOTEZ, DEMOSTENE. *Oglinzi*. Buc., Editura pentru literatură, 1963. 156 p.

Cuprinzînd patru cicluri ample și sugestiv intitulate, recentul volum al lui Demostene Botez, *Oglinzi*, se constituie ca o expresie vie și impresionantă a participării poetului la dezbaterile marilor probleme ale contemporaneității.

Marile frămîntări din istoria omenirii, din istoria patriei noastre cărora le datorăm realitățile pe care le făurim, lupta din trecut a celor mai buni fii ai poporului pentru dreptate, libertate, pentru o viață mai bună, evocarea unor fapte cotidiene își găsesc ilustrarea plastică în ciclurile *Memorial 1916* și *Război și pace*. *Oglinzi*. Ciclul *Fata morgana* cuprinde versuri de dragoste remarcabile prin sensibilitatea, gingășia și prospețimea lor.

★

PORUMBACU, VERONICA. *Memoria cuvintelor*. Buc., Editura pentru literatură, 1963. 124 p.

Cuvînt la fereastră, *Cuvînt despre cele patru vînturi*, *Memoria cuvintelor*, *Cuvînt despre colțul griului* iată cele patru mari capitole ale recentului volum al poetei Veronica Porumbacu, intitulat *Memoria cuvintelor*.

Ancorat în realitățile revoluționare ale celor aproape două decenii cîte au trecut de la Eliberare, volumul intenționează să reconstituie prin mijlocirea unor imagini poetice de mare sensibilitate și profunzime participarea activă a poetei, alături de întregul popor, la construcția patriei socialiste, la formarea conștiinței noi, socialiste, a oamenilor muncii. Poeta își exprimă solidaritatea cu poeții din lumea întreagă care luptă prin versurile lor pe frontul realizării marilor idealuri de pace și de fericire ale omenirii.

★

ANDRÎTOIU, AL. *Constelația Lirei*. 180 p. Buc., Editura pentru literatură, 1963.

Adunînd cele mai reprezentative versuri din ultimii ani ale poetului

Al. Andrițoiu, volumul *Constelația Lirei* prezintă o tematică deosebit de variată.

Micile balade, madrigalele, poezia de album, în general, constituie, — alături de poezii cu un profund mesaj uman și izvorite din realitatea zilelor noastre sau alături de poezii schițând în linii sugestive viitorul comunist al patriei noastre, — universul liric al celor 75 de poezii cuprinse în volumul *Constelația Lirei*.

EUGEN BLĂJAN

★

PANN, ANTON. *Scrieri alese*. 3 vol. Buc., Editura pentru literatură, 1963. 1300 p.

Scrierile lui Anton Pann, raportate la epoca în care au fost realizate, sînt pledoarii sincere pentru optimism, veselie, robustețe morală, bun simț, cuminenție, stăpînire de sine, spînit practic, ironie față de cei mari și puternici. Și toate acestea sînt comunicate cititorului cu vigoare, cu un realism remarcabil, într-o limbă bogată, de mare densitate plastică, care-și are rădăcinile adînc înfipte în limba poporului.

Ediția apărută de curînd în colecția Scriitori romîni (inaugurînd noua prezentare grafică a acesteia) dispune astfel selecția din opera lui Anton Pann: Volumul I cuprinde *Calendarul lui Bonifatie Setosul*, *Versuri sau cîntece de stea*, *Poezii deosebite sau cîntece de lume*, *Îndreptătorul bețivilor*, *Hristoitie sau școala moralului care învață toate obiceiurile și nărvurile cele bune*, *Noul erotocrit*, *Adasuri la noul erotocrit*, *Fabule și istorioare*, *Memorialul focului mare*; volumul al II-lea cuprinde *Culegerea de proverburile sau Povestea vorbii*, iar volumul al III-lea cuprinde *Înțeleptul Archir cu nepotul său Anadam*, *O șezătoare la țară sau călătoria lui Moș Albu*, *Triumful beției sau Dîta ce o lasă un bețiv pocăit fiului său*, *Nezdrăvăniile lui Nastratin Hoge*, *Glosar*, *Bibliografie și Tabla ilustrațiilor*.

Parcurgînd scrierile lui Anton Pann cititorul face cunoștință cu o artă clară, viguroasă, fără zorzoane, emanație a unui spirit scînteietor, plin de vervă, pe care Eminescu pe bună dreptate l-a denumit „cel isteț ca un proverb“.

ANDRÉ MAUROIS. *Thanatos Palace Hotel*. Buc., Editura pentru literatură universală, 1963. 251 p. (Colecția „Meridiane“).

André Maurois este azi unul din profilele puternice ale literaturii franceze contemporane și în același timp universal cunoscut prin numeroase traduceri.

Fără îndoială că scrisul lui Maurois, în toate genurile lui nu depășește nivelul unui radicalism burghez. Activitatea lui artistică manifestă însă idei generoase, dovedindu-se în recenta sa lucrare mai ales un partizan al păcii, înțelegerii și progresului.

Volumul de nuvele prezentat cititorilor romîni sub titlul *Thanatos Palace Hotel*, cuprinde o selecție de 15 dintre cele mai valoroase lucrări ale scriitorului în acest gen. Ele au fost astfel alese încît să dea cititorului o imagine de ansamblu asupra trăsăturilor de bază ale prozei lui André Maurois.

Nuvela aleasă să dea titlul acestei culegeri este cea care acuză cel mai vehement societatea burgheză. În hotelul singuratic așezat în peisajul pitoresc și tăcut al graniții dintre Mexic și Statele Unite în mijlocul confortului și al eleganței, candidații la sinucidere (dezorientați, dezamăgiți, faliți, capricioși, extravaganti) pot obține în schimbul unei sume care-are o moarte ușoară venită pe neașteptate în timpul somnului.

Rînd pe rînd și în celelalte nuvele ni se dezvăluie o gamă de personaje simbol. O *carieră* ne poartă în lumea unde soții de miliardari, obtuze și snobe, protejează rătăcirile artistice ale cîte unui extravagant, fiindcă așa e la modă. Că adevărata prietenie nu-i apanajul relațiilor din lumea burgheză ci e numai masca ipocriziei ne arată nuvelele *Prietenul și Bună seara, draga mea*. Efectele dezumanizante ale banului, prilejuiesc autorului în *Blestemul aurului* un rechizitoriu violent la adresa acelor care profesează adorația acestui zeu galben.

Lectura volumului permite cititorului o concluzie asupra prozei lui André Maurois, dotată cu calități artistice superioare și cu un fond de idei rezultat din analiza și cunoașterea realităților societății în care trăiește.

B. C.

DORIN IANCU

ALEXANDER L. KIELLAND. *Bătălia de la Waterloo*. Buc., Editura pentru literatură universală, 1963. 220 p.

Numele scriitorului norvegian Alexander L. Kielland, autorul nuvelor de curind traduse și publicate într-un volum, este prea puțin cunoscut în țara noastră. Clasicul nordic, ale cărui scrieri s-au situat în contextul celei mai bune literaturi protestatere scandinave, n-a fost tălmăcit la noi în trecut decît întîmplător, și numai în coloanele unor reviste, fapt explicabil dacă ținem seama că ironia lui fină, satira lui acidă, îmbinată cu un umor de incontestabilă ținută, au țintit tocmai în ceea ce putea stîrni asocieri prea pregnante cu anumite aspecte din angrenajul social al Romîniei burghezo-moșierești. Crescut la școala marilor realiști-critici europeni, în special ale realiștilor francezi și englezi, și contemporan cu Ibsen și Björnsterne, Alexander Kielland (1849—1906) s-a impus chiar de la primul său volum (*Scurte nuvele*, 1879), prin subtilitatea cu care a surprins flagrantă nedreptate la care era supusă lumea oropsiților din Norvegia natală. De altminteri, tot ce a scris mai tîrziu (de la romanele *Garman și Worse*, *Jakob*, pînă la ultimul său volum de schițe și nuvele: *Oameni și fiare*, 1891), va purta amprenta acestei remarcabile subtilități în descoperirea unor aspecte revelatorii pentru ceea ce își propusese autorul să satirizeze sau să consemneze.

Volumul apărut recent în limba romină, înmănușează cîteva din cele mai reprezentative nuvele din prima perioadă de creație a lui Alexander Kielland. Maestru al genului scurt, clasicul scandinav a abordat, într-un stil de extremă concentrare, teme aparent deosebite, dar în fond străbătute de același filon, și anume înfățișarea, în tablouri rustice sau urbane, a principalelor aspecte ale vieții și societății din Norvegia celei de a doua jumătăți a secolului trecut. Viața de familie și mentalitatea burgheziei ipocrite (Paznicul), cu rapacitatea negustorului și falsa morală a bisericii, acțiunile ostentative „filantropice” ale societății sus-puse (*Cu conștiința împăcată*), mizeria și pro-

stituția la care e împinsă o tînără din periferia urbană (*Elza*), iată numai cîteva exemple ale atitudinii critice a lui Kielland în fața nedreptății sociale.

Prefața, documentată și scrisă cu multă căldură de Ovidiu Drimba, oferă o oglindă vie și atractivă a vieții și operei lui Alexander Kielland.

CONSTANTIN OLARIU

★

JAROSLAV HASEK. *Abecedarul umorului*. Buc., Editura pentru literatură universală, 1963, 343 p. (Colecția „Clasicii literaturii universale”).

Abecedarul umorului este titlul unei culegeri de scurte povestiri, care selecționează cele mai valoroase schițe din cele peste 1500 scrise de Hasek.

Marele umorist ceh, una din figurile de prestigiu ale literaturii satirice universale din secolul nostru, îndreaptă și în aceste istorisiri acidul satirei sale asupra monarhiei austro-ungare și a întregii faune de demagogi, ariviști și escroci ce se țin de trena ei. Multe din povestiri zugrăvesc viu reprezentanți ai clerului catolic, pedagogi prăfuiți supuși dogmelor inepte ale învățămîntului austro-ungar, burghezi indestudați și limitați la culme.

Călătoriile făcute de Hasek în Elveția, Austria, Germania și Ungaria, aduc în această culegere de povestiri în afara mediului ceh sau al celui din Boemia și subiecte surprinse de autor în țările vizitate.

Risul declanșat de ridicolul situațiilor, de chipurile hazlii, de ironia fin disimulată a autorului, ne încheagă treptat o imagine clară a acelei lumi. Dincolo de comicul propriu-zis, Hasek ne învață, să privim lumea descrisă de el printr-un unghi lucid. Proza lui situată pe această poziție pledează pentru eliberarea omului de sub asuprire, pentru drepturile maselor, pentru înțelegerea reală a lumii și nevoia de a schimba calitativ formele ei învechite. Scrierile lui ne transmit mesajului umanistului, al artistului lup-tător.

D. I.

VOICULESCU, V. dr. și STERIADE, M. dr. — *Din istoria cunoașterii creierului*. Buc., Editura științifică, 1963. 325 p.

Dacă cititorul cărui îi trece prin mină cartea *Din istoria cunoașterii creierului* o lasă deoparte ca fiind mai puțin accesibilă, considerăm că greșește și-l îndemnăm s-o parcurgă cu interes.

Cartea ne conduce aproape prin toate sectoarele de cercetare a creierului, studiind obiectul și metodele folosite, filiația ideilor, contradicțiilor lor și concluziile rezultate.

Autorii izbutesc să arate cum au reușit oamenii de-a lungul istoriei să dea un răspuns aceluși „de ce” pe care îl puneă însuși organul gândirii, necunoscut, ascuns misterios în corpul omului.

Prezentarea problemelor nu este strict cronologică. Dacă începuturile cercetărilor în acest domeniu (anatomice, fiziologice și chimice) cuprinzând antichitatea și evul mediu sînt laolaltă, începînd cu Renașterea, fiecare domeniu cercetat parcurge epocile, ajungînd pînă în zilele noastre.

Astfel, pentru ca cititorul să înțeleagă funcțiile creierului îi este prezentată mai întîi structura acestuia, descriînd complexa arhitectură a celulelor și fibrelor nervoase și brodînd-o pe canavaa funcțiilor din ce în ce mai diverse și mai specializate ale creierului.

O dată cu apariția concepției despre natura reflexă a funcțiilor sistemului nervos apare implicit și noțiunea de reflex, acel răspuns al organismului la excitație, tratată pe larg în evoluția sa în cuprinsul unui capitol întreg. Sînt bogat reprezentate cercetările fiziologice de la sfîrșitul secolului al XIX-lea și realizările de o deosebită însemnătate ale secolului al XX-lea. Din acestea se desprind concluziile că activitatea scoarței cerebrale este caracterizată prin jocul permanent din-

tre cele două procese fundamentale și contrare: excitația și inhibiția și că ea are posibilități infinite mai complexe și mai perfecționate de elaborare a unui lanț întreg de reflexe condiționate care să-i asigure omului adaptarea la condițiile extrem de variate de activitate.

Se știe că multe organe ale corpului dau naștere unei activități electrice ca urmare a energiei născute din funcționarea lor intensă. Sistemul nervos este și el sediul unor fenomene electrice a căror cunoaștere în evoluție și descriere este cuprinsă în alt capitol al lucrării.

Despre structura chimică a creierului se vorbea cu 300 de ani în urmă. Dar pe baza cunoștințelor de atunci și a metodelor celor mai evoluate din zilele noastre s-a putut stabili constituția chimică a sistemului nervos în stare de repaus și de activitate și modul în care se produce ruptura în lanțul transformărilor chimice, generînd bolile sistemului nervos.

Sînt date apoi amănunte referitoare la individualizarea și determinarea bolilor nervoase, tratamentul și dezvoltarea chirurgiei sistemului nervos.

Neurocibernetica, domeniu nou în istoria științei, care face analogie între organismul viu și mașină în ceea ce privește principiile generale, abstracte, de funcționare, este bine și proporționat reprezentată în lucrare.

Cartea se încheie cu aprecieri interesante referitoare la studiul conștiinței pe baza cunoașterii mecanismelor fiziologice ale creierului și a aprofundării unor procese psihologice proprii omului.

O va închide și cititorul (biolog, medic, psiholog, filozof, profesor, student sau cel de cultură generală) cu satisfacția unei lecturi interesante, plăcute și instructive.

STOIAN ALEXANDRA

MINIMUM DE TEHNICĂ DE BIBLIOTECĂ

— PĂRERI ȘI OBSERVAȚII —

Articolele *Simplificări și precizări în tehnica de bibliotecă și Norme minime, dar obligatorii*¹⁾ anunțau perspectiva apariției unei noi ediții a *Minimumului de tehnică de bibliotecă*, prezintă și analizează unele din modificările tehnicii de bibliotecă care vor fi prevăzute în acest „Minim“.

Cei care au o oarecare vechime în munca de bibliotecă cunosc importanța elaborării și menținerii unui sistem, mai ales în munca tehnică. Această cerință este realizabilă numai prin permanentizarea pe cât posibil a diferitelor operații și procedee din care se compune munca tehnică. Desele modificări duc la dezorganizarea muncii. Aceasta nu înseamnă să ne cramponăm de acele operații care sînt inutile sau dăunătoare, dar nici să modificăm numai de dragul „inovației“.

Iată, bunăoară, problema desființării registrului de mișcare a fondului de cărți la o categorie de bibliotecă. Sînt și eu de părere că RMF nu este necesar ca mijloc de control financiar sau de informare asupra componenței fondului de publicații în vederea studierii și completării acestuia. El este însă singurul mijloc de control statistic al fondului de cărți. Oficiile de statistică, organizațiile obștești, presa etc. cer bibliotecilor situații asupra totalului de volume intrate sau existente la bibliotecă într-o perioadă dată, asupra divizării acestora pe conținut sau limbă. Pentru întocmirea unor dări de seamă, pentru analizarea activității etc. însuși bibliotecarul recurge deseori la aceste date. Este adevărat că ele pot fi extrase din registrul inventar, dar o asemenea operație răpește mai mult timp decît înregistrarea stocurilor de cărți în RMF (o dată sau cel mult de două ori pe trimestru).

În problema cutterizării, articolul *Simplificări și precizări în tehnica de bibliotecă* recomandă menținerea părții de sus a cotei și notarea părții de jos doar cu prima literă a numelui autorului sau a titlului în scopul eco-

nomisirii căutatului cifrelor în tabela de autori. O astfel de folosire a cotei nu ar crea dificultăți în organizarea fondurilor de publicații. Totuși, se ridică și aici două probleme: prima e aceea a continuității unor operații și procedee (lucru despre care am vorbit mai sus) adică faptul că în formula preconizată de „Minim“ — o parte din volumele bibliotecii (cîteva sute sau chiar mii) vor fi cutterizate, altele nu. A doua e problema neconcordanței dintre fondul de cărți și cataloagele bibliotecii. Cred că fișele catalog tipărite (în viitor va trebui să le primească fiecare bibliotecă comunală) vor purta și de acum înainte cutterizarea, care este de un ajutor real în aranjarea fișelor catalog. În felul acesta ce rost ar avea omiterea cutterizării și pe cărți, atunci cînd, în cîteva secunde, se poate copia de pe fișa catalog. Chiar și căutatul ei în tabela de autori (pentru cărțile care nu au fișă tipărită) necesită foarte puțin timp. Mai mult, o cotă completă nu dăunează muncii și exprimă, totuși, cel mai corect locul cărților în raft.

Cu atît mai mult timp răpește zilnic (și putem afirma că aproape inutil) completarea acelor rubrici din caietul de evidență zilnică care se intitulează: „cărți legate de anumite probleme“. Despre acestea *Minimum de tehnică de bibliotecă* spune: „În ele se înregistrează numărul cărților citite privind anumite probleme speciale urmărite pe plan local sau republican (de exemplu cărțile citite în cadrul concursului „Iubiți cartea“, cărți privind diverse evenimente politice, comemorative, sărbătoriri etc.).“

Cunoașterea acestor cifre nu contribuie la îmbunătățirea îndrumării lecturii cititorilor, iar raportarea lor nu este cerută în nici o situație statistică sau dare de seamă. În schimb, aflarea lor corectă reclamă zilnic mult timp. De pildă, la Biblioteca raională din Arad, unde zilnic se consultă sau se împrumută 750—850 de volume, urmărirea acestor titluri cu ocazia întocmirii statisticii zilnice ar însemna o

¹⁾ Căluza bibliotecarului, XV1 (1963), 11 (noiembrie), p. 461—465.

operație în plus. Tocmai de aceea rubricile acestea se completează și la noi defectuos. Cred că ele ar putea fi șterse din caietul de evidență zilnică.

Cu aceasta aș vrea să trec la un alt aspect al problemei :

M-a bucurat recomandarea din „Minim“ de a se trece la diferențierea bibliotecilor pe categorii în ceea ce privește aplicarea normelor tehnice obligatorii. Justețea acestei măsuri o înțelege și o aprobă fiecare bibliotecar. Dar tocmai prin faptul că biblioteca noastră, unde am sarcina de a organiza și de a conduce munca tehnică, intră în a doua categorie (prin numărul cărților și prin volumul activității), aș vrea să aflu mai multe în legătură cu partea a doua a noului „Minim“ despre care în articolele amintite nu apare nici o informație.

Articolul redacțional *Norme minime, dar obligatorii* arată foarte just că definitivarea noii ediții a *Minimumului de tehnică de bibliotecă* trebuie să fie rezultatul experienței colective a bibliotecarilor, tocmai pentru că normele tehnice preconizate vor deveni obligatorii pentru fiecare bibliotecă. E foarte bine venită discutarea în paginile revistei noastre a simplificărilor și modificărilor propuse de noua ediție a „Minimumului“. Totuși, numai atât e destul de puțin, fiindcă, în problemele de tehnică fiecare amănunt are importanță.

De aceea, propunem ca înainte de definitivarea noii ediții, aceasta să fie trimisă în manuscris unui număr de bibliotecari pentru observații și propuneri.

FARKAS BARBARA

★

Inițiativa Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă de a difuza în bibliotecile regionale proiectul noului „Minim“ este binevenită, întrucât oferă baza unor discuții mai largi despre atâtea probleme arzătoare pentru bibliotecari. După lectura acestui proiect, colectivul bibliotecii noastre și-a sintetizat observațiile și propunerile într-un articol, abordând un cerc mai mare de probleme decât cel în jurul căruia s-a axat discuția din revista „Călăuza bibliotecarului“.

În ordinea temelor din „Minim“, ne vom referi mai întâi la completarea fondurilor de cărți. Considerăm că, pe lângă unitățile furnizoare de publicații specificate, să fie menționate și unitățile cooperatiste. Cerem acest lucru deoarece, în Regiunea noastră, bibliotecile din mediul rural nu se aprovizionează cu cărți de la colecturile bibliotecilor, ci de la unitățile cu ridicata ale cooperatizei de consum. Acest sistem se practică în regiunea noastră de 2 ani și, pe baza constatărilor de pe teren, dă rezultate bune, încît îl vom permanentiza.

Eliminarea din evidență a registrului de mișcare mi se pare nemotivată. Este adevărat că, în unele biblioteci, R.M.F. nu se conduce corect, în unele poate nici nu există. Dar neîndeplinirea unei norme tehnice nu poate duce însă la înlăturarea ei. Menținerea registrului de mișcare a fondului de cărți este necesară, după părerea noastră, din mai multe motive.

Cunoașterea fondului de cărți existent într-o bibliotecă reprezintă o condiție de bază a muncii. În primul rînd, este nevoie să se știe în permanență care este numărul total al volumelor. Din studiul efectuat pe teren, s-a constatat că, de multe ori, contabilitatea sfaturilor populare, neputînd evalua exact fondul de cărți existent (fiindcă R.M.F. nu era ținut la zi) a pretins bibliotecarilor să întocmească în fiecare an liste de inventar în care să treacă fiecare carte existentă sau să deschidă 2 registre inventar din care unul să se păstreze la contabilitatea sfaturilor populare. Acolo unde registrul de mișcare a fondului este condus corect, bibliotecarul poate să dea la cerere o situație globală a fondului și valoarea totală, evitîndu-se confuziile, cît și dificultățile în muncă.

Din proiectul noului „Minim“, reiese că registrul de mișcare a fondului ar trebui menținut numai în bibliotecile mari. Se pune întrebarea, oare bibliotecile mici (sub 50 000 de volume) nu vor deveni cu timpul biblioteci cu un bogat fond de cărți? Nu este, totuși, mai ușor să deschizi un registru de mișcare atunci cînd ai 1 000—5 000 de volume? Din practică, putem afirma că este mult mai ușor să calculezi existentul unui fond de cărți sub 5 000 volume și că întîmpini foarte multe greutăți atunci cînd încerci să stabilești existentul la un fond mare de cărți. Este adevărat că, la un fond

mic, se poate cunoaște numărul de publicații existente și după registrul inventar. Dar pe noi bibliotecarii ne interesează și structura fondului pe domenii tematice, între altele pentru aprovizionarea bibliotecilor cu publicații. Or, dacă vrei să cunoști componența fondului, atunci după registrul inventar nu o vei putea afla. Înregistrarea în R.M.F. a unui stoc de cărți durează maximum o oră, pe când calcularea existentului și a componenței fondului de publicații pe baza registrului inventar ar răpi un timp nebănuț de mare. Considerăm, deci, că, exceptând bibliotecile sătești, acest registru să fie menținut.

Proiectul noului „Minim” recomandă ca facturile și procesele verbale să fie păstrate în dosare, pentru a constitui evidența intrărilor și ieșirilor de cărți. La acest punct putem spune că, în momentul de față, în unele biblioteci păstrarea acestor documente este foarte defectuoasă din cauza instabilității cadrelor. Sînt biblioteci unde, în fiecare an, s-a schimbat bibliotecarul și, în cele mai multe cazuri, aici nu se găsesc aceste documente.

Mai există, la capitolul *Evidența fondurilor de publicații*, și alte lucruri neprecizate. De pildă, se recomandă ca ștampila să fie aplicată numai pe foaia de titlu a cărții. De cele mai multe ori, foaia de titlu se distruge cel mai repede. Considerăm că este absolut necesar ca toate publicațiile să fie ștampilate și în interior la o anumită pagină, care să fie stabilită de „Minim”. Eventual, să fie precizat și locul ștampilei pe foaia de titlu, pentru a nu fi lăsat la voia fiecărui bibliotecar.

Ni se pare confuz și punctul 17 al acestui capitol. Cităm: „În vederea înregistrării, cărțile din fiecare stoc se grupează după conținut, potrivit clasificării zecimale, lucrările din același domeniu fiind inventariate în continuare”. Afirmația poate fi interpretată în mai multe feluri. Bunăoară, s-ar putea ca unii bibliotecari să înregistreze cărțile existente dintr-un anumit domeniu la un loc, mergînd pînă acolo încît fiecare categorie de literatură să fie înregistrată separat, începîndu-se cu nr. 1.

În cazul menținerii R.M.F., înregistrarea în registrul inventar după specificație este mai practică decît după

conținut, ușurînd, la eventualele verificări, confruntarea specificațiilor cu registrul inventar.

Tot la inventarierea publicațiilor, noul „Minim” cere ca atunci cînd o lucrare are 3 autori, în registrul de inventar să fie trecuți toți trei. Se pune întrebarea, este oare rubrica respectivă destul de spațioasă ca să permită înregistrarea numelor celor 3 autori? (De multe ori, nu încapă nici numele unui singur autor).

În continuare, se prevede ca rubrica „Observații” să devină cea mai importantă rubrică a registrului inventar, deoarece aici urmează să fie trecute cinci date cu privire la mișcarea cărții. Ne și imaginăm cum va apare această rubrică atunci cînd va fi completată și plină de felurite notații. Considerăm că registrul de inventar este destul de complet așa cum arată în prezent și că nu se simte nevoia nici unei „simplificări”. Am propune, în schimb, introducerea unui proces verbal de confirmare a stocurilor de cărți, care să fie întocmit în 3 exemplare, după un model ce trebuie recomandat în „Minim”. Cele trei exemplare ale procesului verbal, ar avea următoarea destinație: unul la bibliotecă, unul la contabilitatea sfatului popular comunal, care înscrie aceste cărți în evidențele sfatului, și unul la unitatea care a plătit cărțile (contabilitatea sfatului popular raional, G.A.C., cooperatie etc.), pentru confirmarea și justificarea sumei plătite.

Noul „Minim” precizează în mai multe locuri (de exemplu la punctele 30 și 149) posibilitățile de înlocuire a anumitor cărți pierdute prin alte cărți de aceeași valoare și din aceeași tematică. Instrucțiunile în vigoare nu permit însă înlocuirea de cărți. Dacă, totuși, ele vor fi admise, ar fi bine să se precizeze în ce cazuri se pot face aceste înlocuiri (pierdute de cititori, de bibliotecari etc.)

Și o ultimă problemă: noul „Minim” nu cere bibliotecilor filiale să conducă evidența frecvenței. În acest caz, cum vor cunoaște bibliotecile comunale situația globală pe raza comunei?

GHEORGHE KERTÉSZ
STELA URCAN

CE NE SPUNE STATISTICA O ANCHETĂ LA BIBLIOTECA REGIONALĂ IAȘI (III)

Cercetarea datelor referitoare la componența cărților citite ne-a relevat unele aspecte ale lecturii diferitelor grupe de cititori. Pentru o caracterizare mai completă este necesar să analizăm și intensitatea lecturii.

Indicele de lectură pe întreaga Bibliotecă a crescut an de an. În 1959

indicelui de lectură pe grupe de cititori, ceea ce nu era posibil de stabilit pe baza datelor din caietele de evidență zilnică.

Se observă că un indice de lectură apropiat de indicele mediu al cititorilor cercetați (15,6), este cel al grupei „muncitori”, ceea ce arată

Tabel nr. 5

Structura cititorilor după indicele de lectură

Grupe de cititori	Indice de lectură
Total cititori analizați (indice de lectură mediu)	15,6*
Muncitori	14,3
Funcționari	12,7
Intelectuali	11,0
Elevi	10,2

*) Analiza datelor statistice rezultate din cercetarea selectivă a fișelor de cititori pe anul 1960 indică un indice de lectură (15,6) mai mic decât cel înregistrat pe întreaga bibliotecă (21,26) în același an. Neconcordanța se explică prin faptul că în caietele de evidență sînt înregistrate și cărțile citite la sala de lectură, unde cititorii consultă un număr mai mare de volume.

acest indice era de 17,6 cărți/cititor pentru ca în anul 1960 să ajungă la 21,26, în 1961 la 23,7, iar în 1962 la 24. În 1963, în semestrul I, indicele de lectură era de 20.

Analiza fișelor de cititor din anul 1960 furnizează informații și asupra

preocuparea acestora pentru ridicarea nivelului de cunoștințe. Constatarea este valabilă cu atât mai mult cu cît indicele de lectură variază puțin la cititorii muncitori: de la 15,2 (la cei cu școli medii terminate) la 13 (la cei cu școli medii neterminate).

Tabel nr. 6

Structura cititorilor după numărul cărților împrumutate, pe ocupații, în 1960
— în procente —

Grupe de cititori	Numărul cititorilor	Din care au citit câte:					
		una	două	trei	patru	cinci	peste cinci
cărți							
TOTAL cititori analizați din care:	100,0	13,9	14,5	12,0	10,5	9,6	39,5
Muncitori	100,0	12,4	16,4	15,0	12,0	9,7	34,5
Funcționari	100,0	14,3	14,3	11,8	10,1	7,0	42,2
Intelectuali	100,0	18,6	14,9	14,9	9,3	7,7	34,6
Elevi	100,0	11,4	14,1	10,4	10,2	11,1	42,8

Indicele de lectură mai scăzut înregistrat la grupa „intelectuali“ se explică prin folosirea intensă de către aceștia a fondurilor de cărți din cadrul bibliotecilor universitare din oraș și frecventarea sălilor lectură ale Bibliotecii regionale.

Indicele de lectură nu arată în ce măsură cititorii împrumută cu regularitate cărți de la bibliotecă și nu permite să constatăm dacă citesc în permanență sau întâmplător. Studiarea acestor elemente prezintă însă interes pentru bibliotecă, deoarece ne dau o imagine mai completă despre lectura cititorilor.

De aceea, în analiza datelor statistice din anul 1960, cititorii au fost grupați după numărul cărților citite.

Iată ce ne arată tabelul nr. 6 :

Faptul că o parte însemnată a cititorilor citesc peste 5 cărți, denotă preocuparea permanentă a acestora spre lectură, cu atât mai evidentă, cu cât și bibliotecile din alte rețele pun la dispoziția aceluiași cititori fonduri importante de cărți și periodice.

Totodată rezultă că 60% din cititorii analizați au împrumutat numai 1—5 cărți. Numărul cititorilor nepermanenți, care împrumută publicații la mari intervale reprezintă deși majoritatea, indicele de lectură de 15,6 fiind realizat datorită faptului că biblioteca a fost frecventată și de unii cititori care au împrumutat peste 20—30 de volume fiecare.

Analiza grupelor de cititori în funcție de pregătirea școlară arată că la grupa muncitorilor cu școala elementară procentul aceluia care au citit peste 5 cărți (34,1%) este aproape egal cu acel al muncitorilor cu școala medie (34,3%). Un procent ridicat la grupa „cititori care au citit peste 5 cărți” îl formează funcționarii cu școala elementară (65,2%).

Din numărul elevilor școlilor medii, 40,2% citesc peste 5 cărți pe an; cel mai mare procent (42%) îl reprezintă elevii școlilor elementare, în timp ce elevii școlilor profesionale și tehnice înregistrează numai 28,6%.

Permanența lecturii în bibliotecă a fost cercetată și prin gruparea cititorilor în funcție de cărțile împrumutate în diferite luni ale anului. Muncitorii

citesc mai puțin în lunile august, noiembrie și mai mult în lunile mai, iunie, iulie. O lectură permanentă și proporțională o înregistrează funcționarii și intelectuali. În perioada concediilor când salariile au mai mult timp de lectură, se citește un număr mai mare de cărți.

În cazul elevilor intensitatea lecturii este condiționată în primul rând în viața școlară, dar este mai mare în lunile decembrie și martie, luni ce corespund vacanțelor de iarnă și primăvară.

★

Analiza fișelor de cititori din anul 1960 — deși selectivă — ne dă o imagine despre structura ansamblului cititorilor Bibliotecii regionale și lectura lor prin secția de împrumut. Dacă această anchetă s-ar fi extins și asupra activității sălilor de lectură am fi căpătat o imagine mai cuprinzătoare. Față de datele furnizate de evidența obișnuită, analiza fișelor de cititori ne-a permis să cunoaștem mai în amănunt structura cititorilor pe categorii de profesii, vîrstă, studii și componența lecturii acestora. Ea ne arată că există deosebiri destul de importante între diferite grupe de cititori în ceea ce privește frecvența Bibliotecii și asiduitatea lecturii. Majoritatea cititorilor (60%) citesc nesistematic, numai cîte 1—5 cărți.

Deși s-au împrumutat cărți din toate domeniile, se remarcă existența unor deosebiri destul de însemnate privind cerința de carte la diferite grupuri de cititori.

De aci decurge concluzia că nu se poate lucra la modul „general” cu cititorii. Această convingere pe care o aveam și înainte ne-a fost întărită de analiza efectuată. Trebuie să studiem mai serios interesele și preferințele fiecărui cititor, atât la înscrierea sa în bibliotecă, cit și în cursul anului, să colaborăm cu el la orientarea lecturii. Este necesar să organizăm discuții pe grupe cit mai omogene de cititori, să ne întâlnim periodic cu ei pentru a afla părerea lor despre munca noastră, pentru a discuta despre cărțile ce-i interesează. În munca de îndrumare a lecturii trebuie să lucreze cele mai calificate cadre, care, pe lângă munca individuală cu unii cititori, să

studieze posibilitățile organizării — în cadrul accesului liber la raft — a îndrumării diferențiate pe grupe de cititori. Întocmirea unor liste de recomandare pentru cititori cu nivel de pregătire diferit și editarea de cataloage tematice (selective) vor constitui instrumente utile pentru orientarea lecturii cititorilor.

Încă de la începutul fiecărui an este necesar să studiem cauzele pentru care unii cititori nu frecventează cu regularitate biblioteca. Periodic va trebui să urmărim ritmicitatea lecturii

lor și să creăm condițiile optime pentru a adapta biblioteca cât mai mult la cerințele cititorilor. Se impune ca și pe viitor Biblioteca să-și dezvolte aria de atragere a cititorilor prin deschiderea unor filiale și puncte de deservire în microraiioanele ce iau ființă prin sistematizarea orașului. Totodată, va trebui să fim mai prompti în reînnoirea fondului de publicații din sălile cu acces liber la raft.

C. GÎLEA, L. MOSCOVICI

CENTRUL DE DOCUMENTARE TEHNICĂ PENTRU ECONOMIA FORESTIERĂ (CDF)

Dezvoltarea importantă pe care a luat-o în țara noastră industria forestieră și de prelucrare a lemnului, sarcinile trasate de partid, prin documentele Congresului al III-lea, pentru ridicarea tehnicii noastre în toate ramurile economiei naționale la nivelul mondial a făcut necesară și înființarea, în anul 1960, a Centrului de documentare tehnică pentru economia forestieră (C.D.F.), pendinte de Ministerul Economiei Forestiere (M.E.F.). Activitatea Centrului urmărește procurarea, prelucrarea și difuzarea documentației tehnice pentru întreaga economie forestieră, organizarea de consfătuiri tehnico-științifice și schimburi de experiență, asigurarea propagandei tehnice în ramura forestieră și urmărirea eficienței materialului tehnic documentar difuzat în producție. Activitatea celor cinci servicii (*Biblioteca, Documentare bibliografică, Consfătuiri și schimburi de experiență, Redacția revistelor tehnice M.E.F., Ediție și informare*), se desfășoară în conformitate cu planurile tehnico-științifice anuale și de perspectivă. Centrul este încadrat cu un număr corespunzător de lucrători pentru activitatea de documentare tehnică, cu specialitățile: bibliotecari, traducători, ingineri documentaliști pentru mecanizare, silvicultură, industria lemnului, arhitecți, operatori de filme, fotografi, graficieni etc.

Biblioteca C.D.F. este înzestrată cu o sală de lectură pentru studiu destinată specialiștilor din București sau din alte centre ale țării. În scopul unei

documentări științifice cât mai complete, sala a fost amenajată și pentru proiecții de filme documentare și diafilme. Biblioteca dispune de un fond de cărți care totalizează peste 33 000 de volume, în care nu sînt incluse broșuri, manuscrise, traduceri, standarde, materiale de referință etc., fiind cea mai mare bibliotecă din țara noastră profilată pe specificul economiei forestiere. Ea primește material documentar prin abonamente sau prin schimb de publicații cu diverse institute de învățămînt și de cercetare din țară și străinătate. În prezent, s-au stabilit relații de schimb privind literatura de specialitate cu 135 de institute și biblioteci din 29 de țări, ceea ce face ca, lunar, în bibliotecă să intre cîte 350 de titluri periodice. Fondul de reviste românești și străine se cifrează la 1 200 de titluri cu 9 100 de exemplare. Biblioteca ține evidența la zi a catalogului alfabetic și a catalogului pe materii pentru publicațiile nou intrate. Catalogul pe materii este organizat după sistemul de clasificare zecimală Oxford pentru științele forestiere, editat în 1954, iar în cazul materiilor contingente după sistemul clasificării zecimale universale.

Toate bibliotecile tehnice existente în unitățile din exterior ale Ministerului (direcții regionale forestiere, întreprinderi forestiere, combinate de industrializare a lemnului, stațiuni de cercetare, școli silvice etc.) sînt îndrumate permanent, în privința organizării și funcționării lor, de către

Biblioteca C.D.F., care se îngrijește, totodată, de importul cărților și revistelor. Bibliotecile asigură popularizarea publicațiilor C.D.F., a revistelor tehnice forestiere și a altor materiale documentare de specialitate cuprinse în fondurile lor.

Anual, în cadrul Serviciului bibliotecă se întocmește lucrarea *Bibliografia forestieră română*, care poate fi consultată la C.D.F. și la bibliotecile tehnice de ramură din țară.

La Serviciul documentare bibliografică, se elaborează și se prelucrează publicațiile C.D.F., pe baza selecționării articolelor interesante pentru producție din materialul bogat ce intră lunar în bibliotecă. Despuierea revistelor străine repartizate pe specialități și pe limbi se efectuează de către ingineri documentaliști. În medie, fiecare inginer răspunde lunar de prelucrarea a 30—40 de reviste străine. Serviciul este completat cu un grup de traducători. Publicațiile elaborate de C.D.F. sînt de nivel superior, fiind destinate uzului cadrelor de ingineri și tehnicieni din ramură. Din punct de vedere metodologic, documentarea bibliografică îmbracă două forme: documentare curentă și documentare pe teme. Documentarea curentă se concretizează în editarea publicațiilor: *Index bibliografic*; *Documentarea curentă pentru silvicultură, exploatare și transporturi*; *Documentarea curentă pentru industria lemnului*. Documentarea pe teme date cuprinde cercetări bibliografice, sinteze bibliografice, monografii. Tot în cadrul acestui serviciu se elaborează și *Dicționarul forestier poliglot*.

Publicațiile C.D.F. *Index bibliografic* se elaborează la Serviciul bibliotecă. Cele 11 caiete care apar anual cuprind fiecare aproximativ 400 de titluri de articole în original, traducerea lor în limba română, precum și datele bibliografice necesare identificării materialului. Această publicație servește la documentarea orientativă a cadrelor de ingineri și tehnicieni asupra ultimelor noutăți apărute în literatura de specialitate pe plan mondial.

Documentarea curentă pentru silvicultură, exploatare și transporturi apare în 12 numere pe an, cu aproximativ 40 de pagini fiecare. Publicația are două părți: prima cuprinde 60—90 de fișe analitice, care dau un rezumat succint din articolele interesante pentru producție, iar a doua reunește traduceri integrale sau prelucrări dezvoltate ale articolelor legate

de problemele majore ale sectorului forestier din țara noastră, însoțite de tabele, schițe și fotografii. Această publicație are ca scop punerea în temă a specialiștilor asupra noutăților apărute pe linie de cercetare, proiectare și producție.

Documentarea curentă pentru industria lemnului este identică din punct de vedere al formei de prezentare, al tirajului și volumului cu publicația de mai sus, cu deosebirea că tratează problemele majore din domeniul industrializării lemnului.

Pentru documentarea detaliată și multilaterală a cercetărilor și lucrărilor silvici din producție, învățămînt de specialitate sau din conducerea Ministerului, Centrul nostru elaborează diferite materiale de informare tehnico-științifică pe teme date. Aceste lucrări se execută pe baza planului general al C.D.F. sau la cerere. Astfel sînt „cercetările bibliografice”, care cumulează sub formă de fișe analitice tot materialul publicat într-o anumită problemă și pe o perioadă determinată de timp. În anul 1962, au fost elaborate 8 cercetări bibliografice în sectorul silviculturii și 9 cercetări în industria lemnului. În primul semestru al anului trecut, s-au realizat 11 cercetări bibliografice pentru ambele sectoare. Dintre cercetările bibliografice mai importante, cităm: *Impădurirea nisipurilor*; *Scos-apropiatul lemnului*; *Influența emanațiilor industriale asupra pădurilor*; *Folosirea îngrășămintelor în culturi speciale*; *Gospodărirea pădurilor de rășinoase în vederea prevenirii doborîturilor de vînt și rupturilor de zăpadă*. Din domeniul industrializării lemnului, menționăm: *Tehnologia fabricării cherestelei*; *Mobila curbată*; *Finisarea suprafețelor și PFL prin melaminare*; *Mecanizarea și automatizarea în industria mobilei*.

Sintezele bibliografice conțin prelucrări mult mai dezvoltate ale unor materiale publicate pe plan mondial. Ele se elaborează în conformitate cu planul tematic al C.D.F. sau la cererea diferitelor întreprinderi forestiere. În cazul unui subiect care interesează și alte unități, sintezele solicitate se multiplică și se difuzează unităților cointeresate. În anul 1962, au fost elaborate cinci sinteze pentru ambele ramuri ale economiei forestiere, iar în anul 1963 patru sinteze. De mare circulație în sector au fost: *Pepiniere mari, centrale*; *Pădurea și dezvoltarea economică a lemnului*; *Combaterea biologică a in-*

*sectelor ; Tehnologia lacurilor poliestere-
rice ; Aburirea cherestelei de fag ;
Procedee moderne de montare și întin-
dere a pînzelor de gater.*

Monografiile forestiere prezintă eco-
nomia forestieră a diferitelor țări din
Europa sau de pe alte continente.

Dicționarul forestier poliglot, în curs
de elaborare, este o lucrare amplă și
foarte utilă pentru sectorul economiei
forestiere. În prezent, cuprinde peste
6 000 de termeni tehnici în limba
romină cu corespondenții lor în limbile
rusă, maghiară, germană, franceză,
inclusiv sinonimiile. În cursul acestui
an, lucrarea urmează să fie publicată
și difuzată în țară și peste hotare.

Serviciul documentare bibliografică
efectuează și traduceri de materiale
documentare, din și în diverse limbi,
pentru nevoile interne ale C.D.F., ale
unităților exterioare, ale institutului de
cercetări, cit și pentru delegațiile
noastre la congrese internaționale, sim-
pozioane, ședințe de lucru etc. În de-
cursul anului trecut, au fost traduse
peste 10 000 de pagini.

Propaganda tehnică formează, în
principiu, obiectul *Serviciului de con-
sfătuiri și schimburi de experiență*.
Acest serviciu are la dispoziție o foto-
tecă bogată, care numără în prezent
5 000 de clișee, o prospectotecă cu
aproximativ 3 000 de prospecte și un
laborator de fotocinematografie. Astfel,
C.D.F. organizează și coordonează des-
fășurarea consfătuirilor de producție și
a schimburilor de experiență cu carac-
ter regional sau republican, la care se
prezintă lucrări legate de realizările
mai importante dintr-un anumit dome-
niu de activitate, în scopul generalizării
experienței înaintate. La aceste mani-
festări participă cadre de conducere,
muncitori, ingineri și tehnicieni din
specialitatea respectivă. Referatele și
concluziile consfătuirilor și schimburi-
lor de experiență se multiplică și se
difuzează tuturor unităților Ministeru-
lui. Aceste acțiuni sînt sprijinite cu
materiale documentare, ca : standuri
de cărți și reviste, grafice, fotografii.
În ultimii doi ani, au fost organizate
o serie de astfel de consfătuiri, care
au abordat o tematică importantă pen-
tru lucrătorii din ramura forestieră :
*Mecanizarea lucrărilor de exploatare
forestiere ; Gospodărirea pădurilor de
stejar din R.P.R. ; Îmbunătățirea cons-
trucției de mobilă ; Mecanizarea dru-
murilor forestiere.*

Tot în această perioadă au avut loc
două consfătuiri internaționale privind
*Protecția pădurilor și Cultura speciilor
repede crescătoare*, la care activitatea
de propagandă tehnică s-a asigurat prin
standuri de cărți și reviste, prin
panouri, filme etc.

Serviciul de consfătuiri și schimburi
de experiență realizează cu mijloace
proprii sau în colaborare cu Studioul
„Alexandru Sahia“ o serie de filme
documentare, de propagandă tehnică
sau cu caracter didactic. Pînă în pre-
zent, s-au realizat cîteva filme docu-
mentar-științifice și anume : *Exploata-
rea pădurilor în R.P.R. ; Aurul verde ;
Construcția mecanizată a drumurilor
forestiere*. Filmele au fost difuzate,
prin caravane cinematografice, la uni-
tățile M.E.F. din țară sau au fost pre-
zentate cu ocazia consfătuirilor regio-
nale și republicane. În prezent, se lu-
crează la transpunerea pe ecran a te-
melor : *Pădurile patriei noastre ; Co-
rectarea torenților și ameliorarea tere-
nurilor degradate*. Pentru ilustrarea
unor teme din programa școlilor silvice
de maștri, brigadieri, pădurari se lu-
crează la următoarele filme documen-
tar-didactice : *Instalații cu cablu în
lucrările de scos-apropiat ; Pepiniere
centrale ; Fabricarea PFL etc.*

Începînd cu luna iulie 1962, C.D.F.
a preluat conducerea și editarea lunară
a revistelor tehnice M.E.F. (*Revista
Pădurilor și Industria Lemnului*), cre-
înd o redacție a revistelor tehnice.
Această activitate se desfășoară în
colaborare cu Comisia Națională a In-
ginerilor și Tehnicienilor (CNIT).

Materialul documentar elaborat de
C.D.F. se multiplică și se difuzează
prin *Serviciul ediție și informare*, care
dispune de atelier de imprimare, legă-
torie, fotozincografie. O parte din lucrări
se multiplică și cu concursul I.D.T.

În scopul intensificării activității de
documentare și propagandă tehnică și
de introducere în producție a noutăților
tehnice, s-a creat din anul 1962 un
colectiv de documentare tehnică la
toate unitățile MEF din țară (direcții
regionale de economie forestieră, întreprin-
deri forestiere, combinate de indus-
trializare a lemnului, întreprinderi
de produse finite din lemn, întreprin-
deri de construcții forestiere, școli sil-
vice, stațiuni experimentale, etc). Co-
lectivul de documentare, alcătuit din
ingineri și tehnicieni, se ocupă de
organizarea bibliotecilor tehnice, achi-
ziționarea și sistematizarea materiale-

lor documentare, prelucrarea și popularizarea lor în vederea aplicării în producție a progresului tehnic. Pentru a veni în ajutorul acestor nuclee de documentare ce alcătuiesc în ansamblul lor o rețea de documentare pe întreaga țară, C.D.F. a elaborat și a difuzat *Indrumarul pentru activitatea de documentare a unităților din sectorul economiei forestiere*. Semestrial, la centrul nostru au loc, potrivit planului, consfătuiri cu caracter metodic, la care iau parte responsabili cu problemele de documentare tehnică forestieră. Până în prezent, se poate aprecia că activitatea de documentare tehnică la unitățile subordonate și-a stabilit primele jaloane, urmînd să fie consolidată.

Documentarea tehnică în sectorul economiei forestiere devine tot mai mult un factor activ în sesizarea problemelor care implică clarificări din punct de vedere tehnico-științific, în vederea ridicării eficienței mașinilor,

introducerii procedeele tehnologice avansate pentru creșterea productivității muncii. C.D.F. își aduce astfel contribuția la continua creștere și îmbunătățire a procesului de producție. În această direcție, se pot nota numeroase exemple: la o serie de întreprinderi (IPROFIL-Măgura Codlei, CIL-Blaj, CIL-Gherla, IPROFIL-Rădăuți, I.F-Nehoiu, DREF-Maramureș și altele), în urma îmbunătățirilor aduse procesului de producție, inspirate și din materialele documentare de specialitate, s-au realizat economii însumînd sute de mii de lei anual.

Deși C.D.F. este o instituție relativ tină, în comparație cu alte centre de documentare tehnică de ramură, are, totuși, o activitate multilaterală, bine profilată pe sarcinile ramurii și apreciată de către colectivele unităților M.E.F.

Ing. MARIA ȘTEFAN

AMENAJAREA BIBLIOTECILOR

Dezvoltarea sistemului de biblioteci publice din țara noastră, realizare de seamă a revoluției culturale, reclamă o mai mare preocupare față de problemele amenajării, extinderii și chiar a construcției localurilor de biblioteci. Față de numeroasele cereri sosite din partea bibliotecarilor, redacția revistei inaugurează cu acest număr, o serie de articole privitoare la „amenajarea bibliotecilor publice” ținînd seama de experiența contemporană din țară și străinătate. Dăm mai jos temele articolelor ce vor putea fi urmărite în paginile numerelor următoare:

1. Funcțiunile, zonificarea și distribuirea spațiilor în bibliotecile comunale și raionale.
2. Biblioteca comunală — amenajarea spațiului.
3. Biblioteca raională — amenajarea spațiului.
4. Echipament și utilități în bibliotecile comunale și raionale — Mobilier.
5. Echipament și utilități în bibliotecile comunale și raionale — Dotări și decorație.
6. Biblioteci sau spații de lectură pentru copii.

I. — Funcțiunile, zonificarea și distribuirea spațiilor în bibliotecile comunale și raionale

Evoluția rolului social al bibliotecii în decursul timpurilor se oglindește cu destulă fidelitate în dezvoltarea concepției despre construcția și amenajarea bibliotecilor. Cînd bibliotecile erau destinate exclusiv satisfacerii cerințelor de studiu ale unor categorii restrinse de cărțurari și datorită numărului mic de publicații, programul unei astfel de clădiri era în aparență simplu. În prezent, odată cu participarea mult sporită a maselor la viața culturală, în raport cu producția editorială impetuoasă și cu stilul nou al muncii intelectuale, construcția bibliotecilor a devenit un capitol important în preocupările arhitecților, ce urmează să rezolve probleme dintre cele mai complicate, pentru a satisface funcțiunile biblioteconomice moderne.

În evul mediu, cartea, încă raritate, era conservată în încăperi strimte și întunecate, de obicei anexe ale unei clădiri monahale, universitare sau nobiliare.

Ulterior, în secolele 17, 18, 19, clasele dominante, animate de velleități culturale, au trecut la construcții de biblioteci luate bogat ornamente, create de arhitecți cu renume („barocul” socotea însăși legătura cărților drept obiect de împodobire a bibliotecilor).

În epoca noastră, arhitectul va ține seamă cu precădere de multiplele probleme funcționale pe care le ridică noile cerințe de organizare și administrare a unei biblioteci (creșterea volumului de publicații, economia de spațiu, dezvoltarea, conservarea și igiena colecțiilor, mecanizarea operațiunilor biblioteconomice, etc.). În concepția arhitectului modern își face loc înțelegerea față de funcția socială a bibliotecii, în sensul rezolvării judicioase a fluxului mare de cititori și accesului lor direct la rafturile cu publicații, la mijloacele de informare în continuă perfecționare, fapt care conduce la o radicală înnoire a raportului de funcțiune, a plasticii exterioare și a amenajării lor interioare. Canoanele clasice au fost complet înlăturate.

În timp ce bibliotecile specializate sînt cercetate de un public relativ restrîns, bibliotecile publice, cele mai numeroase și cele mai vizitate¹⁾, capătă o însemnătate deosebită în sfera acestor preocupări. În consecință, potrivit criteriului utilității imediate, ne-am oprit asupra problemei amenajării bibliotecilor comunale și raionale existente (deși nu pierdem din vedere nici viitoarele construcții), încercînd să abordăm rezolvarea acestora, ținînd seama de interesul bibliotecarilor, dar cu ajutorul cunoștințelor moderne de arhitectură.

Urmînd să satisfacă cerințele de lectură și interesul crescînd față de cultură al maselor de oameni ai muncii din mediul sătesc și urban, aceste categorii de biblioteci au fost dotate cu localuri și mijloace materiale, necesare îndeplinirii sarcinilor ce le revin.

O măsură recentă privind concentrarea fondurilor de cărți în unități mari, a condus la întărirea bibliotecilor comunale (fonduri, localuri, personal salariat) care au devenit astfel, principalul mijloc de răspîndire al cărții la sate²⁾. Unele biblioteci sătești continuă să se dezvolte, iar altele sînt socotite filialele celor comunale.

Principala îndatorire ce revine acestor două categorii de biblioteci publice este aceea de a cuprinde în orbita acțiunii lor culturale întreaga populație rurală și din centrele raionale.

Considerațiile ce urmează privind amenajarea acestor biblioteci, pot fi folosite și bibliotecilor sindicale, școlare și tehnice, de la caz la caz.

Pentru atingerea unui grad de eficiență educativă, pe măsura obiectivelor ce le au de îndeplinit, bibliotecile comunale și raionale trebuie să-și îmbunătățească continuu, procedeele utilizate în munca cu cititorii. O condiție importantă o constituie amenajarea interioară a unităților, în concordanță cu cerințele culturale ale diverselor categorii de cititori, respectînd în același timp o bună funcțiune biblioteconomică.

Amenajarea optimă a unei biblioteci publice va ține seama, în primul rînd de caracteristicile psihologice și domeniul de preocupări a persoanelor-cititori (pregătirea profesională, gradul de cultură, vîrsta, etc.), urmînd să asigure o atmosferă agreabilă, familiară, care să atragă și să stîrnească interesul pentru frecvențarea ei permanentă. Alcătuirea unui astfel de interior, pretinde din partea noastră, o concepție călăuzitoare modernă, fundamentată pe rezolvarea armonioasă a următoarelor cerințe :

1. funcționalitatea care reclamă o folosire judicioasă a spațiului bibliotecii ; corelarea diferitelor zone-compartimente în raport cu operațiunile ce se efectuează în bibliotecă ; satisfacerea necesităților rezultate din desfășurarea procesului de muncă ; distribuția și compartimentarea corespunzătoare a suprafețelor amenajate ; prevederea posibilităților de adaptare pentru eventuale funcțiuni noi (ex. secția muzicală) sau extinderi, precum și rezolvarea unor circulații interioare adecvate ;

2. dotarea, cere o rațională repartizare a mobilierului și echipamentului precum și asigurarea celor mai proprii tipuri de mobilier, practic și estetic în același timp ;

¹⁾ În 1962, în țara noastră existau 7 183 biblioteci sătești, comunale și raionale.

²⁾ vezi articolul : Dezvoltarea bibliotecilor publice în lumina cifrelor. În „Călușa bibliotecarului”, XVI (1963), 7 (iulie), p. 289 ș.u.

3. aspectul estetic, contribuie prin compunerea decorativă și finisare la realizarea ambianței educative, cerută de scopul și funcțiunile acestor biblioteci.

Studiul amenajării mai ține seama și de unele condiții biblioteconomice existente sau de perspectivă apropiată. Astfel, modul de așezare a fondului de publicații se face în cele două alternative :

— sistemul depozitului închis, utilizat încă în multe biblioteci și care constă din depozitarea publicațiilor în rafturi și izolarea accesului public prin punctul de servire sau în dulapuri-vitrine (închise cu geam) vizitabile. Punctul de servire va fi conceput astfel, încât să atragă și nu să devină un obstacol între carte și cititor;

— sistemul raftului liber, care trebuie să se generalizeze solicitând în consecință o atenție mai mare. În unele cazuri se expune tot fondul de publicații, în rafturi accesibile publicului; alteori se prezintă numai o parte a fondului — cu precădere cel nou — iar dubletele și fondul cu circulație restrinsă se depozitează. Amenajarea, în cazul acesta, va ține seama de principiile și experiența acumulată în organizarea raftului liber¹⁾.

În bibliotecile publice, amenajarea spațiului interior se face și în funcție de gradul de specializare a fondurilor (beletristică-artă, știință-tehnică, periodice și literatură pentru copii și tineret); în sistemul raftului liber, raionarea spațiului de lectură este chiar determinată de acest factor.

Nu mai puțin important este numărul încăperilor disponibile; studiul nostru va analiza variantele cu 1—3 încăperi pentru bibliotecile comunale și cu 3—6 încăperi pentru cele raionale. Studiind funcțiunile unei biblioteci publice, în rîndurile de mai jos ne vom referi la toate bibliotecile de acest tip, urmînd ca în articolele viitoare să analizăm modul particular de rezolvare al fiecărei categorii în parte.

Amenajarea modernă a bibliotecilor publice se bazează pe respectarea funcțiunilor principale, prin care înțelegem totalitatea necesităților ce trebuiesc rezolvate și satisfăcute, pentru o bună coordonare a activității biblioteconomice. Iată operațiunile esențiale :

1. în legătură cu cartea : (vezi schema I la pag. 55)
 - a—achiziționarea, prelucrarea și organizarea fondului ;
 - b—conservarea și depozitarea acestuia ;
2. în legătură cu cartea și cititorul : (vezi schema IV și V la pag. 56—57)
 - a—servirea cititorilor prin : împrumut la domiciliu și în sala de lectură ;
 - b—îndrumarea lecturii cititorilor prin sistemul de cataloage, fondul de referință, consultații bibliografice, metode de propagandă vizuală, conferințe etc. ;
 - c—supravegherea și controlul întregului proces biblioteconomic.

În raport cu aceste operații se definesc funcțiunile unei biblioteci publice, iar succesiunea lor logică determină fluxul de circulație al publicațiilor și al cititorilor.

Rezolvarea funcțiunilor și a fluxului de circulație se concretizează în modul de zonificare a spațiului bibliotecii, care trebuie să respecte cîteva recomandări generale :

1. Pentru ca personalul să poată executa lucrările tehnice de bibliotecă, se va asigura legătura dintre compartimentele de prelucrare, de organizare (depozit sau raft liber) de informare-servire și de lectură (vezi schema I); pentru cititori se impune accesul convenabil și circulație comodă între punctul de consultare a fișierului de informare, de servire-împrumut și de lectură (vezi schema IV și V). Toate aceste legături urmăresc realizarea unei circulații lesnicioase a publicațiilor și a cititorilor, mai ales în bibliotecile cu mai multe încăperi.

2. Amenajarea va prevedea distribuirea punctelor de activitate, în așa fel încît zona de rumoare (fișiere, servire, copii, periodice), să fie concentrată lângă intrare, zona de depozitare, prelucrare și informare, către mijlocul încăperii (încăperilor), iar lectura adulți în zona cea mai retrasă. (vezi schema II la pag. 55).

3. Amplasarea judicioasă (pe fluxul de circulație a cititorilor) a punctului de servire, supraveghere și informare în cadrul zonificării spațiului, astfel încît acest punct să îndeplinească optim rolul său. (vezi schema III la pag. 56).

¹⁾ Accesul liber la rafturile bibliotecilor. Teorie și practică. (Culegere de probleme), Buc., 1960, 220 p.

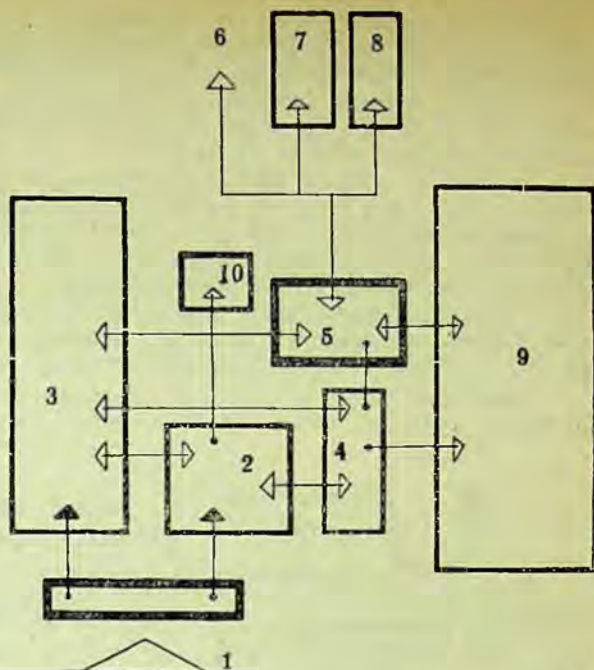
4. Pentru obișnuitele reuniuni (serii literare, consfătuiri cu cititorii, întâlniri cu scriitorii, ș.a.) zonificarea spațiului să permită o amenajare corespunzătoare (pentru cazul când biblioteca nu este în clădirea unui cămin cultural, casă de cultură sau club, care oferă spațiu pentru aceste manifestări).

5. Amplasarea colțului sau a sălii de lectură pentru copii trebuie făcută în apropierea intrării și a punctului de control spre a fi atent supravegheat de bibliotecar (când nu există o încăpere specială și personal distinct pentru deservirea copiilor). Această zonă va fi izolată de spațiul destinat lecturii adulților, pentru a nu-i tulbura rumoarea produsă de micii cititori.

De asemenea, spațiul de lectură a periodicelor (uneori redus la o singură masă să fie situat în apropierea intrării și în așa fel încât să constituie un tampon între spațiul de lectură al copiilor și cel al adulților. Subliniem că este vorba de răsfoirea periodicelor, studierea lor urmînd să se facă în zona pentru lectură.

6. Punctul de informare în bibliotecile raionale trebuie să fie vizibil de la intrare și ușor accesibil, iar în cazul specializării fondurilor să fie în directă legătură cu spațiul destinat literaturii generale (în fondurile specializate, de exemplu colțul agro-tehnic, cititorul se poate orienta mai lesne, chiar prin așezarea lor în rafturi separate). Punctul de informare poate fi amplasat fie în biroul în care se face prelucrarea fondului, cînd acesta comunică cu sala, despărțit printr-un ghișeu mare, fie pe fluxul de circulație, cu acces în depozit (sală), cataloage, fond de referință. Cataloagele vor fi situate central și vizibil, ușor de utilizat de către cititori și bibliotecari.

7. Colțuri de alegere a cărții sau răsfoire vor fi prevăzute în zona pentru copii, periodice și în alveolele dintre rafturile libere; iar pentru lectură, se amenajează un spațiu special (în sistemul depozitului închis) sau în zona raftului liber, pe cît posibil izolat prin mobilier.

SCHEMA I

Circuitul publicațiilor.

- (1) achiziționare, (2) prelucrate, (3) depozitare, (4) informare, (5) servirea-supraveghere-control, (6) împrumut acasă, (7) împrumut în sală-copii, (8) împrumut în sală-periodice, (9) împrumut în sală-adulți, (10) cataloage.

SCHEMA II.

Schemă cu zonificarea punctelor de activitate.

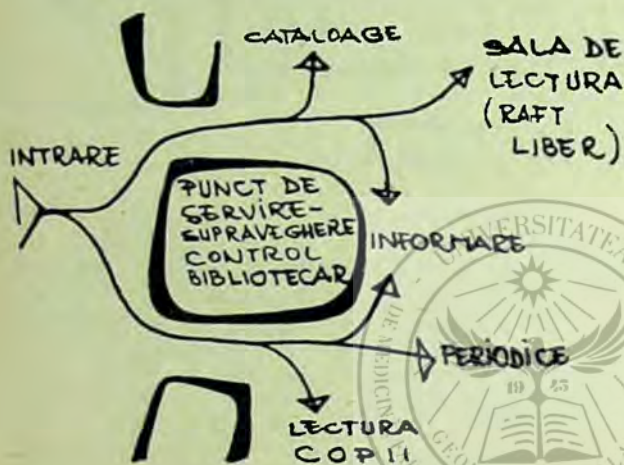
8. Grupul sanitar să fie amplasat cu precădere, în directă legătură cu spațiul de lectură, sub unghiul de supraveghere, îndeplinind cerințele de construcție prevăzute de normativele în vigoare (3 uși între sală și cabina W.C.)

Pentru a ușura înțelegerea corelației dintre funcțiuni și zonificarea spațiului, dăm mai jos două scheme de principiu, valabile pentru cele două tipuri de biblioteci publice. (vezi schema IV și V.)

În aceste scheme, suprafețele delimitate și explicate în legendă, pot constitui puncte, colțuri sau încăperi, în funcție de mărimea localului bibliotecii și de forma spațiului construit. Cititorii vor face abstracție de forma dreptunghiulară a deseneelor. Toate aceste zone pot fi rezolvate atât în 1—3 încăperi (bibliotecile comunale) cât și în 3—6 încăperi (bibliotecile raionale).

Traseele liniare indică corelația dintre diferitele zone, în funcție de operațiile tehnice bibliotecare; traseele punctate reprezintă circulația cititorilor, în raport cu scopul ce-l pot urmări (împrumut, lectură, informare, etc.).

Schemele scot în evidență ideea de suplețe a zonelor interioare dintr-o bibliotecă modernă, unde rigiditatea și izolarea diverselor spații este înlocuită cu

SCHEMA III.

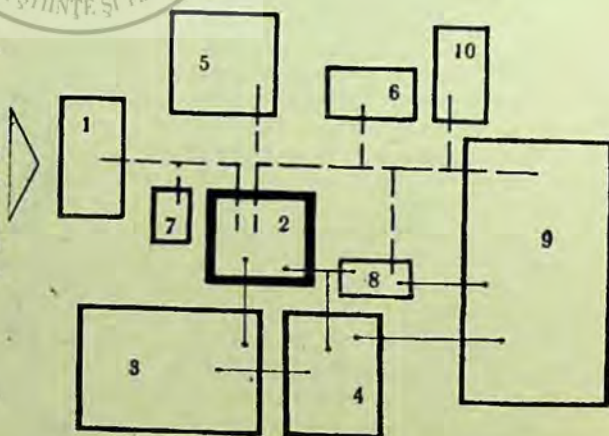
Amplasarea cheie a punctului de serviciu-supraveghere-control, pe fluxul de circulație a cititorilor.

SCHEMA IV.

Schema generală de principiu a funcțiilor și corelației lor, pentru o bibliotecă organizată pe sistemul depozitului închis.

(1) intrare, (2) serviciu-supraveghere-control, (3) depozit, (4) prelucrare, (5) lectură copii, (6) lectură periodice, (7) cataloage, (8) informare, (9) lectură adulți, (10) grup sanitar.

--- circuit cititori
 ——— circuit publicații

întrepătrunderea și deschiderea generoasă a lor, în vederea unei adaptări cât mai fericite, (cu precădere în sistemul raftului liber, vezi schema V). Totodată, schemele de principiu ilustrează recomandările amintite mai sus. Ținând seama de faptul că detalierea posibilităților de amenajare, formează obiectul articolelor următoare, vom sublinia în continuare, câteva concluzii impuse de analiza schemelor.

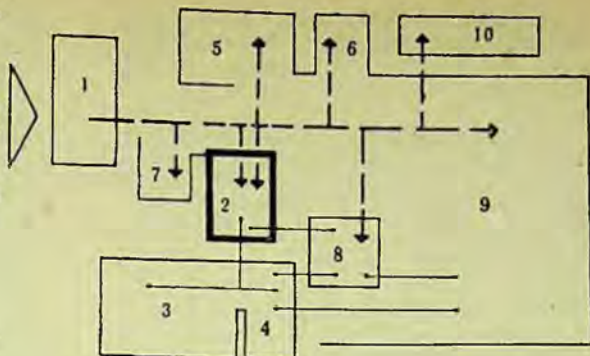
Devine evidentă astfel poziția-cheie a punctului de serviciu și supraveghere (2) care ține sub observație zona de lectură copii (5), periodice (6); are acces la

SCHEMA V.

Schema generală de principiu a funcțiilor și corelației lor, pentru o bibliotecă organizată pe sistemul raftului liber.

(1) intrare, (2) servire-supraveghere-control, (3) depozit, (4) prelucrare, (5) lectură copii, (6) lectură periodice, (7) cataloage, (8) informare, (9) lectură adulți, (10) grup sanitar.

— — — — — circuit cititori
 — — — — — circuit publicații

cataloage (7) unde îi îndrumază pe cititori; comunică cu spațiul de prelucrare și informare (4 și 8) cu depozitul (3) și în special cu sala (9), pe care le controlează activ. Se mai pot urmări legăturile lesnicioase între spațiul intrării (1), cataloage (7), punct-servire-depozit (2—3), informare (8 sau 7) și lectură (9).

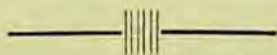
Schemele rezolvă gruparea compartimentelor mai zgomotoase (2), (5), (6) și (7) lângă intrare, unde rumoarea, determinată de funcțiunile acestor puncte este mai mare (copii, răsfoire, periodice, contacte între cititori, dintre aceștia și bibliotecari). Spațiul rezervat lecturii este ferit de circulația suplimentară. Realizarea unei ambianțe intime și liniștite se face atât prin poziția însăși a zonei de lectură, cât și prin gruparea mobilierului și decorația interioară adecvată.

Toate funcțiunile zonificate în schemele de principiu, pot fi rezolvate și în raport cu mărimea bibliotecii după cum urmează:

— în biblioteca comunală cu o singură încăpere, toate aceste funcțiuni devin puncte sau colțuri ce-și îndeplinesc rolul respectiv, raionarea spațiului urmând să se facă prin mobilier sau panouri. Când există 2 încăperi, una devine depozit cu o nișă pentru prelucrarea publicațiilor (în cazul sistemului cu depozit închis) sau spațiu de lectură cu raft liber; cealaltă încăpere concentrează toate celelalte funcțiuni.

— în biblioteca raională (3—5 încăperi) se pot atribui spații mai mari pentru intrare, cataloage și periodice (1 încăpere); lectură copii (1 încăpere); punctul de prelucrare devine birou (cu legăturile arătate în schemă) putând adăposti, în sistemul cu raft liber și un mic depozit precum și punctul de informare bibliografică. Lectura adulți crește în suprafață primind 2 încăperi ce se pot uni intim, iar prin spargeri ample în pereții despărțitori se realizează un spațiu continuu. Dacă deosebirile dintre schemele de principiu prezentate nu sînt suficient de vizibile, ele vor deveni evidente în articolele următoare, cînd se vor expune problemele de amenajare interioară a bibliotecii comunale și apoi a celei raionale.

Arh. N. GABRIELLI
 P. CARAVIA

RETRACHE POENARU ȘI PROBLEMELE ORGANIZĂRII BIBLIOTECILOR PUBLICE ÎN ȚARA ROMÎNEASCĂ.

În cadrul marilor înnoiri social-culturale caracteristice primei jumătăți a secolului al XIX-lea (organizarea învățământului în limba română, dezvoltarea activității literar-artistice și științifice autohtone etc.) se înscrie și crearea de biblioteci publice în principalele centre cultural-administrative din Țara Românească și Moldova.

În Țara Românească această acțiune a fost inițiată și sprijinită în mod consecvent de către Petrache Poenaru.¹⁾

Astfel, în *Regulamentul școalelor*, care a devenit după 1833 anexa nr. IV a *Regulamentului Organic*, Petrache Poenaru a inclus patru articole referitoare la înființarea bibliotecii naționale din București (biblioteca Colegiului Sf. Sava) și a unei biblioteci publice pe lângă școala din Craiova. Pe baza acestor prevederi, la 15 septembrie 1836 Eforia școalelor elaborează un Jurnal²⁾ (decret) care stabilește criteriile de organizare și de activitate ale bibliotecii naționale de la Sf. Sava. Jurnalul, redactat în întregime de Petrache Poenaru, a fost pus în aplicare cu patru ani înaintea regulamentului bibliotecii Academiei Mihăilene din Iași, publicat la 17 noiembrie 1840 în revista „Albina românească” și considerat până în prezent cel mai vechi regulament al unei biblioteci publice românești.³⁾

Jurnalul Eforiei școalelor din 1836 delimitează atribuțiile bibliotecarului și custodelui, dă indicații precise privind organizarea fondului de cărți și a mijloacelor de informare bibliografică (catalogoage), stabilește regimul de circulație al publicațiilor și orarul de funcționare a bibliotecii etc.

La 19 iunie 1840, cu prilejul înființării celui de al doilea post de custode, Petrache Poenaru elaborează, în numele Eforiei școalelor, un nou regulament, care reia indicațiile formulate

¹⁾ Cf. Potra, Gheorghe — *Petrache Poenaru-cititor al învățământului în țara noastră*, 1799—1875. Buc., Editura științifică, 1963, 394 p. + 1 f. portr. + 8 f. pl. Monografia semnalază tangențial și preocuparea lui Petrache Poenaru pentru organizarea bibliotecilor publice.

²⁾ Arhivele Statului din București. Eforia școalelor, dosar nr. 5014/1839, f. 158 și 186 (vezi și anexa).

³⁾ Cf. V. și G. Botez — *Biblioteca școalelor din Moldova (1839—1860)*. În: *Studii și cercetări de bibliologie*, V (1963), p. 260.

în 1836, modificând numai orarul de funcționare a bibliotecii.⁴⁾

Problema organizării pe baze moderne a bibliotecii de la Sf. Sava a stat permanent în atenția lui Petrache Poenaru. La 9 aprilie 1859, Eforia școalelor constituie o comisie formată din August Treboniu Laurian, E. Winterhalder și Cezar Bolliac, care urma să se ocupe de reorganizarea bibliotecii naționale și de completarea fondului său de publicații.⁵⁾

Comisia studiază organizarea și activitatea bibliotecii și recomandă în procesul verbal din 10 iulie 1859, întocmirea unui sistem complex de cataloage alcătuit din: catalogul alfabetic general pe fișe mobile (probabil primul catalog de acest gen din țara noastră), un catalog sistematic și un catalog al achizițiilor curente.

Ca director al Eforiei școalelor, Petrache Poenaru a urmărit cu perseverență preluarea de către biblioteca națională a fondurilor de cărți de la Mitropolia din București și de la mănăstiri (conform prevederilor articolului 246 din Regulamentul școalelor), a militat pentru respectarea integrală a prevederilor legii depozitului legal și a contribuit la creșterea colecțiilor bibliotecii de la Sf. Sava pe cele mai diverse căi.

El a preconizat în repetate rânduri schimbul interbibliotecar de publicații. La 11 mai 1851, facilitează un interesant schimb de cărți cu Mitropolia din București. Acest schimb de publicații are prin conținutul său (și ținând seama de orientarea bibliotecilor contemporane) o notă progresistă și un pronunțat caracter laic. „Schimbul acesta — nota Petrache Poenaru — se va face, și totodată D. Bibliotecar va întocmi lista de toate cărțile bisericesti ce s-ar putea da la Sf. Mitropolie ca să se ia altele profane mai de folos pentru bibliotecă. Pentru aceasta se va ruga prin hîrtie Prea Sfinția sa Părintele Mitropolitul să binevoiască a ne trimite copie după Catalogul bibliotecii spre a le vedea de sînt ceva cărți profane care s-ar putea schimba cu alte bisericesti”.⁶⁾

De asemenea, la numai cîteva luni după actul istoric al Unirii Țărilor Romîne, Petrache Poenaru propune realizarea unui amplu schimb de pu-

⁴⁾ Arhivele Statului din București. Eforia școalelor, dosar nr. 5014/1839, f. 159.

⁵⁾ Idem, dosar nr. 3812/1857 f. 427r.

⁶⁾ Idem, dosar nr. 2591/1849, f. 207r.

blicații între biblioteca de la Sf. Sava și biblioteca Academiei Mihăilene din Iași.⁷⁾

Într-o epocă în care bibliotecile publice din țara noastră abia își constituiau fondul inițial de publicații, Petrache Poenaru înțelege și apreciază valoarea bibliografiei și a tuturor mijloacelor de informare, între care la loc de frunte se situează catalogul pe materii (sistematic). De aceea, el recomandă, în 1845, tipărirea integrală a catalogului bibliotecii de la Sf. Sava⁸⁾, fapt care se desăvârșește în anii următori (1846—1847), când apar cele două volume ale cunoscutului catalog redactat de Iosif Genilie. În 1851, la numai câțiva ani după apariția acestui important instrument bibliografic, Petrache Poenaru emite ideea continuității lui prin tipărirea unui supliment care să cuprindă „un catalog general al cărților puse în Biblioteca Colegiului după tipărirea catalogului celui mare“⁹⁾.

Un asemenea catalog al creșterii colecțiilor alcătuit la anumite intervale întrunea în mare parte și valoarea informativă a bibliografiei naționale curente, deoarece biblioteca de la Sf. Sava beneficia din anul 1833 de legea depozitului legal.

Numai moartea prematură a lui Iosif Genilie (1852) a putut împiedica realizarea acestei indicații. Totuși, A. Pretorian, succesorul lui Genilie la conducerea bibliotecii, a întocmit un catalog supliment, care a rămas însă în manuscris. Abia peste un deceniu, în 1864, N. Preda avea să tipărească un *Catalog general de cărțile române al Bibliotecii din București*.¹⁰⁾

Sfera preocupărilor biblioteconomice ale cititorului învățământului românesc este foarte largă. Noi ne-am oprit însă, în acest articol, numai la unele aspecte mai semnificative.

DIMA-DRĂGAN C.

Aneaxă.

JURNAL

Pentru întocmirea Bibliotecii în Sf. Sava punându-se mai întâiu în lucrare dispoziția regulamentului școalelor § 246 și mutându-se în Colegiu cărțile ce s-au aflat în Bibliotecă la Sf. Mitropolie, urmează acum a se hotări

și persoanele care trebuie să fie însărcinate cu așezarea sistematică a acestei Bibliotecii, și cu paza bunei orînduiele întru toate cîte se ating de această slujbă.

Eforia dar luînd în băgare de seamă § 249 al regulamentului școalelor, coprinzător că unu din Profesori va împlini slujba de bibliotecar, și potrivit cu budgetul anului curgător, în care se hotărăște o sumă de 600 lei pentru slujba de inspecția Muzeului și Bibliotecii, hotărăște ca dintr-această sumă să se dea lei două sute pă lună leafa bibliotecarului și una sută lei leafa unui custod ajutor al său, și însărcinează pă D. Medelniceru G. Ioanid Profesorul de limba grecească cu slujba de bibliotecar cu leafa de mai sus arătată de două sute lei pă lună, și pă D. N. Nenovici cu slujba de custod cu leafă de una sută lei pe lună, începîndu-se abîndouă aceste lefi a se socoti de la întîiu Noiembrie 1836.

— „Îndatoririle bibliotecarului vor fi: a primi și a trece în registruri șnuruite, subț a sa iscălitură și răspundere, cărțile și Manuscriptele ce i se vor da în seamă, a le așeza toate într-o rînduială sistematică clasificîndu-le după limbă, după materie și după autor; a ținea cataloage deosebite în fiște care limbă și potrivită cu rînduiala așezării[i] cărților; a îngriji să se păstreze toate cărțile în bună stare, să nu se pearză vre una, sau să se rupă foi dintrînsele, a păzi cu toată întregimea regula ce acum se așează de Eforie, de a nu se da afară din bibliotecă nici o carte sau Manuscript fie ori care persoană ce ar face această cerere; a vizita în toate zilele biblioteca și lucra acolo, cînd va fi trebuință pentru scrierea Cataloagelor și a Registrurilor de care s-a vorbit mai sus; a priveghia ca să se păzească buna orînduială între cititori și a se face slujba de către subalterni[i] săi cu toată eczactitatea cerută; a face revizie la cîte o parte a bibliotecii cel puțin cîte o dată pă lună, și oricînd se va găsi cu cuvîntă de către Directoru Școalelor supt a căruia imediată inspecție, ca unui locotiitor al Eforiei, se află pusă și biblioteca; a îngriji să între în bibliotecă eczemplarele ce s-au hotărit, prin Regulamentul Școalelor § 247 că trebuie să se dea la Bibliotecile Naționale din cărțile ce se vor tipări într-acest Prințipat.

— Îndatoririle custodeului sînt a ținea biblioteca deschisă publicului în

⁷⁾ Idem, dosar nr. 3812/1857, f. 446r

⁸⁾ Idem, dosar nr. 1701/1845, f. 8r

⁹⁾ Idem, dosar nr. 2591/1849, f. 253 r.

¹⁰⁾ Cf., Iarcu, D. — *Analele bibliografice române*, Buc., 1865, p. 103.

toate zilele, afară de Duminică și sărbătorile cele mari cite cinci ceasuri până zi, însă în semestru de Iarnă trei ceasuri înainte de amiază de la 9 până la 12 ceasuri și două după amiază de la 2 până la 4 iar în semestru de vară, două ceasuri înainte de amiază de la 10 până la 12 ceasuri și trei după amiază de la 2 până la 5 ceasuri, așezându-se în sala de citit a bibliotecii nelipsit în toate aceste ceasuri, priveghind a se păzi liniștea și buna orânduială între cetitori; a le să da îndată cărțile ce vor cere și a se așeza iarăși la locul lor. Custodul va fi înmărit dator a lucra în bibliotecă sub

poruncile Bibliotecarului, ori ce acesta îl va orîndui să facă din ceea ce va privi slujba acestui așezământ.

Pentru aducerea cărților ce se vor cere în sala de citire și așezarea lor iarăși la loc se va întrebuița unul din slugile Colegiului care va trebui să cunoască numerile; acesta va îngriji și pentru încălzirea și măturarea sălii de citire.

1836 Sept. 15
București¹⁾

¹⁾ Originalul se află la Arhivele Statului din București, Eforia școalelor, dosar nr. 5014/1839, f. 168 și 186.

CĂRȚI ȘI REVISTE DE SPECIALITATE

ILIE STANCIU: *Copii și tineri cititori*¹⁾

O serie de lucrări pedagogice și psihologice, apărute în ultimii ani în țara noastră, au adus mărturie concretă în ce privește creșterea interesului copiilor și tinerilor pentru lectură, subliniind totodată necesitatea îndrumării acestui interes în sensul cerințelor educației comuniste. Printre acestea se înscrie și cartea, recent apărută, *Copii și tineri cititori* semnată de Ilie Stanciu.

Inserind problemele majore, de ordin pedagogic, psihologic și practic ale îndrumării lecturii copiilor și tinerilor adolescenți, cartea lui Ilie Stanciu constituie o sursă bogată și riguros justificată științific pentru activitatea bibliotecarilor.

Cele șase capitole ale lucrării sînt orientate în două sensuri:

În primul rînd autorul și-a propus un sens teoretic, realizat prin expunerea unor probleme pedagogice și psihologice ale lecturii tineretului. Astfel, în primul capitol, referindu-se la importanța lecturii în educația comunistă a tineretului, autorul subliniază rolul ce revine bibliotecarilor în această direcție.

Următoarele trei capitole includ problemele psihologice ale deprinderii cititului, ale înțelegerii operelor literare precum și ale dezvoltării interesului tinerilor pentru lectură în anii puterii

populare. În amănunt, găsim aici o justă tratare evolutivă a procesului de percepere și înțelegere a textului citit și a dezvoltării posibilității de citire în gînd. Interesantă este expunerea autorului cu privire la limitele vitezei de citire, demonstrîndu-se într-o formă concretă raportul dialectic dintre cantitate și calitate în lectura copiilor și tinerilor, precum și relația asupra procesului de înțelegere a semnificației celor citite. Întîlnim în aceste capitole considerații numeroase, documentate, concretizate printr-o prezentare evolutivă, începînd de la vîrstele cele mai mici pînă la adolescent.

Interesantă este tratarea capitolului patru, referitor la creșterea interesului pentru lectură în anii puterii populare. Sprijinindu-se pe cercetări personale și calcule grafice recente, autorul combate interpretările false ale unor cercetători vechi din țara noastră, care delimitau interesul pentru lectură în funcție de poziție socială sau sex. De pe poziții științifice se subliniază factorii determinanți ai dezvoltării interesului pentru lectură, ca: transformările revoluționare din țara noastră, dezvoltarea impetuoasă a științelor, organizarea unui sistem judicios de educație, editarea unor opere valoroase românești și de peste hotare, educația egală a băieților și fetelor.

Partea a doua a cărții *Copii și tineri cititori* are un sens practic, ea

¹⁾ Stanciu, Ilie. *Copii și tineri cititori*. Buc., C.S.C.A. Consiliul Așezămintelor Culturale, 1963. 168 p.

conținând problemele de bază ale activității de îndrumare a lecturii ca: cunoașterea cititorului, îndrumarea metodică a lui, cunoașterea și organizarea fondului bibliotecii în vederea îndrumării lecturii copiilor și tinerilor.

Apreciem îndeosebi modul de abordare a problemelor practice, și înlănțuirea logică a exemplurilor cu concluzii teoretice și recomandări metodice din această parte a lucrării. Aici bibliotecarii pot găsi indicații clare pentru toate aspectele muncii lor: metode de cunoaștere a tinerilor cititori, modele de chestionare în scopul acestei cunoașteri, modele de fișe rezultate din interpretarea chestionarelor, fișe care la rândul lor sînt analizate din diverse puncte de vedere ca: studiul cantității și ritmicității lecturii, pregătirea cititorului pentru lectură, orientarea preferințelor lui etc. De asemenea capitolul cinci cuprinde indicații metodice valoroase în sensul diverselor forme de prezentare a bibliotecilor către cititori, al inițierii acestora în cunoașterea catalagelor și materialelor bibliografice și cu privire la modul de popularizare a cărților. Reținem ca valoroasă ideea accesului liber al cititorului la rafturile de cărți, întrucît un astfel de contact cu biblioteca facilitează dezvoltarea posibilității de orientare independentă a cititorului în direcții variate, chiar de la vîrstele cele mai mici. Capitolul cinci, conchide partea cea mai reușită a cărții *Copii și tineri cititori*.

În capitolul ultim autorul realizează o sistematică metodică succintă dar

indicatoare în direcția cunoașterii și organizării fondului de publicații de către bibliotecari. Subliniem ideea organizării unui fișier care să corespundă intereselor și particularităților diferitelor vîrste. O astfel de organizare ar da posibilitatea unei îndrumări corespunzătoare cerințelor educației comuniste la diferite vîrste, respectîndu-se în același timp tendințele cititorilor și ușurîndu-se orientarea independentă a acestora spre varietatea operelor literare și științifice.

Pe lângă realizările meritoase pe care le-am subliniat mai sus, cartea *Copii și tineri cititori* are și unele lipsuri. Astfel, în prima parte a lucrării autorul depășește limita expunerii unor materiale bibliografice. De pildă cercetările lui Egorov sînt expuse în șapte pagini, ceea ce dă acestei secțiuni, aspectul de rezumat, uneori plin de detalii neesențiale pentru profilul cărții.

De asemenea se poate obiecta și modul de interpretare a dezvoltării emoției artistice — fenomen esențial în înțelegerea și valorificarea operelor literare. Importanța, precum și complexitatea acestei probleme reclamă o tratare clară și mai adîncă mai ales că, în genere, ea este înțeleasă greșit nu numai de către tinerii cititori, ci chiar și de către unii educatori.

Totuși aceste lipsuri nu scad valoarea cărții *Copii și tineri cititori*, care constituie un îndreptar prețios pentru activitatea bibliotecarilor.

GETA DAN-SPÎNOIU

INDRUMĂRI PENTRU ORGANIZAREA BIBLIOTECILOR TEHNICE DIN ÎNTREPRINDERI. Buc., 1963. 53 p. cu 10 anexe (litografiate). Institutul de documentare tehnică.

Caietul însumează cunoștințe și reguli cu privire la organizarea muncii de bibliotecă adaptate nevoilor concrete ale bibliotecilor din întreprinderi. Împărțită în patru capitole, lucrarea tratează pe rînd probleme legate de: *evidența fondului, descrierea publicațiilor, cataloage de bibliotecă, orînduirea și păstrarea fondului bibliotecii*.

Astfel, se fac recomandări deosebit de utile pentru evidența, catalogarea și păstrarea colecțiilor speciale pe care le posedă aceste biblioteci și care au o pondere numerică însemnată (standarde, brevete, rapoarte tehnice, caiete de sarcini, planuri-proiecte, prospecte, cataloage comerciale, fotografii, microfilme, benzi de magnetofon etc.). De exemplu, în registrul de mișcare a fondurilor se deschide o rubrică aparte: *Material documentar tehnic de formă specială* (p. 5). Caietul descrie și indică metoda de sistematizare a acestor publicații (p. 10—16), catalogarea lor (p. 28—33), orînduirea și păstrarea în depozit (p. 40—43).

Îndrumarul acordă atenție formelor contabile și administrative ce trebuie îndeplinite de bibliotecari cu prilejul achizițiilor de publicații, al înregistrării lor și, eventual, al scoaterii din inventar a lucrărilor învechite sau nefolositoare (cap.

1). Sînt binevenite indicațiile privitoare la localul și echipamentul unei biblioteci tehnice. Considerăm însă că ar fi fost necesar să se dea unele sugestii despre amenajarea interioară, repartizarea suprafețelor (servire-control, depozit, lectură, prelucrare), dispunerea mobilierului etc. Se mai impunea ca îndrumarul să cuprindă referiri mai sistematice asupra clasificării zecimale universale (principii, clase și subdiviziuni principale, eventual o schemă, precum și edițiile curente ale acestei clasificări).

Se remarcă și lipsa unor indicații mai detaliate privind valorificarea fișelor I.D.T., știut fiind că ele au alt format decît fișele utilizate curent în biblioteci, că trebuie asigurată actualitatea lor ș.a.

Oricum, însă, îndrumarul I.D.T. este util și cu o largă sferă de aplicație.

ORGANIZAREA MUNCII DE DOCUMENTARE LA UZINELE DE VAGOANE ARAD. Buc., 1963. 20 p. (litografiat). Institutul de documentare tehnică.

Prezentînd în mod succint activitatea biroului de documentare al unei întreprinderi industriale, caietul cuprinde, de fapt, două părți :

I. organizarea și sarcinile activității de documentare tehnică din uzină ;

II. consultarea, studierea și prelucrarea publicațiilor.

Materialul documentar se prelucrează cu ajutorul a 30 de ingineri din uzină, care, în cadrul atribuțiilor de serviciu, participă la informarea curentă a colectivelor din secții și la organizarea propagandei tehnico-industriale.

Biroul de documentare, care funcționează în cadrul cabinetului tehnic, are sarcini bine definite :

— informarea tehnică a întregului colectiv ;

— participarea activă, cu mijloace specifice, la desfășurarea schimbului de experiență și la generalizarea inovațiilor ;

— desfășurarea propagandei tehnico-industriale de masă.

Menționăm cîteva dintre activitățile biroului de documentare :

— organizează consultarea publicațiilor periodice, semnalînd metodele și procedeele înaintate ce se pot aplica în uzină : ține evidența metodelor valorificate ;

— furnizează date comparative în legătură cu caracteristicile tehnice ale produselor similare realizate în țară și străinătate ;

— alcătuiește catalogul cu fișe documentare pe meserii și pe problemele urmărite de ateliere ;

— asigură documentarea inovatorilor și informează asupra inovațiilor aplicate în alte întreprinderi ;

— organizează conferințe, schimburi de experiență, consultații tehnice și informări, concursuri, expoziții, sesiuni tehnico-științifice, prezentări de filme tehnice, „ziua studiului documentării tehnice“, „ziua inovatorului“ ș.a.

Caietul I.D.T. insistă ca totul justificat asupra consultării organizate a publicațiilor periodice (p. 10—19), din care desprindem cîteva aspecte semnificative. Periodicele se repartizează unui colectiv de 86 de ingineri din diferite secții. Aceștia extrag tot ce este nou și prezintă interes în rezolvarea preocupărilor de bază ale Uzinei, întocmesc sesizări pe care le trimit inginerilor din sectoarele direct interesate, pentru a face aprecieri detaliate. Aceste propuneri sînt avizate de Consiliul tehnic, care hotărăște și asupra aplicării lor.

Biroul de documentare ține evidența acestor propuneri și urmărește rezultatele obținute prin aplicarea lor (numai în semestrul al doilea al anului 1962, s-au înregistrat 33 de propuneri, care au fost aplicate cu bune rezultate).

Tot atît de interesantă este și experiența căpătată de biroul de documentare al uzinei arădene în privința studierii și prelucrării materialelor documentare de nivel mediu cu maiștrii și tehnicienii din secții.

INSTITUTUL DE DOCUMENTARE TEHNICĂ. ORGANIZAREA FONDULUI DE PROSPECTE. Buc., 1963. 13 p. (litografiat).

După cîteva considerații preliminare asupra rolului documentar al materialelor ilustrative în munca de concepție și producție, lucrarea analizează valoarea informativă a prospectelor și cataloagelor comerciale. Subliniind ușurința cu care pot fi înțelese, datorită desenelor și datelor tehnice succinte pe care le conțin, lucrarea dă indicații prețioase asupra căilor de procurare a acestui tip de publicații (organele de comerț exterior, expozițiile din țară și străinătate, etc.). Se amintește că I.D.T. difuzează trimestrial liste de prospecte pentru numeroase sectoare indus-

triale (*Prezentări de prospecte, de aparate și utilaje*). În continuare, se dau indicații privitoare la actualizarea fondului, selecționarea acestor materiale pe profilul întreprinderii, alcătuirea prospectoteții, sistematizarea și păstrarea lor. Caietul recomandă clasificarea lor tematică, precum și organizarea unui catalog corespunzător. În locul indicilor de clasificare zecimală, lucrarea recomandă utilizarea unei clasificări după sistemul noțiunilor caracteristice. Regulile de descriere a prospectelor diferă întrucâtva de cele ale publicațiilor obișnuite. Prospectoteca necesită un catalog de bază sistematic și unul alfabetic pe firme.

Caietul expune unele norme de depozitare a prospectelor.

La sfârșitul lucrării, se dau indicații pentru alcătuirea unei fototeci sau microfilmoteți cu materialul ilustrativ din publicații, colecții deosebit de folositoare pentru documentarea tehnică.

P. C.

WO SIND WELCHE? Periodica der Medizin und ihrer Grenzgebiete in den wissenschaftlichen Bibliotheken der D.D.R. 2. wesentlich erweiterte Auflage. Berlin, 1963. 337 [-341]. (Deutsche Staatsbibliothek — Berlin. Zeitschriften Bestandsverzeichnis 7).

Titlul (familiar dar sugestiv) al lucrării de mai sus s-ar putea traduce: „Care — unde sînt?” Este vorba, după cum lămurește subtitlul lucrării, de un repertoriu al periodicelor de medicină și din domeniile învecinate care se găsesc în bibliotecile științifice din R.D.G.

Prima ediție a repertoriului a apărut în 1960 și tocmai utilitatea lui a determinat publicarea unei noi ediții completată cu situația periodicelor pînă la 31 decembrie 1962. Lucrarea nu este un Repertoriu general al periodicelor medicale străine aflate în bibliotecile din R.D.G. în genul aceluia publicat, pentru țara noastră, de Biblioteca Academiei R.P.R. în 1957 (întocmit de V. Moldoveanu și T. Popescu-Ulmu). *Wo sind welche?* cuprinde situația tuturor periodicelor din domeniile amintite (și cele germane) dar numai pentru perioada 1945—1962. În general, informațiile pe care le oferă această lucrare sînt următoarele:

1. Titlurile a 2308 periodice medicale (și din domeniile învecinate) apărute în anii 1945—1962 care se găsesc în bibliotecile științifice din R.D.G. Aceste titluri sînt prezentate în ordine alfabetică și sînt numerotate. După titlul complet al periodicului se trec anii și, în dreptul lor, bibliotecile în care se păstrează colecțiile pe anii respectivi. Denumirile bibliotecilor sînt indicate prin siglele adaptate în lucrare *Sigel-Liste der Bibliotheken der D.D.R.* (Lista de sigle a bibliotecilor din R.D.G.), ed. 2-a, Berlin, 1961. Remarcăm prezența periodicelor medicale românești (nr. 1944—2001, 1415, 1469 etc.).

2. Prescurtările titlurilor periodicelor adaptate în lucrările bibliografice de specialitate (sînt notate pe o coloană în dreapta descrierii complete a fiecărui titlu).

3. Indice sistematic (pe materii) al periodicelor (f. 309—317). Titlurile sînt grupate în 22 diviziuni, corespunzătoare ramurilor medicinei. Indicele nu repetă titlurile periodicelor ci trimite la numărul lor de ordine din prima parte a repertoriului.

4. Indice al prescurtărilor (p. 319—337). Prescurtările titlurilor sînt prezentate în ordine alfabetică, cu trimitere la numărul de ordine al periodicului, din prima parte a repertoriului. Utilitatea acestui ultim indice ni se pare discutabilă, mai întîi pentru că el este o simplă repetare prescurtată a primei părți a lucrării, în al doilea rînd pentru că nu este complet, deoarece unele din periodice nu au indicată prescurtarea titlului și ca urmare nu figurează în Indicele de prescurtări.

5. Cota periodicului în colecțiile Bibliotecii Germane de Stat din Berlin (cotă indicată numai pentru această bibliotecă).

Repertoriul se prezintă, în formatul său practic și comod, ca o lucrare ușor de consultat și de o mare utilitate pentru cercetători, medici practicieni, bibliografi și documentaliști. El servește în egală măsură atât informării, cit și împrumutului interbibliotecar sau acțiunilor în vederea coordonării achizițiilor de periodice științifice. Seria în care a apărut lucrarea (Indicatoare ale fondurilor de reviste) arată că publicarea acestor instrumente de informare se face conform unui plan mai larg, menit să sprijine activitatea bibliografică și de informare din toate domeniile științei și tehnicii.

V. CÂNDEA

BIBLIOTECA DE STAT „M. E. SALTIKOV-SCEDRIN“ A ÎMPLINIT 150 DE ANI

Prin bogăția fondurilor sale, Biblioteca de stat „M. E. Saltikov-Scedrin“ stă alături de câteva biblioteci cu renume mondial, printre care menționăm: Biblioteca de Stat a U.R.S.S. „V. I. Lenin“, Biblioteca Congresului din Washington, Biblioteca British Museum din Londra și Biblioteca Națională de la Paris.

Fondarea bibliotecii datează din anul 1795, însă deschiderea ei oficială a avut loc la 14 ianuarie 1814, când posedea de-acum un număr de 250.000 de cărți, dintre care 1.700 de cărți în limba rusă, 12.000 de manuscrise și 24.574 stampe.

Inițiată de guvernul țarist mai ales în scopul colecționării și conservării cărților și documentelor, biblioteca a funcționat cu mari întreruperi pentru cititori. Astfel, într-un interval de 15 ani (1820—1835), ea a fost deschisă doar 8 ani și jumătate.

Activitatea de îndrumare bibliografică aproape că nu exista iar cataloagele lipseau cu desăvârșire.

După instaurarea Puterii sovietice, activitatea bibliotecii a intrat într-o nouă etapă. An de an fondurile sale au crescut, iar numărul cititorilor și al cărților citite s-a mărit considerabil.

În prezent, cei 130 000 de cititori ai bibliotecii au la dispoziție un număr impresionant de volume din cele mai variate domenii ale literaturii — în total 14 milioane. Anual, în bibliotecă intră 600 000 de publicații, în afara celor 1 milion de reviste.

Bucurându-se de apreciere peste hotare, Biblioteca de stat „M. E. Saltikov-Scedrin“ întreține relații de schimb interbibliotecar cu 2 000 de instituții din 73 de țări. Printre acestea se numără 34 de biblioteci naționale, 35 de biblioteci ale academiilor de știință, 428 biblioteci universitare sau de institute, 332 societăți științifice și obștești, 26 organizații internaționale ș.a.

În numele bibliotecarilor din țara noastră, revista „Călăuza bibliotecarului“ urează Bibliotecii de Stat „Saltikov-Scedrin“ noi succese în activitatea sa.

ȘTIRI

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A MONGOLIEI a fost înființată în anul 1921. Ea posedă astăzi un fond de 450 000 publicații. Începând din anul 1935 biblioteca beneficiază de drept de depozit legal. Ea îndeplinește și funcția de Centru metodic național, îndrumând cele peste 400 de biblioteci publice din țară.

★

În R.S.S. LITUANIANĂ a luat ființă — din inițiativa inginerului I. Sapiro — o bibliotecă personală accesibilă unui cerc larg de cititori. Sapiro, care posedă o colecție bogată de cărți (6 000), de mărci poștale (17 000), de etichete (59 000) etc., s-a oferit să le pună la dispoziția publicului, sub formă de împrumut.

★

În orașul SAVANNAH (Georgia-S.U.A.) discriminarea rasială și-a lăsat amprenta și în activitatea bibliotecilor. Din anul 1913 există două servicii de bibliotecă: unul pentru albi și altul pentru negri. Recent, rasiștii din Consiliul municipal au reînviat hotărârea din anul 1913, privind excluderea ne-

grilor de la dreptul de a frecventa bibliotecile destinate albilor.

★

PRODUȚIA MONDIALĂ DE CĂRȚI. După datele UNESCO apar anual în medie 320 000 titluri de cărți, 33 000 ziare și 80 000 reviste, într-un tiraj total de 5 000 000 000 de exemplare. Numărul total al articolelor, dărilor de seamă și al studiilor publicate în reviste, atinge anual cifra de 10 000 000. Numărul publicațiilor se dublează la fiecare 45 de ani, iar cel al publicațiilor în domeniul științelor naturii și al tehnicii, la fiecare 10—15 ani.

★

În Franța a fost realizat un nou material pentru îmbrăcăminte de protecție a cărților: FILMOLUX. Acesta este o peliculă adezivă și durabilă, complet transparentă, care aderă la forma oricărui volum printr-o simplă presare. Noul material nu se murdărește, nu se îngâlbenesc și nici nu se dezlipește.

★

Recent s-a descoperit la Brno (R. S. Cehoslovacă) un fragment dintr-un

MANUAL ȘCOLAR NECUNOSCUȚ AL LUI JAN HUSS. Fragmentul descoperit conține alfabetul latin și ceh, proverbe și diferite rugăciuni.

În luna noiembrie a anului trecut, la Dakar au început cursurile primului centru regional destinat să formeze bibliotecari pentru țările de limbă franceză din Africa.

Această inițiativă se include într-un ansamblu de măsuri cuprinse în planul de dezvoltare a educației în Africa, adoptat în 1961 la conferința de la Addis Abeba. În acest plan se acordă o deosebită importanță fondării unui mare număr de biblioteci, la care vor lucra bibliotecari calificați.

Centrul de la Dakar va juca un rol important în dezvoltarea bibliotecilor din Africa.

Instituit printr-un acord de colaborare între guvernul Senegalului și UNESCO, centrul de pregătire a bibliotecarilor primește elevi provenind din 18 țări africane (Burundi, Camerun, Congo, Dahomey, Gabon, Guineea, Volta Superioară, Republica Malgașă, Mali, Mauritania, Ciad, Togo, Senegal, etc.). Cursurile vor avea o durată de 8 luni pe an și sînt concepute special pentru a răspunde cerințelor bibliotecilor publice africane. În programa de studiu figurează, în afară de istoria culturii, probleme privind organizarea și gestiunea bibliotecilor, istoria cărții și a tiparului, bibliografia, clasificarea și catalogarea, tehnica studiului și documentării, educația adulților etc.

La acest număr au colaborat: Ion BELDEANU, Biblioteca regională Suceava; Al. BISTRITEANU, decanul Facultății de filologie al Institutului pedagogic de 3 ani București; Paul CARAVIA, bibliotecar la Institutul de arhitectură „Ion Mincu”; FARKAȘ Barbara, bibliotecar șef la Biblioteca raională Arad; Arh. Nicolae GABRIELLI, asistent universitar; Constantin GILEA, directorul Bibliotecii regionale Iași; Gheorghe KERTESZ, directorul Bibliotecii regionale Cluj; Paul KIRMAIER, consultant științific la Consiliul pentru răspîndirea cunoștințelor cultural-științifice; Liana MAXY, ziaristă; Liviu MOSCOVICI, șeful serviciului metodic al Bibliotecii regionale Iași; Eugenia POPOVICI, Biblioteca școlii de 8 ani nr. 52 din București; Elena PRICOPE, Biblioteca comunală Lehancea; Adrian ROGOZ, scriitor; I. M. ȘTEFAN, scriitor; Maria ȘTEFAN, inginer; Natalia TRASTEU, Biblioteca sindicatului Fabricii „Tehnometal” — Timișoara; Stela URCAN, bibliotecar șef la Biblioteca regională Cluj.

COLEGIUL DE REDACȚIE: BAICULESCU George, GRUIA Ștefan (redactor șef), GRÜNBERG Aron (redactor șef adjunct), IOVANOV Eugen, JIANU Marcel, LUPU Atanase, POPESCU-BREDICENI Angela, RAUȘ Nicolae, TOMESCU Mircea.

2 FEBRUARIE — *Se împlinesc 15 ani de la moartea (1949) lui N.D. COCEA, scriitor și ziarist român (n. 1880).* [Cocea, N. D. *Pamflete și articole. Vinul de viață lungă și alte scrieri*. Buc., E.S.P.L.A., 1960. 402 p. (Biblioteca pentru toți, 47); *Vinul de viață lungă. Nuvete și schițe. Note de călătorie. Amintiri*. Buc., Editura pentru literatură, 1963. 294 p. *Vișelul de aur*. (Articole și pamflete). Buc., Editura tineretului, 1961. 200 p. (Biblioteca școlarăului, 8); *Campus*, Eugen. N. D. Cocea, un maestru al pamfletului literar. Buc., E.S.P.L.A., 1955. 106 p. (Mica bibliotecă critică)].

★

5 FEBRUARIE — *25 de ani de la moartea (1839) matematicianului român GH. ȚIȚEICA (n. 1873).* [Vezi: „Călușa bibliotecarului“ XVI (1963), 9 (sept.), cop. IV].

★

8 FEBRUARIE 1834 — *S-a născut marele chimist rus D. I. MENDELÉEV (m. 1907).* [Gruder, Galia. *Tabloul lui Mendeleev*. Buc., Editura științifică, 1963. 71 p. (C.R.C.C.S., Mari descoperiri)].

★

12 FEBRUARIE 1814 — *S-a născut JENNY MARX, tovarășa de viață a lui Karl Marx (m. 1881).*

★

— FEBRUARIE 1809 — *S-a născut ABRAHAM LINCOLN, mare om politic progresist american, care a luptat pentru desființarea sclaviei. (m. 1865).*

★

15—16 FEBRUARIE 1933 — *AU AVUT LOC EROICELE LUPTE ALE MUNCITORILOR DE LA ATELIERELE C.F.R. „GRIVIȚA“, CONDUSE DE P.C.R.*

„Luptele din februarie 1933, îndreptate împotriva jafului capitalist și politicii de fascizare a țării, reprezintă, prin întreaga lor desfășurare, ca și prin urmările lor, un moment de cotitură în istoria partidului și a întregii mișcări muncitorești. Ele au sporit imens prestigiul clasei muncitoare ca cea mai înaintată forță socială, prevestind luptele ce aveau să ducă la cucerirea puterii de către oamenii muncii de la orașe și sate.“ (Gheorghiu-Dej, Gheorghe, *Articole și*

cuvintări. iunie 1961 — decembrie 1962. Buc., Editura politică, 1962. p. 355).

★

15 FEBRUARIE — *Se împlinesc 400 de ani de la nașterea (1564) marelui om de știință italian GALILEO GALILEI, matematician, fizician și astronom (m. 1642).*

★

18 FEBRUARIE — *400 de ani de la moartea (1564) lui MICHELANGELO BUONARROTI, mare sculptor, pictor, arhitect și poet italian (n. 1475).*

★

21 FEBRUARIE — *Ziua internațională de luptă împotriva colonialismului.*

★

27 FEBRUARIE — *Se împlinesc 25 de ani de când a murit (1939) N. K. KRUPSKAIA, militantă revoluționară, tovarășa de viață și ajutorul credincios al lui V. I. Lenin, activistă de seamă pe tărîmul învățămîntului public și al educării politice a maseilor. N. K. Krupskaia are merite deosebite în constituirea sistemului de biblioteci socialiste pe baza indicațiilor leniniste (n. 1869).*

★

28 FEBRUARIE 1754 — *S-a născut GHEORGHE ȘINCAI, istoric și filolog român (m. 1816).*

„Renășterea culturală reprezentată de Micu, Șincai, Maior și Budai-Deleanu înfățișează un aspect al afirmării tinerii burgheziei românești din Ardeal.

Reprezentanți tipici ai luptei de emancipare națională, cărturarii „Școlii ardeleni“ au căutat să legitimizeze drepturile poporului român prin argumente istorice și filozofice: latinitatea limbii române și continuitatea rominilor în Dacia sînt ideile centrale în jurul cărora gravitează cea mai mare parte a activității lor.“ (Rosetti, Al., Cazacu, B. *Istoria limbii române literare*. I. De la origini pînă la începutul secolului al XIX-lea. Buc., Editura științifică, 1961. p. 372).

★

FEBRUARIE 1848 — *La sfîrșitul lunii februarie a apărut „MANIFESTUL PARTIDULUI COMUNIST“, elaborat de Karl Marx și Friedrich Engels.*